

Toelichting

Inhoudsopgave

<u>HOOFDSTUK 1 Inleiding</u>	<u>3</u>
<u>1.1 Aanleiding</u>	<u>3</u>
<u>1.2 Plangebied</u>	<u>3</u>
<u>1.3 Opzet</u>	<u>4</u>
<u>HOOFDSTUK 2 Beleidskaders</u>	<u>5</u>
<u>2.1 Rijksbeleid</u>	<u>5</u>
<u>2.2 Provinciaal beleid</u>	<u>6</u>
<u>2.3 Regionaal en gemeentelijk beleid</u>	<u>8</u>
<u>2.4 Conclusie</u>	<u>13</u>
<u>HOOFDSTUK 3 Inventarisatie en analyse</u>	<u>14</u>
<u>3.1 Historie</u>	<u>14</u>
<u>3.2 Landschap</u>	<u>16</u>
<u>3.3 Functionele opbouw van het gebied</u>	<u>19</u>
<u>3.4 Ruimtelijke opbouw van het gebied</u>	<u>20</u>
<u>HOOFDSTUK 4 Visie op het plangebied</u>	<u>26</u>
<u>4.1 Streefbeeld deelgebieden</u>	<u>26</u>
<u>4.2 Streefbeeld functies</u>	<u>27</u>
<u>HOOFDSTUK 5 Sectorale aspecten</u>	<u>39</u>
<u>5.1 Archeologie</u>	<u>39</u>
<u>5.2 Bodem</u>	<u>42</u>
<u>5.3 Water</u>	<u>45</u>
<u>5.4 Flora en Fauna</u>	<u>54</u>
<u>5.5 Geluidshinder</u>	<u>56</u>
<u>5.6 Luchtkwaliteit</u>	<u>57</u>
<u>5.7 Stikstof</u>	<u>57</u>
<u>5.8 Overige milieuhinder en bedrijvigheid</u>	<u>58</u>
<u>5.9 Externe veiligheid</u>	<u>59</u>
<u>5.10 Duurzaamheid en klimaat</u>	<u>61</u>
<u>5.11 Milieueffectrapportage</u>	<u>62</u>
<u>HOOFDSTUK 6 Juridische vormgeving</u>	<u>64</u>
<u>6.1 Planvorm</u>	<u>64</u>
<u>6.2 Toelichting op de bestemmingen</u>	<u>64</u>
<u>HOOFDSTUK 7 Handhaving</u>	<u>70</u>
<u>7.1 Inleiding</u>	<u>70</u>
<u>7.2 Handhaving bestemmingsplannen</u>	<u>70</u>
<u>7.3 Handhavingsbeleid</u>	<u>70</u>
<u>7.4 Opleggen sancties</u>	<u>71</u>
<u>HOOFDSTUK 8 Economische uitvoerbaarheid</u>	<u>72</u>
<u>HOOFDSTUK 9 Maatschappelijke toetsing</u>	<u>73</u>
<u>9.1 Inspraak</u>	<u>73</u>
<u>9.2 Vooroverleg artikel 3.1.1 Bro</u>	<u>73</u>
<u>9.3 Ontwerpbestemmingsplan</u>	<u>73</u>
<u>HOOFDSTUK 10 Bijlagen bij de toelichting</u>	<u>74</u>

HOOFDSTUK 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Dit bestemmingsplan heeft betrekking op het buitengebied van de gemeente Goes. Dat betreft het totale grondgebied van de gemeente met uitzondering van de stad Goes, de dorpskernen, enkele bedrijventerreinen en enkele campings. Het geldende bestemmingsplan "Buitengebied 2010" is vastgesteld op 17 maart 2011 en daarmee inmiddels ruim tien jaar oud.

Bestemmingsplannen worden in principe voor een periode van tien jaar vastgesteld. In verouderde bestemmingsplannen ontbreken immers nieuwe inzichten van hogere overheden en hogere wetgeving. Daarnaast wil de gemeente een einde maken aan de verouderde plannen en de onderlinge verschillen in bestemmingsplannen. Deze verschillen leiden tot onduidelijke en ongewenste situaties voor zowel de gemeente als voor burgers en andere belanghebbenden. Niet alleen de leeftijd van het huidige bestemmingsplan, maar ook andere factoren (onjuistheden in het huidige bestemmingsplan, jurisprudentie, nieuw beleid van de provincie Zeeland, vaststelling van diverse wijzigingsplannen en verlening van meerdere omgevingsvergunningen) geven aanleiding het bestemmingsplan te actualiseren.

Het nieuwe bestemmingsplan borduurt daardoor in hoofdzaak voort op het huidige bestemmingsplan. Het plan legt vooral de bestaande situatie vast. De bestaande rechten worden zoveel mogelijk gerespecteerd, nieuwe ontwikkelingen zijn in het buitengebied niet voorzien.

We staan momenteel aan de vooravond van de invoering van de Omgevingswet, de nieuwe wet waarin 26 wetten uit het omgevingsrecht moeten opgaan. Circa 120 AMvB's en ministeriële regelingen komen in vier AMvB's. Dit betreft een omvangrijke stelselwijziging. Verder is op 1 juli 2018 de Wet afschaffing actualiseringsplicht bestemmingsplannen en beheersverordeningen in werking getreden. Met deze wet wordt de actualiseringsplicht uit de Wet ruimtelijke ordening geschrapt, vooruitlopend op de Omgevingswet. De Omgevingswet treedt naar verwachting op 1 januari 2023 in werking. In het kader van het overgangsrecht worden digitaal beschikbare bestemmingsplannen vanaf dat moment aangemerkt als omgevingsplan.

Omdat de werkzaamheden aan de herziening van het bestemmingsplan voor het buitengebied al enkele jaren geleden zijn gestart, is ervoor gekozen het plan af te ronden in de vorm van een bestemmingsplan en het ontwerp vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage te leggen.

Het bestemmingsplan is voorzien van een zogenaamde IMRO-codering, wat inhoudt dat bestemmingsplannen volledig digitaal uitgewisseld kunnen worden en raadpleegbaar zijn via de website www.ruimtelijkeplannen.nl.

1.2 Plangebied

Het plangebied beslaat het landelijk gebied van de gemeente Goes, dat wil zeggen het gehele gemeentelijk grondgebied met uitzondering van de gebieden die in afzonderlijke bestemmingsplannen zijn geregeld, zoals de kernen, bedrijventerreinen en een aantal recreatieterreinen. Een uitzondering hierop vormt het bedrijventerrein Lewedorp, een kleinschalig bedrijventerrein dat ten noorden van de kern Lewedorp in de gemeente Borsele ligt en aan meerdere zijden door het landelijk gebied wordt omsloten. Ook dit bedrijventerrein is in het voorliggende bestemmingsplan opgenomen.

De volgende plannen worden middels het nieuwe bestemmingsplan, al dan niet gedeeltelijk, herzien:

Bestemmingsplan	Datum vaststelling raad
Buitengebied 2010	17-03-2011
Bedrijventerrein Lewedorp	28-08-2008
Verdubbeling Sloeweg 2011	07-07-2011

Speelboerderij 't Klokuus
Aansluiting A58
150 kV Ongereedweg
Parapluherziening kamerverhuur

18-12-2014
26-11-2015
01-02-2018
17-09-2020

Wijzigingsplan

Wijzigingsplan Westeweg 2
Wijzigingsplan Kokuitsweg 2
Wijzigingsplan Oude Rijksweg 87a
Wijzigingsplan Westeweg 2
Wijzigingsplan Deesche watergang
Wijzigingsplan Meerkoetweg 5
Wijzigingsplan Bokkeweg 6
Wijzigingsplan 's-Heer
Hendrikskinderendijk 149

Datum vaststelling B&W

24-01-2012
12-06-2012
03-09-2012
06-05-2014
31-03-2015
03-02-2016
22-11-2016
30-08-2022

Het plangebied is weergegeven op de onderstaande luchtfoto.

Figuur 1. Plangebied

1.3 Opzet

Een bestemmingsplan bestaat uit een toelichting, regels en een verbeelding (kaart). De regels en de verbeelding vormen tezamen het juridische bindende gedeelte van het plan. De toelichting van voorliggend bestemmingsplan kent de volgende opbouw. In hoofdstuk 1 is de aanleiding van voorliggend bestemmingsplan uiteengezet. Hoofdstuk 2 gaat in op het ruimtelijk beleid dat van toepassing is. Hoofdstuk 3 beschrijft de bestaande situatie en hoofdstuk 4 gaat in op de visie op het plangebied. De sectorale aspecten worden behandeld in hoofdstuk 5 en in hoofdstuk 6 wordt de juridische vorm van het bestemmingsplan beschreven. Hoofdstuk 7 beschrijft de handhavingsmogelijkheden op basis van het bestemmingsplan. De economische uitvoerbaarheid is in hoofdstuk 8 aangeduid en tot slot wordt in hoofdstuk 9 de maatschappelijke toetsing en overleg behandeld.

HOOFDSTUK 2 Beleidskaders

2.1 Rijksbeleid

Nationale Omgevingsvisie (NOVI)

Op 11 september 2020 is de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) vastgesteld. De NOVI loopt vooruit op de inwerkingtreding van de Omgevingswet en vervangt op rijksniveau de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. De Nationale Omgevingsvisie, de NOVI, is de langetermijnvisie op de toekomstige ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland. Nederland staat voor urgente maatschappelijke opgaven, die zowel lokaal als regionaal, nationaal en internationaal spelen. Grote en complexe opgaven zoals klimaatverandering, energietransitie, circulaire economie, bereikbaarheid en woningbouw, zullen Nederland flink veranderen.

Uitgangspunt in de nieuwe aanpak is dat ingrepen in de leefomgeving niet los van elkaar plaatsvinden, maar in samenhang. Zo kunnen in gebieden betere, meer geïntegreerde keuzes worden gemaakt. Aan de hand van een toekomstperspectief op 2050 brengt de NOVI de langetermijnvisie van het Rijk in beeld.

In wat voor Nederland willen we graag leven in 2050? Als we alle wensen naast elkaar leggen, ontstaat het volgende beeld. We willen een land:

- dat gezond en klimaatbestendig is, met schone lucht, schoon water en een schone bodem en veel ruimte voor groen en water;
- met een uitstekend functionerende economie, die duurzaam en circulair is. Nauw verbonden met onze buurlanden en de rest van de wereld, als onderdeel van de internationale gemeenschap;
- waar het goed wonen en werken is. Met aangename en vitale steden en dorpen, en een productief en aantrekkelijk platteland;
- met uitstekende bereikbaarheid, waar iedereen snel en gemakkelijk van A naar B komt, met zo min mogelijk schadelijke uitstoot en overlast;
- waar we voldoende ruimte hebben om te kunnen bewegen, ontspannen en tot onszelf te komen; zowel in de stad als daarbuiten.
- dat veilig is en ons beschermt tegen overstromingen en andere gevaren;
- waar een goede balans is tussen gebouwde omgeving en open landschap, tussen natuur en cultuur, tussen land en water;
- dat openstaat voor verandering, en waar de kracht van zijn traditie, cultuur en identiteit wordt weerspiegeld in de inrichting van de leefomgeving.

Nationale belangen

Gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk zijn samen verantwoordelijk voor de fysieke leefomgeving. Sommige belangen en opgaven overstijgen het lokale, regionale en provinciale niveau en vragen om nationale aandacht. Dit noemen we 'nationale belangen'. Het Rijk heeft voor alle nationale belangen een zogenaamde systeem-verantwoordelijkheid. Voor een aantal belangen is het Rijk zelf eindverantwoordelijk. Maar voor een groot aantal nationale belangen zijn dat de medeoverheden. De NOVI richt zich op die ontwikkelingen waarin meerdere nationale belangen bij elkaar komen, en keuzes in samenhang moeten worden gemaakt tussen die nationale belangen. Op nationale belangen wil het Rijk sturen en richting geven. Die komen samen in vier prioriteiten:

1. ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie;
2. duurzaam economisch groeipotentieel;
3. sterke en gezonde steden en regio's;
4. toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

Binnen de NOVI worden drie afwegingsprincipes gehanteerd om te komen tot weloverwogen beleidskeuzes. Die zouden moeten helpen bij het afwegen en prioriteren van verschillende belangen en opgaven:

1. combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies;
2. kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal;
3. afwentelen wordt voorkomen.

Voor het voorliggende bestemmingsplan is met name de prioriteit 'toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied' van belang.

Algemene regels ruimtelijke ordening (AMvB Ruimte)

In deze AMvB zijn de nationale belangen die juridische borging vereisen opgenomen. Hierbij moet gedacht worden aan onderwerpen zoals rijksinfrastructuur, Mainport Rotterdam, de Waddenzee, defensie en het kustfundament. De AMvB Ruimte is gericht op doorwerking van deze nationale belangen in gemeentelijke bestemmingsplannen, al dan niet via een provinciale verordening. Deze belangen maken deel uit van het geldende nationale ruimtelijke beleid, zoals beschreven in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De AMvB Ruimte wordt in juridische termen aangeduid als Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening is op 31 december 2011 in werking getreden. Voor de in het Besluit genoemde onderwerpen moeten op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) alle bestemmingsplannen binnen een jaar aan de bepalingen uit de AMvB voldoen.

Conclusie

De juridische regeling voor het buitengebied wordt met het voorliggende bestemmingsplan geactualiseerd. Er zijn in het plangebied geen ontwikkelingen die van belang zijn op rijksniveau. De NOVI en de AMvB Ruimte vormen geen belemmering voor het actualiseren van onderhavig bestemmingsplan.

2.2 Provinciaal beleid

Zeeuwse Omgevingsvisie

Op 12 november 2021 hebben gedeputeerde staten van Zeeland de Zeeuwse Omgevingsvisie vastgesteld. Op 1 januari 2023 treedt naar verwachting de Omgevingswet in werking. In de Omgevingswet worden alle bestaande wetten die te maken hebben op de fysieke leefomgeving samengevoegd. In de Zeeuwse Omgevingsvisie legt de Provincie Zeeland al haar doelen en ambities voor de lange termijn vast. In de Omgevingsvisie worden verschillende onderwerpen benoemd. Denk daarbij aan wonen, landbouw en circulaire economie, maar bijvoorbeeld ook cultureel erfgoed, recreatie en leefbaarheid.

Het uitgangspunt van de provincie voor de Omgevingsvisie is dat beleid en regels die hun waarde hebben bewezen, alleen worden gewijzigd als er betere alternatieven zijn. De Provinciale Omgevingsverordening 2018 is daarom hierbij als uitgangspunt genomen. Verder bestaat de visie uit twee delen: deel A en deel B.

In Deel A staan de strategische doelen voor de periode tot 2050 onderverdeeld in vier centrale ambities verwoord. De uitdagingen en ambities voor Zeeland, alsmede de Zeeuwse kernkwaliteiten worden daarin beschreven en geven richting aan de beleidsdoelstellingen en acties voor de kortere termijn (tot 2030).

In Deel B wordt het beleid voor de periode tot 2030 vormgegeven. Dit beleid is onderverdeeld in doelen voor 2030, de huidige situatie, acties voor de periode tot 2030 én afwegingsfactoren voor de uitvoering. Er zijn 27 thema's (bouwstenen) uitgewerkt die samen met onze omgeving geselecteerd zijn. Bij deze thema's is het beleid voor de komende 10 jaar weergegeven.

Deel A

De uitdagingen voor Zeeland bestaan voornamelijk uit de klimaatverandering, stijging van de zeespiegel, afname van biodiversiteit, andere bevolkingsstelling door vergrijzing. Deels is het de uitdaging te behouden wat er is, deels is het de uitdaging in te spelen op de ontwikkelingen die komen gaan. Om deze uitdagingen het hoofd te bieden en tegelijkertijd te werken aan brede welvaart, beschrijft de Zeeuwse Omgevingsvisie vier Zeeuwse Ambities voor 2050. Deze ambities betreffen:

1. uitstekend wonen en werken in Zeeland;
2. balans in grote wateren en het landelijk gebied;
3. een duurzame en innovatieve economie;
4. een klimaatbestendig en CO2-neutraal Zeeland.

Deel B

In deel B staat per thema aangegeven welke instrumenten worden ingezet om de doelen tot 2030 te bereiken. Gezien de grootte en de complexiteit van de uitdagingen, zijn de ambities echter alleen te halen als iedereen de keuze maakt die zoveel mogelijk bijdraagt aan deze ambities. Hiervoor zijn afwegingsfactoren beschreven en wordt een 'beste keuze hulp' gemaakt.

De afwegingsfactoren sluiten aan op het NOVI van het Rijk en verwijzen onder meer naar de Zeeuwse kernkwaliteiten. Deze zijn vertaald naar vier afwegingsfactoren voor Zeeland:

1. Doe meer met minder grond;
2. Werk samen en deel kosten en baten;
3. Maak gebruik van de Zeeuwse kernkwaliteiten;
4. Denk aan de toekomst en aan de rest van de wereld.

Kernkwaliteiten zijn herkenbare, fysieke kenmerken. De Zeeuwse kernkwaliteiten betreffen:

- genieten en opladen;
- waarderen en beschermen van het landschap;
- verbondenheid met de historie;
- passende werkgelegenheid en ontwikkelingsmogelijkheden voor iedereen.

In de visie zijn ambities en doelstellingen benoemd welke relevant zijn voor dit bestemmingsplan. De ambitie is om in 2050 te komen tot een innovatieve, circulaire economie, waarbij het bedrijfsleven werk op maat biedt en inspeelt op actuele ontwikkelingen. De infrastructuur is modern en betrouwbaar en biedt ruimte aan CO₂-neutraal vervoer via verschillende modaliteiten. De haven- en industriegebieden bieden plaats aan clusters van bedrijven en elders heeft een concentratie van bedrijventerreinen plaatsgevonden. Dit geeft bedrijven de ruimte om te ondernemen. Het doel is voor bedrijventerreinen te komen tot zorgvuldig ruimtegebruik, een functionele en aantrekkelijke inrichting, waarbij duurzaamheid het uitgangspunt is.

Provinciale Omgevingsverordening Zeeland 2018

De hoofddoelstellingen van het omgevingsplan zijn juridisch vormgegeven in de Provinciale Omgevingsverordening. Deze is vastgesteld op 21 september 2018. In het kader van de normerende rol van de provincie wordt de Omgevingsverordening ingezet op die onderwerpen waarvan de provincie eraan hecht dat doorwerking van het beleid van het Omgevingsplan juridisch geborgd is. Er wordt niet meer geregeld dan nodig is voor het belang zoals dat in het Omgevingsplan is verwoord. De Omgevingsverordening voorziet ten opzichte van het Omgevingsplan dus niet in nieuw beleid.

De inzet van de verordening beperkt zich tot die onderdelen van het beleid waarvoor de inzet van algemene regels noodzakelijk is om provinciale belangen veilig te stellen of noodzakelijk is om uitvoering te geven aan wettelijke verplichtingen. Wat elders geregeld is wordt niet nog eens geregeld in deze verordening om extra regeldruk te voorkomen. Het uitgangspunt 'decentraal wat kan, centraal wat moet' is toegepast bij de flexibiliteitsbepalingen in deze verordening. Waar mogelijk zijn afwijkmogelijkheden toegepast in plaats van ontheffingsbepalingen.

Om te voorkomen dat proceduresodeloos ingewikkeld worden, is afgezien van de mogelijkheid om rechtstreeks werkende bepalingen op te nemen. Artikel 4.1 lid 3 van de Wet ruimtelijke ordening biedt die mogelijkheid in de vorm van regels die moeten voorkomen dat in de verordening begrepen gronden of bouwwerken minder geschikt worden voor de verwezenlijking van het doel van de verordening zolang geen bestemmingsplan of beheersverordening in werking is getreden die is aangepast op de inhoud van deze verordening. Er is dus geen sprake van rechtstreeks werkende bepalingen waaraan bouwvragen getoetst zouden moeten worden zolang bestemmingsplannen niet zijn aangepast.

Status van de Omgevingsverordening

De Omgevingsverordening richt zich – net als het Omgevingsplan – op de fysieke leefomgeving in de Provincie Zeeland. Dit betekent dat vrijwel alle regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving opgenomen zijn in de Omgevingsverordening. Het gaat hierbij om regels op het gebied van ruimtelijke ordening, maar ook op het gebied van mobiliteit, milieu, natuur, water en bodem. De Omgevingsverordening Zeeland 2018 heeft de status van:

- Ruimtelijke verordening in de zin van artikel 4.1. Wet ruimtelijke ordening;

- Milieuverordening in de zin van artikel 1.2 Wet milieubeheer;
- Waterverordening in de zin van artikel 2.4 van de Waterwet en artikel 2 Scheepvaartsverkeerwet;
- Wegenverordening in de zin van artikel 57 van de Wegenwet en artikel 2A van de Wegenverkeerswet 1994;
- Verordening Wet natuurbescherming Zeeland in de zin van de Wet natuurbescherming;
- Distelverordening in de zin van artikel 145 en 150 Provinciewet;
- Landschapsverordening in de zin van artikel 145 Provinciewet;
- Ontgrondingenverordening in de zin van artikel 5, lid 2 en artikel 7, lid 2 Ontgrondingenwet.

Opbouw van de Omgevingsverordening

De Omgevingsverordening is onderverdeeld in de navolgende hoofdstukken:

- *Hoofdstuk 1 Algemeen.* In dit hoofdstuk staan enkele bepalingen die op het totaal van de Omgevingsverordening van toepassing zijn;
- *Hoofdstuk 2 Ruimte.* In dit hoofdstuk is de ruimtelijke verordening te vinden die zich richt tot gemeenteraden en instructies bevat over de inhoud van en de toelichting op bestemmingsplannen. Hiermee wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid die de Wro biedt in artikel 4.1. Hier wordt nog eens expliciet vermeld dat de ruimtelijke verordening geen direct werkende bepalingen bevat. Verder wordt ter voorkoming van misverstanden duidelijk gemaakt dat de instructies in hoofdstuk 2 niet alleen gelden voor bestemmingsplannen, maar bijvoorbeeld ook voor beheersverordeningen en uitvoeringsbesluiten;
- *Hoofdstuk 3 Milieu* In dit hoofdstuk is de milieuverordening te vinden die zich richt tot gemeenten, burgers, bedrijven en instellingen. Met dit onderdeel wordt invulling gegeven aan verplichtingen op grond van de Wet milieubeheer. In dit hoofdstuk zijn onder andere regels opgenomen met betrekking tot gesloten stortplaatsen, onderwater flora en fauna, varend ontgassen, het voorkomen en beperking van geluidhinder, grondwaterbescherming met het oog op de waterwinning en bodemsanering;
- *Hoofdstuk 4 Water* betreft de Waterverordening. In dit hoofdstuk zijn regels opgenomen die zich vooral richten tot het waterschap als functioneel bestuur en operationeel waterbeheerder van oppervlaktewateren in Zeeland die niet in beheer zijn bij het Rijk. Daaronder normen met betrekking tot het voorkomen en beperken van wateroverlast en regionale waterkeringen en regels die betrekking hebben op het beheer van grondwater. Met dit onderdeel wordt voldaan aan de verplichtingen van de Waterwet;
- *Hoofdstuk 5 Wegen en vaarwegen* heeft betrekking op de aansluiting op en het gebruik van provinciale (vaar)wegen en is gericht op gebruikers van (vaar) wegen en aanwonenden;
- *Hoofdstuk 6 Natuur* geeft invulling van bevoegdheden die de provincie heeft op het gebied van natuurbescherming;
- *Hoofdstuk 7 Distelbeheer* richt zich vooral op gebruikers, eigenaren, of andere zakelijk gerechtigden van landbouwgronden en een strook van 30 meter daaraan grenzend;
- *Hoofdstuk 8 Landschapsbescherming* richt zich tot gemeenten, burgers, bedrijven en instellingen en bevat verboden voor het plaatsen van borden, vlaggen en andere (reclame)uitingen om het Zeeuwse landschap te beschermen;
- *Hoofdstuk 9 Ontgrondingen* richt zich tot een ieder die de bodem gaat afgraven en verlagen en bevat vrijstellingsbepalingen en procedurele bepalingen;
- *Overige hoofdstukken* De overige hoofdstukken bevatten procedurele bepalingen en inwerkingtredingsbepalingen. Hoofdstuk 10 gaat over toezicht en strafbepaling, in hoofdstuk 11 staan overgangs- en slotbepalingen.

Nieuwe Omgevingsverordening Zeeland

Provinciale Staten moeten op grond van de Omgevingswet één omgevingsverordening vaststellen, waarin alle provinciale regels over de fysieke leefomgeving zijn opgenomen. De invulling hiervan is de Omgevingsverordening Zeeland. Nadat het ontwerp vanaf 11 januari tot en met 21 februari 2022 zes weken ter inzage heeft gelegen, hebben Provinciale Staten de Omgevingsverordening op 7 oktober 2022 vastgesteld. Inhoudelijk wijkt de nieuwe verordening nagenoeg niet af van de bestaande verordening uit 2018, die overigens blijft gelden tot het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Conclusie

In hoofdstuk 3 en 4 zijn onderwerpen verwerkt die betrekking hebben op het provinciale beleid in relatie tot het plangebied. Er zijn geen specifieke punten te noemen die expliciet aandacht vragen of een belemmerende werking hebben voor de actualisatie van dit beheersmatige bestemmingsplan.

2.3 Regionaal en gemeentelijk beleid

Gebiedsvisie Veerse Meer 2020-2030

De Gebiedsvisie Veerse Meer 2020-2030 is een gezamenlijk product van de gemeenten die het Veerse Meer omringen (Goes, Middelburg, Noord-Beveland, Veere), de provincie Zeeland, het waterschap Scheldestromen en Rijkswaterstaat Zee en Delta en is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met tal van maatschappelijke partners. De betrokken gemeenteraden en Provinciale Staten hebben de Gebiedsvisie inmiddels vastgesteld.

De Gebiedsvisie Veerse Meer 2020 – 2030 kwam in meerdere fasen tot stand. In Fase 1 zijn algemene uitgangspunten geformuleerd, bestaande uit de onderscheidende omgevingskwaliteiten van het gebied, de algemene principes met betrekking tot de ontwikkeling en het beheer van die omgevingskwaliteiten en een globale duiding van aandachts- en beschermingsgebieden. Met het oog op de gewenste duidelijkheid omtrent bestaande plannen is een voorstel tot overgangsbeleid in de notitie opgenomen, dat recht doet aan de juridisch-planologische realiteit van actuele initiatieven. Met name dat laatste was voor alle initiatiefnemende overheden gezamenlijk aanleiding om vaart te houden in de totstandkoming van Fase 1 van deze visie: duidelijkheid voor alle belanghebbenden: ondernemers, omwonenden, maatschappelijke partners en overheden. Dit leidde tot de Besluitvormingsnotitie Fase 1. Daarna doorliepen de partijen gezamenlijk Fase 2, waarin de aandachts- en beschermingsgebieden zijn begrensd, de algemene principes gebiedsgericht zijn verdiept middels de zogenaamde gebiedstypologieën en een gezamenlijk uitvoeringsprogramma is opgesteld. Het eindresultaat is de Gebiedsvisie Veerse Meer 2020-2030.

De visie voor het Veerse Meer-gebied vormt de komende jaren voor overheden en maatschappelijke partners de basis voor samenwerking. Deze is gericht op bescherming en kwaliteitsvolle ontwikkeling van een veilig, economisch aantrekkelijk en (ecologisch) gezond en (be)leefbaar gebied als onderdeel van de Zeeuwse Delta. Met dit toekomstperspectief en actieprogramma wordt toegewerkt naar een nieuw ijkmoment in 2030, rekening houdend met het gegeven dat maatschappelijke opgaven en bescherming van het gebied uiteraard een bredere tijdsspanne betrekken. De samenwerkingspartners onderschrijven deze Gebiedsvisie, vertalen deze waar van toepassing in beleid en eventuele regelgeving en geven uitvoering aan het actieprogramma en het overgangsbeleid. De Gebiedsvisie vormt een bouwsteen voor de Provinciale Omgevingsvisie en krijgt zijn vertaling in de gemeentelijke Omgevingsplannen. De visie gaat in op het water, de oevers, strandjes, havens, dorpen, dijken, dammen en het open agrarisch gebied. Om bij toekomstige ontwikkelingen een goede balans te behouden in relatie tot omgevingskwaliteiten, leefbaarheid en economie, worden kaderstellende principes beschreven, die recht doen aan de - via participatie van belanghebbenden- geïdentificeerde zorgen en kansen. De gezamenlijke ambitie is om de komende 10 jaar te focussen op kwaliteitsbewaking van het gebied (bescherming, herstel, onderhoud, beleving), waarbij geen nieuwe permanente ontwikkelingen meer worden toegestaan tenzij deze voldoen aan de in deze Gebiedsvisie omschreven kaders in specifieke gebieden (i.e. aandachtsgebieden). Dit biedt ook de rust om eventuele plannen die nog recht van uitvoering hebben te laten landen in het gebied. De Gebiedsvisie gaat niet in op lopende projecten. Hiertoe is in de Besluitvormingsnotitie Fase 1 overgangsbeleid en een statuslijst vastgesteld. Deze is onlosmakelijk met deze Gebiedsvisie verbonden. Betrokken partijen vinden het belangrijk om in de periode richting 2030 te werken aan een nieuwe langetermijnvisie voor 2050. De komende jaren wordt ingezet op een nieuwe balans tussen de verschillende functies in het gebied middels het tegengaan van verstening, onderzoek naar bescherming van de natuurwaarden en natuurherstel (vooral waterkwaliteitsverbeteringen), een verbeterde (verblijfs)recreatieve kwaliteit, het beschermen van zoetwatervoorraden rondom het Veerse Meer, een volhoudbare landbouw en betere verkeersontsluitingen. Vanaf 2027 kan op basis van tussentijdse ijkmomenten en uitkomsten van de onderzoeken en andere acties, toegewerkt worden naar een nieuwe toekomstvisie die recht doet aan integrale gebiedsgerichte oplossingen van (komende) maatschappelijke opgaven op de langere termijn.

Woonvisie De Bevelanden 2019 - 2023

Op 29 augustus 2019 is de Woonvisie De Bevelanden 2019-2023 vastgesteld. De Regionale Woonvisie is een parapluisie voor verdere uitwerking in lokaal beleid. Wat deze visie concreet beoogt is inzicht te geven in de gezamenlijke missie en ambities van de regiogemeenten op het

gebied van het wonen. Aan de hand daarvan én de regionale afspraken uit de Agenda Wonen biedt de visie een helder kader voor politiek, dorpsraden, corporaties, zorgpartijen, marktpartijen en inwoners.

Conclusies uit de woonvisie zijn onder anderen dat de Bevelanden de komende 10 tot 15 jaar te maken heeft met een gestage groei, zowel in inwoners als huishoudens. Na 2035 neemt de groei af en kan het gaan om krimp. Ook de leeftijdsopbouw van de regio verandert. Er is met name een sterke toename van het aantal 75+-ers en de groep alleenstaanden. Uitbreiding van de woningvoorraad blijft de komende jaren nodig om de groei tot 2035 op te vangen. Een grote opgave in zowel de bestaande voorraad als nieuwbouw is levensloopbestendigheid en duurzaamheid.

Regionale Woningmarktafspraken

De regio De Bevelanden heeft regionale woningmarktafspraken opgesteld en opgenomen in de 'Woningmarktafspraken De Bevelanden 2020 - 2030' (mei 2020). In dit document zijn de volgende uitgangspunten opgenomen:

Algemeen

- Niet méér bouwen dan de behoefte;
- Uitsluitend producten die echt iets toevoegen; goede producten op goede plekken;
- Lokaal maatwerk, aansluiten bij DNA van de plek;
- Flexibiliteit in de plannen;
- Onderling bespreken en afstemmen aan de voorkant.

Ruimtelijk

- Hoge dichtheid in de kernen, lage in het landschap;
- In principe binnen de kernen, bij voorzieningen;
- Inbreiden voor uitbreiden;
- Vooral focus op kleine huishoudens in stad en dragende kernen;
- Inzetten op “mooie woondorpen”.

Programmatisch

- Duurzaam, extra energiebesparende maatregelen;
- Levensloop- en toekomstbestendig;
- Aandacht voor groen en water;
- Omvang voorraad sociale huurwoningen gelijk;
- Extra middenhuurwoningen;
- Meer hoogwaardige grondgebonden nultreden en semipermanente woningen.

Vanuit het afsprakenkader wordt ingezet op:

1. Realistische woningbouwproductie met ambitie. Binnen het programma wordt ruimte gecreëerd om in te kunnen spelen op de behoefte uit de markt.
2. De juiste kwaliteit, Product Markt Combinaties en woonmilieus. Er wordt gestreefd naar een optimale match tussen vraag en aanbod.

Regionale afspraken huisvesting arbeidsmigranten De Bevelanden

De afgelopen jaren speelden arbeidsmigranten al een prominente rol bij het invullen van vacante arbeidsplaatsen in Zeeland, maar ook in de regio De Bevelanden. Door economische groei en uiteenlopende trends en ontwikkelingen stijgt de vraag naar arbeidsmigranten de komende jaren naar verwachting verder. Het succesvol aantrekken van arbeidsmigranten begint bij voldoende, geschikte huisvesting, zowel kwantitatief, maar zeker ook kwalitatief. Samen met ruimtelijk-economisch adviesbureau Stec Groep is de kwantitatieve en kwalitatieve behoefte aan arbeidsmigranten in de vijf Bevelandse gemeenten onderzocht. In het onderzoek is de prognose gemaakt op basis van het huidige aantal arbeidsmigranten op de Bevelanden, demografische en economische indicatoren. Momenteel wonen en werken er circa 2.350 arbeidsmigranten op de Bevelanden. Dit aantal groeit naar verwachting met 1.000 migranten in de komende 10 jaar. Op basis van de behoefte aan arbeidsmigrantenhuisvesting is in mei 2020 regionaal beleid opgesteld hoe te voorzien in de verwachte behoefte. Dit is in het belang van het bedrijfsleven, regiegemeenten en de arbeidsmigranten. Eenduidig regionaal beleid leidt ertoe dat er een duidelijk en gelijkluidend kader wordt meegegeven aan initiatiefnemers voor de huisvesting van arbeidsmigranten en hiermee ‘shopgedrag’ tussen de Bevelandse gemeenten kan worden tegengegaan. Daarbij is een

verdeelsleutel tot stand gekomen die inhoudt dat de gemeente Goes 30 procent van het totale aantal te huisvesten arbeidsmigranten op de Bevelanden voor haar rekening neemt. In samenspraak zijn drie huisvestingscategorieën vastgesteld waarvoor kwalitatieve uitgangspunten op een rij zijn gezet. Het gaat om:

- Huisvesting in reguliere woningen (bestaande woningvoorraad).
- Huisvesting op agrarische erven. Hieronder wordt huisvesting door agrarische bedrijven op eigen terrein verstaan. Het gaat om agrarische bedrijven met een planologische bestemming 'Agrarisch'.
- Huisvesting in specifiek daarvoor bedoelde huisvestingsvoorziening. Dit zijn bijvoorbeeld semipermanente nieuwbouwvoorzieningen of getransformeerd bestaand vastgoed met als specifiek doel het huisvesten van arbeidsmigranten.

Structuurvisie #Goes 2040

In de structuurvisie wordt gesteld dat Goes in 2040 een florerende centrumgemeente is met een breed aanbod aan voorzieningen en werkgelegenheid voor de inwoners van de Bevelanden. Op een aantal terreinen wordt beoogd met de verzorgende functie een veel groter gebied te bereiken dan de Bevelanden. Het gaat hierbij om de zakelijke dienstverlening, specifieke vormen van onderwijs, de gezondheidszorg in vele gedaanten en aan vrije tijdsvoorzieningen. Er is opgenomen dat Goes een aantrekkelijke gemeente dient te zijn voor toeristen door de voorzieningen aan het water en haar veelzijdige historische centrum.

Gemeente Goes wil daarom blijven investeren in de toekomst van de stad, door te vernieuwen, te verbeteren en te groeien. Opgenomen is dat Goes de ambitie heeft verder te groeien in haar rol als (boven)regionale centrumgemeente. Veel van de projecten die in die in de structuurvisie worden benoemd zijn daarop gericht. De ambitie is om al die projecten te realiseren en de blik open te houden voor nieuwe kansen.

Economisch knooppunt

In de structuurvisie is opgenomen dat Goes een uitstekende locatie is voor de verdere bundeling van werkgelegenheid en voorzieningen in Midden-Zeeland. De centrale ligging en de reeds aanwezige voorzieningen en werkgelegenheid vormen daarvoor de basis. In de structuurvisie is gesteld dat een goede bereikbaarheid en voldoende parkeervoorzieningen bij de binnenstad van groot belang zijn waarbij de nieuwe aansluiting A58 een belangrijke rol speelt.

Groei en ontwikkeling

Om een vitale centrumgemeente te blijven wordt aangegeven dat Goes inspeelt op nieuwe ontwikkelingen en er voor zorgt nieuwe ontwikkelingen te kunnen huisvesten. Daarbij zal het steeds minder gaan om grotere stadsuitbreidingen en steeds vaker om transformatie en herstructurering van bestaand stedelijk gebied. Dit zijn vaak lastige opgaven maar vernieuwing van bestaand stedelijk gebied is noodzakelijk om de stad op lange termijn gezond te houden. Grote opgaven die genoemd zijn binnen het bestaand stedelijk gebied zijn de Goese Schans en de stationomgeving.

Voor woningbouw is opgenomen dat de op dit moment al daartoe geoormerkte locaties waarschijnlijk voldoende ruimte bieden. Wel is er uitbreidingsruimte nodig voor werken, zorg en vrije tijd. Als nieuwe locatie voor een bedrijventerrein wordt beoogd in te zetten op de Zuidwestrand (Bedrijventerrein Deltaweg). De Zuidoostrand nabij het ziekenhuis wordt gezien als locatie voor nieuwe zorgfuncties. De Noordwest en Noordoost randen en het gebied bij het Poelbos worden geschikt bevonden voor stadsrecreatie, groen en vrijetijdsfuncties. Voor toeristen wordt beoogd de recreatieve potentie van de randen aan het Veerse Meer en de Oosterschelde verder uit te bouwen.

Van kwantiteit naar kwaliteit

In de structuurvisie wordt gesteld dat de nadruk steeds meer zal komen te liggen op het sturen op kwaliteit en inhoud bij ruimtelijke processen. Waar voorheen de nadruk lag op het creëren van ruimte voor een nieuw programma en de kwaliteitseisen daarop volgden zal in de toekomst een juiste ruimtelijke inpassing en een programma dat voldoet aan de (huidige) vraag nog sterker een vestigingsvoorwaarde zijn. Burgers, bedrijven en dienstverleners zijn op zoek naar een omgeving met zoveel mogelijk aantrekkelijke functies en factoren zoals goede bereikbaarheid, goed onderwijs, winkelaanbod, arbeidspotentieel, recreatiemogelijkheden en cultuuraanbod. De bestaande functies en voorzieningen vormen het fundament voor de toekomst en op basis daarvan ziet Goes die toekomst met vertrouwen tegemoet. Opgenomen is dat het levendige en aantrekkelijke historische

centrum een van de kwaliteiten is die Goes koestert. Sport, welzijn en cultuur proberen zo goed mogelijk in te spelen op de verwachte (demografische) ontwikkelingen en de kwaliteit van de voorzieningen zo hoog mogelijk te houden. Bijvoorbeeld door slimme combinaties van functies en met multifunctionele gebouwen. Binnen woonservicegebieden die de hele gemeente bestrijken en ieder een eigen serviceniveau kennen, wordt een samenhangend pakket aan diensten en voorzieningen geboden.

In de structuurvisie wordt belang gehecht aan energie-efficiënte en duurzame energie-opwekking bij zowel nieuwe ontwikkelingen, als ook bij vernieuwing van het bestaand stedelijk gebied.

Dorpen en buitengebied

Er is in de structuurvisie opgenomen dat in de dorpen rond Goes wonen voorop staat, bestaande voorzieningen worden gekoesterd maar op termijn niet allemaal in de huidige vorm in stand kunnen worden gehouden. Gesteld wordt dat het zoeken naar slimme combinaties en alternatieven steeds meer nodig zal zijn. Aanpak van zwakke plekken zoals vervallen panden is nodig om de woonomgeving gezond te houden. In het buitengebied blijft de nadruk liggen op akkerbouw maar er ontstaan steeds meer koppelingen met recreatie en landschapsontwikkeling. Nieuwe ontwikkelingen worden zodanig ingepast dat ze de onderscheidende kenmerken van de verschillende landschapstypen versterken. Gesteld is dat de herkenbaarheid van het Schengegebied als landschappelijke eenheid wordt vergroot.

Goes: Groenstructuurplan 2014- 2024

In het Groenstructuurplan wordt de gemeentelijke visie op het openbaar groen beschreven. Er wordt gestreefd naar robuust en duurzaam groen, waarmee de hoofdgroenstructuren behouden blijven en versterkt worden. De juiste boom op de juiste plek is van belang, zodat deze kunnen uitgroeien tot volwassen exemplaren. Hiermee wordt gestreefd naar het waarborgen en verhogen van de kwaliteit van de groene leefomgeving.

Welstandsnota

Het welstandsbeleid van de gemeente Goes is verwoord in de "Welstandsnota Goes". Het belangrijkste doel van het welstandsbeleid is het vormen van een toetsingskader voor welstand, waarmee de aanwezige ruimtelijke kwaliteiten behouden en versterkt kunnen worden. Hiervoor is een aantal beoordelingskaders opgesteld, waaronder enkele van gebiedsgerichte aard. Deze dienen altijd in samenhang met de gehele gebiedsomschrijving van het desbetreffende deelgebied waarop de bouwaanvraag van toepassing is te worden gehanteerd. Het plangebied valt (hoofdzakelijk) onder het gebiedstype Buitengebied.

Nota's Bodembeheer en Bodemkwaliteitskaarten

Voor de gemeente Goes zijn meerdere Nota's Bodembeheer en bijbehorende Bodemkwaliteitskaarten en Bodemfunctieklassenkaarten vastgesteld, die in de periode 2019 t/m 2022 zijn geactualiseerd en opnieuw zijn vastgesteld of erkend. De nota's en bodemkwaliteitskaarten (Bkk) hebben betrekking op zowel de landbodem, wegbermen als waterbodems. In de nota's is beschreven hoe binnen de gemeente Goes omgegaan dient te worden met grondverzet. Gezamenlijk bepalen nota's, bodemkwaliteits- en bodemfunctiekaarten aan welke eisen grond moet voldoen wanneer deze wordt toegepast, wat de gemiddelde kwaliteit is van de grond wanneer deze wordt ontgraven en welke doelstelling gebruikt moet worden wanneer een bodemsanering nodig blijkt te zijn. Op basis van de bodemkwaliteitskaarten kan de gemiddelde bodemkwaliteit van een gebied worden aangegeven.

De bkk's en de nota's zijn gebaseerd op het Besluit Bodemkwaliteit, waarmee het onder voorwaarden mogelijk is om licht verontreinigende grond buiten werken als bodem te hergebruiken. In de nota's en de bijbehorende bkk's zijn zowel het generiek als gebiedsspecifiek beleidskader uitgewerkt. Daarbij wordt getoetst aan zowel de bodemkwaliteitsklasse als de bodemfunctieklasse, waarbij de strengste (schoonste) klasse bepalend is. Binnen het generiek beleid gelden landelijk geldende regels/normen voor het toepassen van grond en bagger. Binnen het gebiedsspecifiek beleid kunnen afwijkende lokale beleidskeuzes worden gemaakt die afwijken van het generiek kader, waaronder het vaststellen van Lokale Maximale Waarden (LMW). Dit zijn gebiedsspecifieke toepassingsnormen die afgeleid zijn van de plaatselijk voorkomende concentraties en daarmee afwijken van het generieke kader. De verhoogde LMW gelden alleen voor grond en bagger uit het eigen bodembeheersgebied. Daarbij is het mogelijk licht verontreinigde grond die vrij is gekomen in een licht verontreinigde zone elders in

diezelfde of een andere zone met een vergelijkbare of mindere kwaliteit toe te passen, mits sprake is van Standstill op gebiedsniveau. De belangrijkste randvoorwaarde hierbij is dat de hergebruikte grond van gelijke of betere kwaliteit dient te zijn dan de kwaliteit van de ontvangende bodem. Daarbij is ook een toetsing van onder andere milieuhygiënische risico's nodig.

In een Nota Bodembeheer staat voor de verschillende bodemkwaliteitszones aangegeven welke bewijsmiddelen (bijvoorbeeld partijkeuringen of toetsing aan de Bkk) noodzakelijk zijn bij hergebruik in diezelfde of andere zones. Op basis van de aangetroffen concentraties zijn 3 kwaliteitszones opgenomen, te weten Achtergrondwaarde, Wonen en Industrie. Daarnaast is, in verband met de aanwezigheid van bepaalde slecht afbreekbare bestrijdingsmiddelen, onderscheid gemaakt tussen de gebieden met boomgaarden die respectievelijk voor en na 1980 aanwezig waren/zijn. Daarvoor zijn ook LMW-waarden vastgesteld. Voor de voor dit bestemmingsplan geldende gebiedsindelingen en de nadere uitwerking van toetsingskaders en de bijbehorende toelichting wordt verwezen naar § 5.2. Bodem.

Gemeentelijk Verkeers en Vervoersplan (GVVP)

In het GVVP wordt ingegaan op het verbeteren van bestaande verkeersknelpunten en wordt ingespeeld op de verkeerseffecten van toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen. Er is tevens een beoordelingskader opgenomen om beleidsmatig de vinger aan de pols te houden. Beleid en toekomstige verkeerskwesties in Goes worden aan dit kader getoetst. In het GVVP is gekozen voor een integrale benadering van alle mobiliteitsdeelnemers op basis van een geografische indeling, waardoor de visie overzichtelijk aanschouwelijk is gemaakt.

Het GVVP is vastgesteld op 25 augustus 2005. Daarna is dit plan geactualiseerd d.m.v. de GVVP Tussenevaluatie 2008 en de GVVP Actualisatie 2013 (vastgesteld februari 2014). Een aantal zaken is verder verdiept in de volgende beleidsnota's:

- parkeerbeleid: Parkeerbeleidsplan 2009;
- verkeersveiligheidsbeleid: Op weg naar nul 2011;
- fietsbeleid: Goes Fiets Verder 2012.

Conclusie

Omdat onderhavig bestemmingsplan geen wezenlijke ontwikkelingen mogelijk maakt en het genoemde beleid aansluit bij de bestaande situatie, is er geen sprake van strijdigheid met het gemeentelijk beleid.

2.4 Conclusie

Het rijksbeleid (de NOVI en AmvB Ruimte) streeft hoofdzakelijk naar een goede milieukwaliteit en een gezonde en veilige leefomgeving voor bewoners en werknemers. Gezien de conserverende aard van onderhavig bestemmingsplan levert dit geen strijdigheden op ten aanzien van dit streven. Dat geldt ook voor de toetsing aan het provinciale ruimtelijke beleid en het gemeentelijk beleid. Getracht wordt de bestaande identiteit en het karakter van het plangebied te behouden. De kernbegrippen zijn kwaliteit, kwaliteitsverbetering en kwaliteitsbescherming, waarbij duurzaamheid en een sterke economie nagestreefd wordt.

HOOFDSTUK 3 Inventarisatie en analyse

3.1 Historie

Ontstaan en ontwikkeling

Het Zeeuwse landschap is jong. De huidige vlakke en waterrijke verschijningsvorm is voornamelijk in het Holoceen (de laatste 10.000 jaar) ontstaan door het samenspel van een, aan het einde van de laatste ijstijd, stijgende zeespiegel en de uitmondende Maas en Schelde. Geleidelijk veranderde het tot dan aanwezige kustmoeras in een estuarium waarin het zoute zeewater en zoete rivierwater elkaar (ge)tijdelijk afwisselden. De oudste sporen van occupatie op Zuid-Beveland zijn Romeins en inheems aardewerk uit de 2de en 3de eeuw. Het duurde tot ongeveer 800 à 900 na Chr. voordat de bewoning van Zuid-Beveland een permanent karakter kreeg. Vooral de hoger gelegen kreekkruggen waren geschikt voor bewoning en voor akkerbouw, de lagere poelgronden dienden als weideland. Kloetinge en Goes ontstonden in de 10de eeuw op het hoger gelegen oudland, op een kreekrug. Het zijn daarmee de oudste kernen binnen de huidige gemeentegrenzen, samen met Oud-Sabbinge dat omstreeks dezelfde tijd op het eiland Wolphaartsdijk ontstond. Een eeuw later ontstond Kattendijke, terwijl de nederzettingen 's-Heer Arendskerke en 's-Heer Hendrikskinderen in de 12de eeuw werden gesticht. Bedijkingen in het oudland hadden al grotendeels plaatsgehad vóór de 12de eeuw. Inpolderingen rond het eiland Wolphaartsdijk en grote delen ten westen van Goes hebben voornamelijk plaatsgehad rond de 16de eeuw, een periode van economische bloei voor Goes als haven-/handelsstad in een voornamelijk agrarische streek. In het begin van de 19de eeuw werd ten noorden van Goes een uitgestrekt schorregebied ingepolderd door Rotterdamse geldschietters. Met een oppervlak van 1.800 hectare was de zo ontstane Wilhelminapolder eigendom van het destijds grootste particuliere landbouwbedrijf van Nederland: de Koninklijke Maatschap Wilhelminapolder. In dezelfde periode (1809) kwam het eiland Wolphaartsdijk door inpolderingen in vaste verbinding met Zuid-Beveland. Met de komst van de spoorverbinding in 1868 werd Goes steeds meer een distributiecentrum. De industrialisatie in de 19de eeuw gaat echter grotendeels aan haar voorbij. Ondanks de aanleg van de rijksweg A58 in de jaren zestig langs Goes, duurde het tot de jaren tachtig en negentig van de vorige eeuw voordat industrie zich, naast handel en dienstverlening, ontwikkelde tot een voorname pijler van de Goese economie.

Cultuurhistorische elementen en bebouwing

In het plangebied komen veel cultuurhistorische elementen voor. Deze zijn onderverdeeld in de nog herkenbare cultuurhistorisch waardevolle elementen enerzijds en archeologische elementen anderzijds. Daarnaast moet met name het oudland aangemerkt worden als een gebied van hoge archeologische verwachtingswaarde, waarin zich nog vele nu nog niet bekende archeologisch waardevolle terreinen kunnen bevinden.

De cultuurhistorisch waardevolle elementen die nog duidelijk herkenbaar zijn in het buitengebied van Goes, zijn veelal als monument aangewezen. Binnen het plangebied zijn in totaal negentien Rijksmonumenten gelegen. Het gaat om vier archeologische monumenten en vijftien gebouwde monumenten. Onderstaande terreinen van zeer hoge archeologische waarde genieten volgens de Monumentenwet een beschermde status:

1. Monumentnummer 45561: terrein met resten van een huisterp uit de Vroege Middeleeuwen en een motte of vliedberg, genaamd (St. Maarten de Groe) uit de Late Middeleeuwen. Het geheel wordt gedateerd tussen de 10de en de 13de eeuw en is gelegen tussen de 's-Gravenpolderseweg en de Halfweg.
2. Monumentnummer 45128: het terrein, genaamd de Monnikenhof, herbergt een voormalige uit-hof van het Cisterciënzerklooster van Krabbendijke. Het werd gesticht in 1214 en gesloopt in 1629.
3. Monumentnummer 45129: terrein met de resten van een motte/vliedberg uit de Vroege/Late Middeleeuwen. De omgrachting van de berg is nog grotendeels aanwezig. Mogelijk betreft het een tweeperiodenberg, waarvan de tweede fase een ophoging uit de 12de-13de eeuw is. Deze tweede fase houdt mogelijk verband met het nabijgelegen slot Ravesteijn. Enkel de uiterst noordoostelijke rand van dit terrein valt binnen het huidige plangebied.
4. Monumentnummer 529215: Terrein met de resten van een motte met voorburcht te 's Heer Arendskerke. Deze motteheuvel werd pas in de 20ste eeuw afgegraven. Momenteel zijn de restanten nog als lichte verhogingen in het landschap zichtbaar. In 2004 werd door de toenmalige

Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB) een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd waarbij werd vastgesteld de resten van de motte met bijbehorende omgrachting en voorburcht goed bewaard zijn gebleven. Daarbij werden zelfs palen van de oorspronkelijke brug aangetroffen die middels dendrochronologisch onderzoek een kapdatum van 1150 AD op-leverden. Enkel de uiterst zuidelijke rand van het terrein valt binnen het huidige plangebied.

Verder bevinden zich de volgende gebouwde Rijksmonumenten binnen het plangebied:

5. Monumentnummer 16452: Van Strienweg 4 4471 RH te Wolphaartsdijk
6. Monumentnummer 507854: Sluis de Piet 1 4471 RE te Wolphaartsdijk
7. Monumentnummer 507855: Sluis de Piet 1 4471 RE te Wolphaartsdijk
8. Monumentnummer 507866: Oude Kraaijertsedijk 4 4458 NC te 's-Heer Arendskerke
9. Monumentnummer 507892: Coupure in de dijkte 's-Heer Arendskerke
10. Monumentnummer 16406: Oude Rijksweg 54 4472 AH te 's-Heer Hendrikskindere
11. Monumentnummer 507901: Zeedijkverhogingssysteem (muraltmuurtjes te Wolphaartsdijk
12. Monumentnummer 507849: Stelleweg 2 4481 NA te Kloetinge
13. Monumentnummer 522162: Tervatenseweg 42 4481 PB te Kloetinge
14. Monumentnummer 16422: Kapelseweg 13 4481 PC te Kloetinge
15. Monumentnummer 16423: Kapelseweg 15 4481 PC te Kloetinge
16. Monumentnummer 16424: Kapelseweg 17 4481 PC te Kloetinge
17. Monumentnummer 507840: Kapelseweg 61 4481 PD te Kloetinge
18. Monumentnummer 507841: Bij Kapelseweg 61 4481 PD te Kloetinge
19. Monumentnummer 16410: Abbekindersezandweg 4 4462 RB te Goes

Ook is er sprake van twee gemeentelijke monumenten. Het gaat om een landbouwschuur op het adres Nazareth 61A, 4471PM Wolphaartsdijk en de sluis Goese Sas, gelegen aan Het Sas ongenummerd te Wilhelminadorp. De houten aanlegsteiger van het voormalige veer aan het Wolphaartsdijkseveer te Wolphaartsdijk is geheel vernieuwd en afgevoerd van de gemeentelijke monumentenlijst.

Rijksmonumenten zijn van rijkswege reeds beschermd. De bescherming van de gemeentelijke monumenten is geregeld in de gemeentelijke Erfgoedverordening. Zodoende zijn de monumenten voldoende beschermd en hoeft geen nadere bescherming in het bestemmingsplan plaats te vinden.

Aan de Bouwensputseweg, het Leuterwegje en de Welleweg is in het bestemmingsplan een cultuurhistorische waarde toegekend omdat deze wegen in de loop van een oude kreek liggen. De weg ligt op sommige plaatsen ook lager dan de omliggende gronden.

Molens

In of nabij het plangebied bevinden zich drie molens, te weten in Kloetinge, 's-Heer Arendskerke en Wolphaartsdijk. In het bestemmingsplan is met het oog op het beschermen van de windvang, het functioneren en de zichtbaarheid van de molens een vrijwaringszone molenbiotoop opgenomen, waarbinnen beperkingen gelden voor op te richten bebouwing.

De molen van Kloetinge bevindt zich aan de Kapelseweg 11. Hij heeft geen officiële naam, maar wordt in de volksmond de molen van Herdink genoemd, naar de oorspronkelijke eigenaar. Het is een korenmolen uit 1704 van het type stellingmolen (rond, steen). Er wordt tegenwoordig nog graan gemalen op vrijwillige basis. De molen is gelegen op 500 meter ten zuidoosten van de kern, op een molenberg van 3½ meter hoog, tussen vruchtbomen en knotwilgen en is goed zichtbaar vanaf de A58. Oorspronkelijk was er aan de westzijde een woonhuis aangebouwd. Dit is in 1965 gesloopt. Op korte afstand is een nieuw woonhuis gebouwd. De molen is tegenwoordig ondergebracht in de Stichting tot behoud van de molen te Kloetinge en verkeert in een goede staat van onderhoud.

Molen Nooit Gedacht in 's-Heer Arendskerke staat in het buurtschap Eindewege, aan de Arendstraat 53. Hij dateert uit 1872, het betreft een korenmolen (rond, steen). De molen is maalvaardig, maar is nu buiten bedrijf. De landschappelijke waarde van de molen wordt als groot aangemerkt, hij is van grote afstand zichtbaar. In 1988 is een forse restauratie aan de molen uitgevoerd, in 1996 is vervolgens de aanbouw bij de inrijpoort verwijderd en in originele staat hersteld met een toegangsdeur met boograam erboven.

Molen De Hoop in Wolphaartsdijk ligt aan de Molendijk 26. Het is een korenmolen die oorspronkelijk dateert uit 1808 van het type stellingmolen (rond, steen). Toen was het nog een grondzeiler, in 1894 is de molen met 10,5m verhoogd tot stellingmolen. In 1993 zijn door een brand de kap en bovenas verloren gegaan, in 1995 is de complete kap vervangen. Ook is de romp toen met 70 cm verhoogd. Door alle verbouwingen die er in zijn bestaan zijn uitgevoerd, wordt de molen qua uiterlijk als één van de meest bizarre in Nederland beschouwd. De landschappelijke waarde van de molen wordt als groot aangemerkt, hij is van grote afstand zichtbaar. De molen is maalvaardig, er wordt nog steeds bedrijfsmatig graan mee gemalen.

3.2 Landschap

Karakteristieken en beschrijving landschapskenmerken

De laatste 50-60 jaar is het landschap op grote schaal veranderd. Cultuurhistorische en gebiedseigen karakteristieke kenmerken zijn deels verdwenen en incidenteel nog herkenbaar. Goes heeft met haar Landschapsontwikkelingsplan (LOP) een beleid opgesteld om de bedoelde vervlakking en verrommeling van het landschap tegen te gaan. Binnen de gemeente Goes zijn verschillende landschapstypen te onderscheiden. In het LOP wordt beschreven wat de kenmerken zijn van deze landschappen. Deze landschapstypen die vormen de basis voor het ruimtelijk wensbeeld in de (verre) toekomst. In het LOP worden mogelijkheden aangegeven om deze landschapstypen te versterken. Daarbij dient voor ruimtelijke ontwikkelingen gezocht te worden naar de meest geschikte plaats. Hierdoor kan er een meerwaarde gevonden worden in de combinatie van het versterken van de verschillende aanwezige landschapstypen met het zoeken naar de meeste geschikte plaats voor het juiste programma.

De Kreekruggen

Achter de oude zeedijk begint het oudland. Op het oude land liggen de nederzettingen en van oudsher de hogere gronden, de kreekruggen. De drogere, meer zandige gronden zijn zeer geschikt voor de fruitteelt. Het is een kleinschalig, besloten landschap met van oudsher bewoning. Routes volgen de kreekruggen en verbinden de dorpskernen. De kreekruggen liggen tegenwoordig hoger dan de poelen. Door een lange periode van inklinking en door het afgraven van veen onder het pakket zeeklei zijn de poelgronden (de oude schorkommen) in het oudland gezakt. De oude kreken zijn herkenbaar door de verhoogde ligging als gevolg van zandafzettingen door het water dat er in vroegere tijden doorheen stroomde. Er is een inversie opgetreden, de zandige kreken liggen nu hoger dan de kleiige poelgronden erom heen.

Vanuit landschappelijk oogpunt is het onwenselijk dat Goes en/of de dorpskernen met elkaar verbonden worden. Dit is met Goes en Kloetinge gebeurd. Kloetinge heeft daardoor veel van haar oude identiteit verloren. Hierdoor zijn de oude structuren verdwenen.

Om de kwaliteit van het wonen in kleine dorpjes op de kreekruggen te behouden, kan gestreefd worden naar het behouden en versterken van groene, parkachtige buffers tussen de dorpen. De Oude Zeedijk, die het oudland van het nieuwanland scheidt, vormt ook de grens tussen respectievelijk het besloten landschap van de kreekruggen en het open landschap van de jonge aanwaspolders en de Schenge met daarachter het eiland Wolphaartsdijk en de Wilhelminapolder. Dit contrast kan verder versterkt worden door een verdere groene verdichting van het kreekruggenlandschap. Het creëren van groene, verdichte buffers tussen de dorpen en langs de Oude Zeedijk biedt goede kansen voor de ontwikkeling van extensieve woningbouw in een aantrekkelijke groene omgeving. De groene inrichting refereert aan de oude karakteristieke boomgaarden op de kreekruggen. Op deze wijze kan eventueel benodigde groei worden opgevangen en blijven de kleine kernen afzonderlijke dorpjes in een groene omgeving.

Figuur 2. De aanwezige landschapstypen rond Goes

Het Poelenlandschap

Het landschap van de poelen ligt op het oudland. Het is laag gelegen en heeft natte gronden. De nattere poelen kennen minder bebouwing. Het is van oorsprong een open landschap. De poelen rondom Goes zijn in de loop van de tijd steeds verder ontkalkt door uitspoeling met regenwater. Deze kalkarme bodems zijn minder aantrekkelijk voor de landbouw dan de kalkrijkere gronden in het nieuwland. Dat is de reden dat het landgebruik vooral bestaat uit weidebouw. Het is een weidelandschap. De oppervlakte van het Poelenlandschap is binnen de gemeentegrenzen van Goes vrij beperkt. Ten zuiden van de snelweg is het grootste gedeelte van dit landschapstype nog volop aanwezig. In de gemeente Goes is het poelenlandschap voor het grootste deel bebouwd met bedrijventerrein.

Het Poelbos behoort tot het Natuur netwerk Zeeland (NNZ), het heeft geen kenmerken meer van het "open" Poelenlandschap. Tijdens de ruilverkaveling van 1967 is het bos ontwikkeld door landschapsarchitect Nico de Jonge, ontwerper voor het landschap van de ruilverkaveling. Hij heeft getracht met de ontwikkeling van het Poelbos een plezierig recreatiegebied te creëren. Het bos ligt op korte afstand van Goes, maar het mist programma. Er is weinig te beleven en de sociale veiligheid kan beter. Landschappelijk gezien is een uitbreiding van het Poelbos, in combinatie met het Bedrijvenpark Deltaweg, wenselijk, zodat er een duidelijke en aantrekkelijke entree van de stad Goes ontstaat. Een verruiming van het programma in een aantrekkelijke landschappelijke omgeving, waardoor er een bos ontstaat waar meer te beleven valt.

Het eiland Wolphaartsdijk

Het landschap van het oude eiland Wolphaartsdijk is door de mens gemaakt. Rond de 14de eeuw werd de Oud-Sabbinge polder ingepolderd. De zee werd nieuwland. De rijke zeeklei werd geschikt gemaakt voor akkerbouw. Er volgden meer inpolderingen die samen het eiland Wolphaartsdijk vormden. De steeds verschuivende grens tussen land en water en de karakteristieke ruimtelijke structuur die de inpolderingsgeschiedenis van het voormalige eiland inzichtelijk maakt. Steeds werd het eiland uitgebreid met een nieuw stukje polder, dat als schil tegen de voorgaande polder is

gelegen. De dijkstructuur kan ruimtelijk worden verduidelijkt door het beplanten van deze dijken met bomen. Daarnaast is het een open landschap met openheid tussen de groene binnendijken. Het agrarisch grondgebruik heeft de polders grotendeels open gehouden. Hierdoor blijft het karakteristieke zicht op de bakens, zoals de molen en de kerk van Wolphaartsdijk bewaard.

De Jonge aanwasolders

Tussen het oudland rondom Goes en het eiland Walcheren heeft de mens na 1200 steeds meer land op de zee gewonnen. De jongste ontginningen (hoofdzakelijk uit de 17de eeuw) liggen het verst naar het westen en bestaan steeds uit noord-zuid lopende aanwasolders. Van dit nieuwland ligt slechts een klein deel binnen de gemeentegrenzen van Goes. Lange ruimtes omgeven door hoge dijken met doorsneden door snelweg en spoorlijn. Hierdoor is het gebied niet overal goed toegankelijk. De openheid van deze polders is soms verloren gegaan door bedrijven die hier geplaatst zijn. Het is wenselijk om deze verrommeling tegen te gaan en de openheid in het landschap terug te brengen. Ook hier zou de inpolderingsgeschiedenis meer zichtbaar gemaakt kunnen worden door de dijken te beplanten. Continuering van het landbouwkundig gebruik van de gronden kan de openheid waarborgen.

De Wilhelminapolder

De Wilhelminapolder is een agrarisch landschap met een strakke verkaveling. Het is een economisch landschap. Een grootschalig landschap dat in één keer in het begin van de 19de eeuw is ingepolderd. Een uitgestrekte weidsheid met bakens in de verte: kerktorens, molens en de televisietoren van Goes. Een enorme openheid met vergezichten. Maar ook is er geborgenheid, de besloten plekken zoals de Roodewijk en Blauwewijk. Door de beslotenheid van deze gehuchtjes midden in de polder wordt juist die enorme weidsheid benadrukt. Van het westelijk deel van de Wilhelminapolder wordt openheid van dit landschap in combinatie met het goed functioneren gezien als kwaliteit, die behouden dient te blijven. Deze openheid is ten oosten van het Havenkanaal (in de Oost-Bevelandpolder) grotendeels verdwenen. Hierdoor is deze polder kleinschaliger. Hier hebben nieuwe (gebiedsvreemde) functies hun intrede gedaan zoals de woonwijk Goese meer, de golfbaan en aquacultuur). Hierdoor zou de Oost-Bevelandpolder geschikt kunnen zijn voor nog meer nieuwe, vooral watergebonden functies.

Het Schengegebied

Het landschap van de Schenge is een natuurlandschap, een ecologisch landschap. De Schenge is de oude waterweg die Goes vroeger tot een belangrijke havenplaats maakte. Nu is het slechts nog een kreek met brak water. Het is een corridor voor planten en dieren, rietlanden, wilgenstruwelen en andere vegetaties die floreren onder zilte omstandigheden. In de loop van de 19de eeuw is dit gebied ingepolderd. De oude structuur is nog matig herkenbaar. Wat nog rest van het oude zeegat is een smalle kreek, verlaagd in het landschap, op sommige plaatsen volledig verdwenen door verlanding, in gebruik als landbouwgrond. Het gebied is nu opgedeeld in de Wester-schenge en de Ooster-schenge.

Het is wenselijk om deze beide delen weer met elkaar te verbinden en hier weer een landschappelijke eenheid van te maken. Hierdoor ontstaat er weer een zone die het oudland van het nieuwland scheidt. Zo wordt Wolphaartsdijk weer een eiland, omringd door water en natuur. Het is niet persé noodzakelijk dat de openwatersystemen van beide Schenges met elkaar verbonden worden (zoet- en zoutwatersystemen blijven gescheiden). Het realiseren van een natte ecologische verbindingszone, "een groen-blauwe" ontwikkeling, kan voor een eenheid zorgen.

De Buitendijkse gebieden

De buitendijkse gebieden zijn niet ingepolderd, dit is het gebied op de grens van water en land. Het is een natuurlijk waterlandschap van het Veerse meer en de Oosterschelde. Het accent ligt hier op de ontwikkeling van natuurgebieden en recreatief gebruik. Van belang is dat het recreatief medegebruik niet ten koste gaat van de landschappelijke en natuurwaarden van het gebied, dat inmiddels volledig is aangewezen als Natura2000 gebied.

Het Landschapsontwikkelingsplan is in 2009 is door de gemeenteraad vastgesteld en heeft een looptijd van ca. 20 jaar. In dit plan zijn de streefbeeld en natuur vastgelegd. In principe is het uitgangspunt "De juiste plek voor het juiste programma". Het streefbeeld is om de landschappelijke structuur te verhelderen, zonder dat dit ten koste gaat van de ruimte om in dit landschap gebieden aan te wijzen waar een (nieuw) programma plek moet krijgen. (Nieuw)

programma kan ook juist een middel zijn om landschappelijke doelen te verwezenlijken. Zowel ruimtelijk als financieel; op de plek zelf of op een andere plek door het principe van verevening. Binnen de gemeente liggen verschillende landschapstypen die alle hun eigen kenmerken hebben. Bepaalde vormen van programma zullen ruimtelijk gezien in het ene landschappelijk gebied wenselijker zijn dan in het andere. Ook kan het zo zijn dat er vormen van grondgebruik zijn die in meerdere landschapstypen een plek kunnen krijgen, maar dan wel in ieder landschapstype in een andere (meer geëigende) vorm.

Figuur 3. Wensbeeld LOP

3.3 Functionele opbouw van het gebied

Landbouw

De samenstelling van de bodem heeft grote invloed op de waterhuishouding en daarmee ook op de mogelijkheden voor de landbouw. De ontwikkeling van de landbouw verschilt dan ook per type gebied. De kreekruggen vormen van oudsher uitstekende landbouwgrond. Door de aanwezigheid van veel zoetwater in de ondergrond is hier fruitteelt en groenteteelt ontstaan naast melkveehouderij. De beschikbaarheid van zoet water is voor de landbouw in Zeeland over het algemeen een probleem. Het grondwater is al op geringe diepte zout. Daar waar zoet water in de ondergrond aanwezig is, ontstaan intensievere bedrijfsvormen zoals fruitteelt en groenteteelt. De aanwezigheid van cultuurhistorische, landschappelijke en natuurelementen leggen enige beperkingen op aan de landbouw. De poelgronden hebben van oorsprong een slechte waterhuishouding door de aanwezigheid van zware klei in het profiel, deze waren voorheen vrijwel alleen geschikt voor grasland. Na de ruilverkavelingen is het karakter van het gebied veranderd. De poelgebieden zijn nu goed ontwaterd en dienen veel meer dan vroeger als akkerbouwland. Ondanks deze ruilverkavelingen is de verkavelings situatie nog niet optimaal. De kavels zijn over het algemeen te klein voor een efficiënte bedrijfsvoering. Dit geldt overigens niet voor het gebied ten oosten van Goes. Het nieuwland biedt relatief ruime gebruiksmogelijkheden door de goede waterhuishouding. Incidenteel bevinden zich in het gebied plaatgronden. Door de aanwezigheid van zand in de ondergrond zijn deze gronden enigszins gevoelig voor verdroging. Naast enige fruitteelt en groenteteelt nabij de dorpen vindt er hoofdzakelijk akkerbouw plaats. De grootste kavels zijn daarbij te vinden in de polders van de voormalige stroomgeul van de Schenge. Op dit moment zijn er in de gemeente Goes een kleine 120 landbouwbedrijven aanwezig, waarvan één intensieve veehouderij. Een aantal landbouwbedrijven bestaat uit meer dan één bedrijfsvorm. De totale oppervlakte agrarische gronden beslaat bijna 7.000 hectare. Het verbouwen van graan vormt met een oppervlakte van bijna 2.000 hectare het grootste deel van het agrarisch grondgebruik. Bij de regels is als bijlage een lijst met de agrarische bedrijven toegevoegd.

Wonen

Burger- en zomerwoningen in het landelijk gebied zijn vooral te vinden in de voormalige landarbeiderswoningen, landhuizen en voormalige boerderijen die verspreid in het landelijk gebied voorkomen. Tevens worden de bebouwingsconcentraties Roode- en Blauwewijk meegenomen in dit bestemmingsplan. Het overige deel van de woningen in het buitengebied betreft bedrijfswoningen die zijn verbonden aan een landbouwbedrijf of een niet-agrarisch bedrijf. In het bestemmingsplan "Landelijk gebied" uit 2001 was nog onderscheid gemaakt tussen burgerwoningen en zomerwoningen. Voor zomerwoningen was het bebouwingsregime strenger dan voor burgerwoningen. Tevens was bij zomerwoningen permanente bewoning uitgesloten. Al in het bestemmingsplan "Buitengebied 2010" zijn de individuele burgerwoningen en zomerwoningen gelijkgesteld. Dat blijft gehandhaafd. Aan de Oude Zeedijk bij Goes is verder nog een woonwagencentrum gelegen met 21 standplaatsen. In het plangebied komen meerdere landhuizen voor die een inhoud hebben van maximaal 1.000 m³. Deze landhuizen zijn destijds gebouwd op basis van de zogenoemde "twee-hectareregeling". In het Omgevingsplan komt deze vorm echter niet meer voor. Om de bestaande landhuizen te respecteren is hieraan in het bestemmingsplan "Buitengebied 2010" al vastgehouden. Dat wordt in dit bestemmingsplan voortgezet, deze gebouwen zijn immers met vergunning legaal tot stand gekomen. Er is evenmin zicht op het slopen van landhuizen binnen de planperiode, waardoor het ook verplicht is ze als zodanig te bestemmen. Vandaar dat in de regels hiervoor een specifieke bepaling is opgenomen.

Recreatie en toerisme

Verblijfsrecreatie is in het bijzonder aan de rand van het Veerse Meer aanwezig. Hier liggen onder andere bungalowparken en campings. Tevens ligt er in het overige deel van het buitengebied een aantal kleinere kampeervoorzieningen, zoals een kleinschalig kampeerterrein bij enkele boerderijen. Ook de jachthavens behoren tot de recreatieve sector, al dan niet in samenhang met dagrecreatieve functies zoals bij het Goese Sas. De belangrijkste dagrecreatieve voorzieningen bevinden zich eveneens bij het Veerse Meer. Recreanten gebruiken het Veerse Meer om te varen, zeilen, surfen, zwemmen en vissen. Bij het haventje "De Piet" zijn er mogelijkheden voor het huren van kano's, waterfietsen en roeiboten. In de Oosterschelde is bij Kattendijke de mogelijkheid om te sportvissen, windsurfen en te duiken. Ook het kanaal van het Goese Sas naar Goes wordt veelvuldig gebruikt als vaarwater en voor overige watergerelateerde activiteiten. Langs de Oosterschelde ligt bij de Zandkreekdam een strandje en ook bij het Goese Sas is een klein strandje gelegen. De terreinen voor dagrecreatie langs het Veerse Meer, De Piet en recreatiegebied "Schelphoek" bestaan uit jong gevarieerd bos met wandelpaden. Daarnaast zijn er langs het Veerse Meer en de Oosterschelde diverse picknickplaatsen gelegen. Een dagrecreatieve locatie in het buitengebied van Goes, niet gelegen aan het open water, is het Poelbos tussen 's-Heer Arendskerke en Goes. Dit bos is een jong, parkachtig bos van 60 hectare met diverse picknickplaatsen en vijverpartijen. In het landelijk gebied van de gemeente zijn verder een aantal recreatieve fietsroutes, die recreatief medegebruik van het agrarische cultuurlandschap mogelijk maken.

Niet-agrarische bedrijven

In het plangebied zijn diverse niet-agrarische bedrijven gevestigd. Deze zijn weergegeven op een bij de regels als bijlage toegevoegde lijst. Bestaande niet-agrarische bedrijven behouden hun rechten, maar mogen in beginsel niet uitbreiden. Het is wenselijk dat dergelijke bedrijven op termijn naar een bedrijventerrein verhuizen. Daarnaast maakt ook het bedrijventerrein Lewedorp onderdeel uit van het plangebied. Dit bedrijventerrein bevindt zich ten noorden van de kern Lewedorp (gemeente Borsele). Het gebied ligt aan de noord- en zuidzijde respectievelijk ingeklemd tussen de spoorlijn Vlissingen – Roosendaal en de A58 en wordt verder omsloten door akkers, wegen en sloten. Het bedrijventerrein Lewedorp kenmerkt zich hoofdzakelijk door de aanwezigheid van een aardappelfabriek met bijbehorende gebouwen en installaties en een aannemingsbedrijf. Daarnaast is er een autobedrijf gevestigd. Voor de bedrijven op het bedrijventerrein biedt het plan wel uitbreidingsmogelijkheden.

3.4 Ruimtelijke opbouw van het gebied

3.4.1 Ruimtelijke hoofdstructuur

De laatste 50-60 jaar is het landschap op grote schaal aangepast. Cultuurhistorische en gebiedseigen karakteristieke kenmerken zijn grotendeels verdwenen en incidenteel nog herkenbaar.

De bedoelde vervlakking van landschappen reikt vooralsnog te weinig impulsen aan om een vernieuwingslag naar plattelandsontwikkeling te kunnen maken.

Binnendijs kan onderscheid gemaakt worden tussen het kernland en het nieuwanland. De kernlandschappen zijn gevormd door het oudland en middelland en betreffen kreekkruggen en poelgronden. Door het grote verschil in bodemgesteldheid zijn gebiedseigen landschapkenmerken ontstaan en gemaakt. Het waren besloten landschappen, vormgegeven met o.a. smalle kronkelende en soms halfverharde wegen, kleinschalige bedrijvigheid, veel waterlopen, heggen, een zeer grote diversiteit aan kavels en kavelvormen. Op de hoogste gronden, de kreekkruggen, concentreerde zich de landbouw en bebouwing, lintbebouwing, de boerderijen, enz. De wegen volgden de oorspronkelijke kreekkruggen en hadden daarom een slingerend karakter. De gronden op de kreekkruggen zijn door hun goede structuur en ontwatering voor een groot deel ook voor fruitteelt gebruikt en het poellandschap als weiland omdat het vaak te nat was. Langs de percelen op de kreekkruggen met hun kenmerkende blokverkaveling groeien vaak (meidoorn)hagen en opgaande beplanting (houtsingels), windschutten, bomenrijen en bosjes. Het huidige poel- en kreekkruggenlandschap is voor een belangrijk deel ontstaan na de ruilverkavelingen in de jaren '70. Door egalisatie, kavelvergroting, drooglegging, het rechtekken van sloten en wegen zijn het oorspronkelijk reliëf en cultuurhistorisch landschapselementen bijna geheel verdwenen. Residuen van de oorspronkelijke cultuurhistorische landschappen zijn her en der terug te vinden, bijvoorbeeld een deel van de ring van Tervate, elementen in/van het Poelbos, beschermde weidegebieden, de vliedberg, grenslinden, locaties met knobomen, meidoornheggen, hoogstamboomgaarden en boomweiden. Grenslinden zijn alleenstaande bomen op de grens van een ambachtsheerlijkheid, een kruispunt van dijken of op een plaats waar een dijkdoorbraak is geweest. Deze bomen staan veelal op markante plaatsen en zijn van cultuurhistorische en landschappelijke betekenis. De meeste grenslinden staan ten westen van 's-Heer Arendskerke. Knobomen werden in vroeger tijden geknot voor brandhout. De bestaande heggen rond 's-Heer Arendskerke en 's-Heer Hendrikskinderen verwijzen naar het oorspronkelijke cultuurhistorische landschap. Nabij 's-Heer Hendrikskinderen en Kloetinge zijn er nog enkele kenmerkende hoogstamboomgaarden die net als andere cultuurhistorische kenmerken hoog scoren qua belevingswaarde van het landschap. Boomweiden hadden een dubbelfunctie. Het waren/zijn weidegronden die volgens een patroon met één soort bomen beplant werden en ook dienden voor de productie van hout. Boomweiden versterken de kwaliteit van woon- en werklandschappen, zie bijv. de boomweide ten zuiden van 's-Heer Arendskerke. Tot voor kort was ook de ring van Tervate bij Kloetinge rijkelijk bedeeld. Op de kreekkruggen zien we nog incidenteel drinkputten, welen, vliedbergen en hollestellen. De drinkputten werden gegraven om het regenwater op te vangen voor het drenken van vee. De sloten zijn namelijk dikwijls brak of staan in de zomer droog door bemaling. Als de putten droog vallen of door het grondwater verziltten neemt hun waarde zowel voor de landbouw als voor de natuur af. Drinkputten zijn door het polderbeheer vaak verdwenen en hebben plaatsgemaakt voor een aansluiting op het waterleidingnet of doordat grasland is omgezet in bouwland. Op de kreekkrug van 's-Heer Arendskerke naar Kloetinge worden nog drinkputten aangetroffen. Welen zijn kleine ronde diepe wateren die zijn ontstaan op de plaats van een dijkdoorbraak, na het dichten van het dijkgat. Deze vormen door de grote diepte en verlandingsvegetatie aan de randen een bijzondere biotoop. Een goed voorbeeld is de Terluchtse Weel bij Wissekerke waar sprake is van een verlandingsvegetatie bestaande uit riet. Door het zoutgehalte van de weel verloopt het verlandingsproces zeer langzaam. Vliedbergen zijn opgeworpen hoogten van middeleeuwse oorsprong, die vooral een functie hebben gehad als kasteelberg en door de hoogte markante elementen zijn in het landschap. Deze zijn te vinden ten zuiden van Wissekerke en bij de Groe - Halfweg (A58), de vliedberg 's-Heer Arendskerke en de vliedberg Kloetinge. Hollestellen zijn cultuurhistorisch waardevolle landschapselementen uit de tijd van voor de bedijking. Het zijn komvormige uithollingen met een bodem van klei, soms omringd door een kleikade, voor het verzamelen van zoet water in het poelgebied. In het landschap is het een opvallend element vanwege de bijbehorende beplanting. De meeste zijn in de loop van de tijd opgeruimd, enkel ten oosten van Kattendijke en ten zuiden van de Kattendijksedijk zijn deze nog aanwezig.

Het nieuwanland is landschappelijk te onderscheiden in bijvoorbeeld de Oud-Sabbinge polder en (op een heel andere landschappelijke schaal) de Schengepolders. De polders hebben een vlakke ligging, een duidelijke structuur en effectieve ontwateringsystemen en zijn na de ruilverkaveling grotendeels voor akkerbouw in gebruik. De kenmerken zijn grote kavels, rechte wegen op regelmatige afstand van elkaar en verspreide bebouwing. In dit landschap zijn het voornamelijk de dijken die het gezichtsveld en de schaal van het landschap bepalen. De bestaande dijken geven een goed beeld

van de inpolderingsgeschiedenis en zijn van landschappelijke en cultuurhistorische waarde. De oudste polders hadden een relatief kleinschalige verkaveling met beplanting op de dijken en in de polder op de perceelgrenzen en rond de erven. In de polders zijn ook oude en jonge dorpen gelegen evenals enkele verspreid liggende boomgaarden (in de oude polders). Ondanks de verschaling van de percelen voelen de oude polders aan als besloten, de volgende dijk, grens is vrijwel altijd in het zicht. Dat in tegenstelling tot de jonge polders (Schengegebied). De jonge polders staan hiermee in contrast doordat beplanting vrijwel alleen op de dijken terug te vinden is, dijken soms geëgaliseerd zijn en erven met erfbeplanting ruimtelijke incidenten zijn. De Schengepolders voelen hierdoor aan als een zeer open gebied, maar een beetje monotoon. De kreekrestanten van de Schenge vormen een aangename afwisseling in het gebied. Vanaf de openbare weg zijn deze soms nauwelijks zichtbaar door de rietkragen, afstand, enz. en dus nauwelijks echt voelbaar en (helaas) bijna niet toegankelijk voor mensen. Grote kreekrestanten worden omzoomd door graslanden, die prettig afsteken tegen de grote akkers. Rond de bebouwing, Wilhelminadorp, is relatief veel opgaand groen. De polders zijn overzichtelijk en besloten door de dijken, wegen en soms railverkeer.

3.4.2 Water- en groenstructuur

Uit oogpunt van natuurwaarde kunnen vijf kwaliteiten worden onderscheiden, namelijk:

- De kreekrestanten;
- De graslanden op de kreekruigen;
- De dijken;
- De buitendijkse gebieden;
- De inlagen.

Kreekrestanten

In de bestaande kreekrestanten liggen over het algemeen de diepst gelegen delen van de voormalige getijdengeulen, die toen niet rendabel drooggelegd konden worden. Ook dijkdoorbraken hebben tot kreekvorming geleid. De bodem is zandig en veen ontbreekt. Bij Kattendijke is een doorbraakkreek, ter plaatse van de Deessche Watergang. De Wester- en Oosterschenge en de Weel in de Heerenpolder zijn restanten van getijdengeulen. Ook nabij Wilhelminadorp en Kattendijke liggen nog enkele kleine kreekrestanten, die nu alleen nog gebruikt worden voor de afwatering. In de kreekrestanten en oude getijdengeulen zijn vele kleinschalige, goed ontwikkelde overgangen van nat naar droog en van zout naar zoet aanwezig. Dit biedt ontwikkelingsmogelijkheden voor bijzondere soorten vegetaties met onder andere rietorchis en dunstaart. De vochtige graslanden rond de kreken zijn ook belangrijk als broedgebied voor weidevogels en als foerageer- en rustgebied voor ganzen, eenden en plevieren. De kreekranden vormen een belangrijke leefomgeving voor kleine zoogdieren en vlinders. In de aangrenzende akkerranden is de oorspronkelijke flora met soorten als aardaker, blauw walstro, knopig doornzaad en Zeeuws doornzaad op veel plaatsen verdwenen. Het agrarisch gebruik van de aanliggende akkerbouwgronden is natuurlijk wel van invloed, o.a. verkleining van de randen en daarmee een aantasting c.q. verarming van de natuurwaarden, waardoor begroeiing met algemene ruigtekruiden als kweek, dauwbraam en brandnetel ontstaat. Bovendien zijn de kreekrestanten onderdeel van het afwateringssysteem en zijn die van invloed op de natuurwaarden door o.a. voedselrijk landbouwwater, verdroging omgeving, enz. Tot nu toe is de grondwaterstand in de kreekrestanten dicht aan het oppervlakte. De Deessche Watergang is een natuurgebied bestaande uit open water en oeverlanden. Het is een belangrijk broed- en voedselgebied voor steltlopers en watervogels. Bovendien hebben de oeverlanden waardevolle vegetatie met een grote diversiteit. De Weel in de Heerenpolder is een belangrijk weidevogelbroedgebied en een pleisterplaats voor steltlopers en eenden. De vegetatie is waardevol door de zoutminnende planten in de laagste delen van het weiland. De (twee) drinkputten in het terrein herbergen zeldzame waterplanten en zijn broedplaatsen voor amfibieën. De Oosterschenge bestaat uit niet-agrarische graslanden en open water. Het open water trekt veel foeragerende en overwinterende watervogels en de graslanden zijn botanisch waardevol door de vele gradiënten van zout naar zoet en van nat naar droog. De Westerschenge bestaat uit water en oevergebied, dat voornamelijk uit rietland bestaat. De waardevolle oevervegetaties bieden aan tal van vogels nestgelegenheid en de kreek zelf is belangrijk voor foeragerende en overwinterende watervogels. De hiervoor bedoelde kreekrestanten van de Ooster- en Westerschenge zijn van voorname natuurlijke betekenis en vormen een vrijwel aaneengesloten natuurgebied.

Graslanden

Op de kreekrug vanaf 's-Heer Arendskerke tot Kloetinge komen verspreid enkele botanisch waardevolle graslanden voor. De natuurwaarde ontleen zij vooral aan de gevarieerde soortensamenstelling met zilte rus, aardbeiklaver, groot moerasscherm en kamgras. Ze zijn ontstaan door de vele kleine verschillen in hoogte en verschillen in vochthuishouding. De graslanden zijn waardevol omdat ze ook nog plaats bieden aan de op het bouwland veelal verdwenen landschapselementen zoals meidoornhagen, knotbomen, struwelen en drinkputten. Aan de voet van de meidoornhagen komen plaatselijk interessante vegetaties voor. De meidoornhagen bieden net als de knotbomen een broedgelegenheid aan vele vogels zoals heggenmus, grasmus. In de drinkputten en het struweel vinden bedreigde amfibieën zoals de kleine watersalamander en de kamsalamander een geschikte leefomgeving.

Dijken

De functie van de dijken als waterkering en het ontstane dijklandschap is genoegzaam bekend. Door de invloed van de zee en het daarmee samenhangende milde klimaat groeien op sommige dijken planten die elders in Nederland zelden worden aangetroffen. De diversiteit wordt nog versterkt door verschillen in hoogte, bodemsoort, hellingshoek en ligging ten opzichte van de zon. De dijken staan bekend als bloemdijken. De meest natuurrijke delen zijn de zuidhellingen van dijken met lichte kalkrijke bodems, die in gebruik zijn als (onbemest) hooiland. Op de bloemdijken komen bijzondere plantensoorten knopig doornzaad voor, wilde marjolein, agrimonie, graslathyrus, ijzerhard, echte kruisdistel, knoopkruid en kattendoorn. Daarnaast zijn op enkele plaatsen ook blauw walstroo, echte heemst, stinkende ballote, rode ogentroost, paarse morgenster, bevertjes en driedistel waargenomen. Veel dijken worden landschappelijk gemarkeerd met bomenrijen, deels jonge bomen. Op de extensief beweede dijken en op de dijken met een spontane ontwikkeling is opslag van struiken als meidoorn, sleedoorn en hondsroos te vinden, waarbij de dichtheid aan struiken zeer verschillend is. De dijken zijn verder ook van belang voor de verplaatsing van kleine zoogdieren en reptielen en voor insecten en vogels.

Buitendijkse gebieden

In de Oosterschelde zorgt de getijdeninvloed voor een patroon van geulen, slikken, platen en schorren. De droogvallende gebieden zijn van belang als foerageer- en rustgebied voor vogels, vooral voor doortrekkende steltlopers als bonte strandloper, rosse grutto, wulp, zilverplevier en scholekster. Daarnaast is de vegetatie van zoutminnende planten, een lage schorvegetatie van onder andere zeekraal, zeggras, Engels gras, zeealsem, zeeveegbree, lamsoor, schorrenkruid en melkkruid, van hoge waarde. In het Veerse Meer is daarentegen de getijdeninvloed na de afsluiting in 1961 verdwenen. De hogere delen zijn veranderd in permanent drooggevalen gronden. In de voormalige zandplaten heeft zich een zoetwaterlens gevormd, waarbij duinvalleivegetaties met orchideeën, addertong en kleverige ogentroost en plaatselijk spontane bosvorming zijn ontstaan. Enige jaren geleden is een doorlaat gemaakt met de Oosterschelde, veranderingen in de flora en fauna zullen geleidelijk optreden. Op de voormalige kleiige schorren komen nu voedselrijke graslandvegetaties voor met op laaggelegen plaatsen nog zilte vegetaties zoals zeekraal, blauw kweldergras, zilte schijnspurrie en zeevetmuur. Ze zijn van groot belang als broedterrein voor onder andere de kluut, Kievit en grutto en als foerageer- en rustgebied voor wintergasten zoals kolganzen, brandganzen, smienten en wintertalingen. De gebieden aan het Veerse Meer zijn van west naar oost te verdelen in De Piet met een oppervlakte van ± 114 hectare, de Middelplaten van circa 300 hectare, de Schelphoek van 33 hectare en de Kwistenburg van 28 hectare. De Piet omvat water, oevervegetaties, jonge loofbosjes en cultuurgraslanden, waarvan de loofbossen het grootste deel uitmaken. De huidige functie is recreatie met als nevenfuncties natuur en bosbouw. De Middelplaten zijn als natuurreservaat in beheer bij Natuurmonumenten. De zuidwestpunt is bedekt met jong loofbos en verder is het voornamelijk halfnatuurlijk grasland soms met struikopslag. Het gebied is belangrijk als broed-, voedsel- en doortrekgebied voor vogels. Tevens heeft het gebied belangrijke vegetaties en vindt er enige beweiding plaats. De Schelphoek bestaat uit cultuurgrasland en voor de recreatie aangeplant bos. De hoofdfunctie van het terrein is dagrecreatie voor het oostelijk deel en extensieve dagrecreatie voor het westelijk deel. Kwistenburg is een oevergebied met een brakke tot zoete lage vegetatie van enkele struiken, halfnatuurlijk grasland, riet en andere oeverplanten.

Inlagen

De inlagen liggen direct achter de zeedijk. Daar is de klei vaak afgegraven voor de zeedijk of de aanleg van een tweede dijk achter de zeedijk als extra bescherming tegen de zee (zogenaamde inlaagdijken). Op deze manier zijn deze laaggelegen natte gronden ontstaan. De laaggelegen inlagen

ondervinden invloed van zoute kwel, de hoger gelegen inlagen hebben juist meer een zoetwatermilieu. De bodem bestaat overwegend uit zware zavel en lichte klei. Op de hoger gelegen reliëfrijke delen van de inlagen komen relatief soortenrijke droge graslandvegetaties voor van onder andere veldgerst en kamgras, plaatselijk afgewisseld met zoete en zoute vegetaties in de lagere natte delen. Deze vegetaties trekken veel vogels. Tot de broedvogels van de graslandpercelen behoren vooral laatbroedende steltlopers als grutto en tureluur. De gedeelten waar geen of een korte vegetatie voorkomt bieden broedgelegenheid aan kenmerkende soorten voor kleiige kustgebieden, zoals kluut, scholekster, visdiefje en bontbekplevier. Voorts zijn de gebieden een belangrijk rust- en foerageergebied voor overwinterende en doortrekkende steltlopers, eenden, ganzen en zwanen. Daarnaast hebben ze een functie als hoogwatervluchtplaats voor steltlopers afkomstig van de Oosterschelde. Aan de Oosterschelde liggen enkele inlagen oostelijk van Kattendijke, die voornamelijk een zoutvegetatie bevatten en voor een groot gedeelte gebruikt worden als grasland. Ook ligt er een inlaag bij het Goese Sas, een natuurgebied met voornamelijk zoete vegetatie, dat in een verlandingsstadium verkeert (met veenmos, riet en struiken). Ten noordoosten van Wolphaartsdijk langs het Veerse Meer ligt een inlaag die valt onder beheer van Staatsbosbeheer. Vanwege het bijzonder zilte milieu komt hier een bijzondere schrale vegetatie voor.

3.4.3 Verkeersstructuur

Het wegennet in het buitengebied van de gemeente Goes bestaat uit wegen die in beheer zijn bij Rijk, provincie en waterschap. De wegen binnen de bebouwde kom zijn in beheer bij de gemeente Goes. De A58, tevens de zuidelijke begrenzing van de gemeente, is onderdeel van het landelijk hoofdwegennet en is in beheer bij het rijk.

De provinciale wegen omvatten:

- de A256 en N256 tussen A58 en Noord-Beveland;
- de N289 vanaf de A58 richting Kloetinge;
- de N664 tussen Goes, 's-Heer Arendskerke en Nieuwdorp;
- de N665 tussen Arnemuiden, Lewedorp, Heinkenszand en Nisse;
- de N668 tussen N664 en Wolphaartsdijk.

De overige wegen buiten de bebouwde kom zijn in beheer bij het waterschap Scheldestromen. De provinciale wegen vormen belangrijke ontsluitingswegen in het landelijk gebied. De A256/N256 (de Deltaweg) neemt daarbij een bijzondere plaats in, mede vanwege de functie voor het (recreatie)verkeer van en naar Noord-Beveland en Schouwen-Duiveland.

De overige wegen in het plangebied behoren tot het plattelandswegennet. Dit zijn 60 km/h-erftoegangswegen. Deze over het algemeen smal gedimensioneerde wegen vervullen vooral een functie voor landbouwverkeer en verkeer verbonden aan de andere functies en bestemmingen in het buitengebied alsook voor fietsverkeer (woonwerker, scholieren en recreanten).

Op figuur 4 is het streefbeeld te zien van wat nu of in de nabije toekomst wordt gezien als Stroomweg met maximum snelheden van 100, 120 en 130 km/h. Tevens zijn hierop aangegeven de Gebiedsontsluitingswegen met een maximum snelheid van 80 km/h, vrijliggende fietspaden, de overige buiten de kom gelegen wegen en de Erftoegangswegen met een maximum snelheid van 60 km/h, waarbij brommers en fietsers op de rijbaan rijden en in waarbij sommige gevallen een vrijliggend fietspad aanwezig is.

Streefbeeld Categorisering buiten de bebouwde kom 2030

visie Rijkswaterstaat, provincie, waterschap en gemeenten

Figuur 4. Wegencategorisering GVVP 2013

HOOFDSTUK 4 Visie op het plangebied

4.1 Streefbeeld deelgebieden

De gemeente hecht groot belang aan een economisch gezonde ontwikkeling van de landbouw. Deze sector is van belang vanwege de economische opbrengsten, de werkgelegenheid en met nadruk ook omdat zij in grote mate bepalend is voor het landschapsbeeld. Doordat het overgrote deel van de gronden in het landelijk gebied voor agrarische doeleinden worden gebruikt hebben veranderingen in deze sector relatief grote gevolgen voor het landschapsbeeld en voor de afstemming tussen de verschillende vormen van ruimtegebruik. In het beleid van de gemeente wordt getracht op mogelijke ontwikkelingen in de landbouw in te spelen. De gemeente wil de ruimte om op toekomstige mogelijkheden in te kunnen spelen zoveel mogelijk open houden.

Binnen het buitengebied zijn er regionale verschillen in de agrarische structuur. Deze verschillen hangen samen met de perceelsgrootte, de grondsoort, de beschikbaarheid van zoet water en de aanwezige afzetstructuren. Het bij de lokale situatie passende agrarische gebruik draagt in belangrijke mate bij aan een herkenbare landschappelijke structuur. De ontwikkelingsmogelijkheden en het aanwezige landschap vormen de basis voor het gemeentelijke beleid ten aanzien van de landbouw. De regionale verdeling van landbouwtypen zoals hieronder wordt beschreven geeft slechts accentverschillen weer. Het betreft geen absolute verdeling die de gemeente voorstaat.

De Oud-Sabbingepolder

De Oud-Sabbingepolder is een belangrijk cultuurhistorisch element dat samenhangt met de ontstaansgeschiedenis van het noordelijke deel van de gemeente. Het vormt een bijzonder vroege eilandkern. In het landschap is dit nog af te lezen aan de dijkstructuren. Later is het eiland door inpolderingen vergroot, waardoor ook Wolphaartsdijk ertoe behoorde. Tegenwoordig is het gebied vanwege de nabijheid van de verblijfsvoorzieningen langs het Veerse Meer erg in trek bij de recreanten. Vooral in het gebied rond Oud-Sabbinge worden overwegend middelgrote akkerbouwbedrijven geëxploiteerd. De gemeente verwacht in de Oud-Sabbingepolder agrarische productiemogelijkheden in de akkerbouw, tuinbouw en fruitteelt. Vanwege de bijzondere landschapsstructuur en de aanwezigheid van de recreatie acht de gemeente het noodzakelijk grootschalige industriële agrarische bebouwing terughoudend te benaderen.

Noordelijke deel buitengebied

Het agrarisch bedrijf Koninklijke Maatschap Wilhelminapolder, één van de grootse landbouwbedrijven van Nederland, omvat acht bouwvlakken. Eén van deze bouwvlakken, Meestooftweg 6-8 in Wilhelminadorp, betreft het enige bouwvlak binnen de gemeente dat het gemeentelijke standaardmaximum van een hectare rijkelijk overschrijdt. Dit bouwvlak is namelijk zo'n 2 hectare groot. Waar schaalvergroting tot dusver in de akkerbouw een belangrijke remedie tegen verlies aan rendement bleek te zijn, lijkt de Wilhelminapolder een voorsprong te hebben op de overige agrarische bedrijven.

Het nieuwland heeft langer de tijd gehad om buitendijks te kunnen opslibben voor het werd ingepolderd en heeft daarna nog niet de tijd gehad om in te klinken. Juist daarom is het gebied geschikt voor akkerbouw. De voorwaarde die hiermee verbonden is, uit zich mede in toepassing van geavanceerde bedrijfstechnieken. Het accent ligt op de verdere ontwikkeling en optimalisatie van grootschalige akkerbouw. De grote ruimtelijke maat van het landschap biedt vooral perspectief aan grootschalig landbouwkundig gebruik. De voormalige getijdengeul wordt als nationaal landschapspatroon getypeerd. Om dit te behouden wordt houtteelt terughoudend benaderd. Het is alleen na een landschappelijke toetsing toegestaan.

Schengegebied en Deessche Watergang

In dit gebied ligt het accent op natuurbeheer. De gemeente streeft in dit gebied naar beheerslandbouw en beweiding op basis van een contract met de natuurbeherende instantie. Vanwege de natuurdoelstellingen wordt op termijn alleen extensieve veeteelt nagestreefd. De openheid van het Schengegebied is mede vanwege de aanwijzing tot nationaal landschapspatroon een belangrijk aandachtspunt. De omgeving van de Deessche Watergang is landschappelijk van

belang. Het landschap is, in overeenstemming met de ligging op een kreekkrug, kleinschalig van karakter.

Kreekkrug Arendskerke en Poelgebied

Dit deelgebied wordt vanwege de afwisseling tussen bos- en landbouwgebieden in toenemende mate gewaardeerd als stedelijk uitloopgebied. Met name het landschap op de kreekkrug is vanouds kleinschalig. De gemeente streeft ernaar dit landschap naar het zuiden door te trekken om het karakter van dit gebied als stedelijk uitloopgebied te versterken. Daarnaast heeft dit gebied echter ook een belangrijke functie voor de landbouw. Met betrekking tot de landbouw zijn op de hooggelegen delen kansen aanwezig voor kleinschalige akkerbouw, tuinbouw in de volle grond en fruitteelt. De kalkarme bodems van de poelgronden zijn minder aantrekkelijk voor de akkerbouw. Het landgebruik bestaat dan ook vooral uit weidebouw. Hier zijn kansen aanwezig voor melkveehouderij. Vanwege de landschappelijk-recreatieve waarden van dit gebied wordt grootschalige industriële agrarische bebouwing terughoudend benaderd. Tevens zal het oprichten van nieuwe agrarische bedrijven bijzonder terughoudend worden benaderd. De gemeente staat daarentegen aan agrarische bedrijven in dit gebied toe dat met kleinschalige recreatieve voorzieningen op de aanwezige recreatie wordt ingespeeld. Te denken valt aan het bieden van excursies, het verhuren van enkele rijpaarden en dergelijke.

Het oostelijk poelgebied

Afhankelijk van de hoogteligging zijn hier mogelijkheden voor een verdere ontwikkeling van melkveehouderij op de lagere delen ofwel akkerbouw in combinatie met tuinbouw in de volle grond en fruitteelt op de hoogste delen. Vanuit landschappelijk oogpunt neemt het gebied tussen Goes en de Deessche Watergang een bijzondere plaats in. Door de openheid ontstaat een waardevol zicht op de kernen Goes, Kloetinge en Kapelle. Vanwege de recreatie in dit gebied is het zicht op deze kernen van bijzonder belang. Het realiseren van houtteelt wordt daarom terughoudend benaderd.

Omgeving Kattendijke

In het uiterste oosten van de gemeente sluit de landbouwontwikkeling nauw aan op de veilingactiviteiten te Kapelle. Het accent ligt op een verdere ontwikkeling richting de fruitteelt. Daarnaast zijn er ruime mogelijkheden voor tuinbouw in de volle grond en akkerbouw. Vanwege de relatieve kleinschaligheid van het gebied en de nabijheid van de Oosterschelde is het gebied aantrekkelijk voor dagrecreatie. Aan de agrarische bedrijven in dit gebied wordt de mogelijkheid geboden met kleinschalige dagrecreatieve voorzieningen op de aanwezige recreatie in te spelen.

Omgeving ring van Tervate

De ring van Tervate en haar omgeving worden in toenemende mate als recreatiegebied bij de stad gewaardeerd, of als een zogenaamd stedelijk uitloopgebied. Met betrekking tot de landbouwontwikkeling legt de gemeente hier het accent op het behoud en ontwikkeling van de aanwezige melkveehouderij. Daarnaast is er echter plaats voor tuinbouw in de volle grond, fruitteelt en eventueel akkerbouw. Door enkele agrarische activiteiten aan een vergunning te binden wordt getracht een afstemming te bereiken op het karakteristieke landschapsbeeld binnen de ring van Tervate en de openheid van omgeving. Vanwege de landschappelijke en de recreatieve waarden wordt grootschalige industriële agrarische bebouwing terughoudend benaderd. Ook in dit gebied staat de gemeente echter aan agrarische bedrijven toe dat met kleinschalige dagrecreatieve voorzieningen ingespeeld wordt op de aanwezige recreatie.

4.2 Streefbeeld functies

4.2.1 Landbouw

Akkerbouw

De agrarische grond in het plangebied wordt voor het merendeel gebruikt voor akkerbouw, waardoor de economische omvang van de landbouw in de gemeente tevens grotendeels door de akkerbouw wordt bepaald. Producten die het meest geteeld worden zijn granen, consumptieaardappelen en suikerbieten. Dit vindt voornamelijk plaats op het nieuwland en in de poelgebieden. Vooral in Zeeland heeft de akkerbouw van oudsher een gevarieerd productiepakket vanwege een goede klimatologische en bodemkundige uitgangssituatie en een goede verkaveling. Vanwege de

herstructurering wordt naar een nieuwe toepassingsmogelijkheid van deze kwaliteiten gezocht. Omdat nieuwe productiemogelijkheden vooral binnen de akkerbouwsector worden gezocht, hoeft dit niet direct tot grote landschappelijke gevolgen te leiden.

De bedrijfseconomische omvang van de akkerbouwbedrijven in de gemeente, berekend aan de hand van Nederlandse Grootte Eenheden (NGE), is in vergelijking met Nederland fors. Toch zijn veel akkerbouwbedrijven bedrijfseconomisch te klein om te kunnen concurreren met het buitenland. De productiekosten van het traditionele akkerbouwbedrijf kunnen gereduceerd worden door een vergroting van de bedrijfsoppervlakte en door teeltverbeteringen. Schaalvergroting zal in het bijzonder plaatsvinden op de bestaande grote akkerbouwbedrijven van meer dan 50 hectare. Deze bedrijven hebben, gezien hun bestaande omvang, goede mogelijkheden voor een verdere optimalisering van de bedrijfsvoering.

Fruitteelt

Aangezien de aanwezigheid van zoet grondwater voor de fruitteelt van groot belang is, bevindt fruitteelt zich vooral rond de kernen van 's-Heer Arendskerke, 's-Heer Hendrikskinderen, Kattendijke, Kloetinge en op de kreekrug ten zuidwesten van Goes. Dit betreft voornamelijk pit- en steenvruchten maar ook kleinfruit zoals zwarte bessen, bramen en frambozen. Voor de fruitteelt zijn de vooruitzichten relatief gunstig. Binnen deze productietak zijn voor de komende jaren geen belangrijke veranderingen te voorzien.

Groenteteelt

De groenteteelt in de volle grond komt relatief weinig in het gebied voor. De teeltbedrijven bevinden zich vooral op de kreekrug en verder lokaal bij de overige kernen. De groenteteelt in de volle grond is sterk afhankelijk van de beschikbaarheid van zoet grondwater en is daarom alleen goed mogelijk op en aan de rand van de kreekruggronden. De groenteteelt zal naar verwachting niet sterk veranderen.

Rundveehouderij

De bestaande rundveehouderijen in de gemeente zijn gemiddeld vrij groot. De betekenis van de melkveehouderij in Zeeland is de laatste twintig jaar voortdurend afgenomen. Dit werd eerst voornamelijk veroorzaakt door de introductie van de melkquota in combinatie met de kleinschaligheid van de Zeeuwse melkproductie. Veel kleine bedrijven zijn daardoor gestopt met de melkveehouderij. Sinds enkele jaren heeft de stikstofcrisis invloed op de veehouderij. De landbouw draagt voor meer dan 90 procent bij aan de emissie van ammoniak in Nederland. De belangrijkste bronnen zijn veestallen, toediening van dierlijke en kunstmest, beweiding en mestopslag. Depositie van stikstof beïnvloedt de bodemkwaliteit en daarmee op termijn de grondwater- en oppervlaktewaterkwaliteit en kan leiden tot aantasting van de samenstelling van flora en fauna (achteruitgang biodiversiteit), de boomgroei en de vitaliteit van ecosystemen (grotere gevoeligheid voor stressfactoren als vorst en insectenplagen). Voor landbouwbedrijven is in het bestemmingsplan daarom geen rechtstreeks mogelijkheid opgenomen om de bedrijfsvorm om te schakelen naar een andere bedrijfsvorm, zodat het aantal veehouderijen kan worden gereguleerd. Overigens zijn in principe alle gronden binnen het plangebied, afgezien van de natste delen van de kreekrestanten, geschikt als weidegrond.

Overige teelten

Tuinbouw en bloembollenteelt vindt slechts in geringe mate plaats binnen de gemeente. De ondervertegenwoordiging van deze teelten heeft voornamelijk te maken met het gebrek aan zoet water. Zonder zoet water is het in feite niet mogelijk dat agrariërs grootschalig overstappen op deze intensievere teelten.

Grondgebonden agrarische bedrijvigheid

De bestaande grootschalige landbouwstructuur binnen de gemeente wordt als een bijzondere kwaliteit gezien. Hierdoor is een relatief goede uitgangssituatie aanwezig om op het proces van schaalvergroting in te kunnen spelen. Deze kwaliteit vormt voor de gemeente reden om nieuwvestiging van agrarische bedrijven terughoudend te benaderen. Nieuwe grondgebonden agrarische bedrijven dienen zich in principe op vrijgekomen bouwvlakken te vestigen. Ten behoeve van een grondgebonden agrarisch bedrijf waarbij sprake is van het oplossen van bestaande knelpunten in verband met ruimtegebruik en/of milieuhinder is de mogelijkheid voor nieuwvestiging (van een grondgebonden agrarisch bedrijf) opgenomen. Enkel voor volwaardige grondgebonden agrarische bedrijven zijn er onder voorwaarden mogelijkheden tot het toekennen van een nieuw agrarisch bouwvlak.

Intensieve veehouderij

De intensieve veehouderij is van geringe betekenis. Voor de intensieve veehouderij geldt de mestafzet en de ammoniak- en stikstofuitstoot als grootste belemmering. Vooral de hoeveelheid fosfaat, die met de mest uitgereden mag worden, vormt een beperking. Nieuwvestiging is niet toegestaan. In de gemeente is sprake van één bestaande intensieve veehouderij. Hieraan worden in beperkte mate groeimogelijkheden geboden indien wettelijke eisen ten aanzien van dierenwelzijn een verruiming noodzakelijk maken.

Aquacultuur

Tot aquacultuur wordt de kweek van schaal- en schelpdieren, vis, zouttolerante gewassen en andere aquatische producten gerekend. Het gaat hierbij niet alleen om voedingstoepassingen, maar ook om industriële en energietoepassingen van gekweekte aquatische organismen. Waar de veranderingen in het klimaat, de voorziene bodemdaling in met name de kustprovincies en de toenemende verzilting een bedreiging lijken te vormen voor de gangbare landbouw, bieden ze kansen voor een omschakeling naar aquacultuur. Initiatieven voor aquacultuur worden gestimuleerd en ondersteund. Uitgangspunt voor provinciale ondersteuning is dat van zilte teelten of aquacultuur geen nadelige invloed uit mag gaan op de in bepaalde gebieden van nature aanwezige beschikbare zoet(grond)-watervoorraad. Aangezien bedrijven die investeren in aquacultuur worden gekenmerkt door verschillende fysieke vestigingsvormen, wordt allereerst onderscheid gemaakt in bedrijven die naar aard, omvang en schaal passen in de categorie agrarisch of semi-agrarische bedrijven en bedrijven die de uitstraling hebben van een regulier bedrijf. Bij de eerste categorie is het oprichten van bedrijfsgebouwen gekoppeld aan het agrarisch bouwvlak. In andere gevallen is vestiging op een bedrijventerrein aan de orde. In principe wordt daarmee aangesloten bij het algemene vestigingsbeleid voor bedrijven en agrarische vestiging. Binnen het plangebied bevindt zich één agrarisch bedrijf, zagerkwekerij Topsy Baits, dat zich volledig heeft toegelegd op aquacultuur.

Ten behoeve van niet-grondgebonden aquacultuurtakken is het mogelijk om (met afwijking) foliebassins met een gezamenlijke oppervlakte van maximaal 1 hectare op te richten. Deze bassins kunnen zowel op als aansluitend aan het bouwvlak worden opgericht. De bassins vormen een nieuwe component in het landschap. In termen van openheid is de invloed, gelet op de geringe hoogte van de bassins van maximaal 1 meter, op het landschapsbeeld evenwel beperkt. Anderzijds vindt er wel een transformatie plaats van het traditionele grondgebonden agrarische gebruik naar kunstmatig oppervlaktewater. Door steeds veranderende nieuwe technieken is de aquacultuur aan verandering onderhevig. Voor de belevingswaarde wordt er daarom gestreefd naar een zo rustig en natuurlijk mogelijk beeld in het landschap. Vandaar dat de bassins voorzien moeten worden van lage, met gras of andere bodembedekkers begroeide aarden wallen, zodat een eventueel hekwerk en de folie aan de zijanten niet opvallen en de bassins een natuurlijke uitstraling krijgen. Het oprichten van bedrijfsgebouwen ten behoeve van de aquacultuur dient plaats te vinden op het agrarisch bouwvlak. Voor zover aquacultuur is aan te merken als een grondgebonden agrarisch bedrijf is dit zonder meer mogelijk.

Teeltondersteunende voorzieningen

Teeltondersteunende voorzieningen (TOV's) zoals tijdelijke afdekmaterialen, tijdelijke voorzieningen en minder in het oog springende grofmazige netten zijn op grond van de Omgevingsverordening toegestaan. Ingrijpende voor landschap en beeldkwaliteit zijn voorzieningen als plastic boogkassen, regenkappen en fijnmazige hagelnetten. In het bestemmingsplan is een afwijkingsbevoegdheid opgenomen voor tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen met een maximale bouwhoogte van 3 meter en boogkassen tot een oppervlakte van maximaal 1 hectare per bedrijf.

Bouwvlakken

Als algemeen principe vanuit het oogpunt van behoud van de landschappelijke kwaliteiten geldt voor alle landbouwbedrijven dat bebouwing op het bouwvlak dient te worden geconcentreerd. Dit betreft onder meer loodsen, mestbassins, glastuinbouw- en vergelijkbare boogkassen en waterbassins. In enkele gevallen, zoals bij waterbassins, kan hiervan worden afgeweken indien aansluit- of afvoerpunten op het bouwvlak ontbreken. Voor de duidelijkheid zijn in dit bestemmingsplan de bouwvlakken concreet op de verbeelding aangegeven. In principe hebben deze een oppervlakte van 1 hectare (100 x 100 meter). In een aantal bestaande situaties is het bouwvlak al iets groter. Het bouwvlak van de Koninklijke Maatschap Wilhelminapolder aan de Meestoefweg in Wilhelminadorp is zo'n 2 hectare groot en wijkt daarmee sterk af van de standaardmaat voor agrarische bouwvlakken.

In het plan zijn wijzigingsbevoegdheden voor het college opgenomen voor het aanpassen van de vorm en voor vergroting van een bouwvlak tot 1,5 hectare, waarbij de langste zijde 150 meter mag zijn. Ten behoeve van een maximale bundeling ofwel de concentratie van bebouwing en daarmee een optimale benutting van het bouwvlak is er geen maximaal bebouwingspercentage opgenomen. Aangezien er binnen het bouwvlak voldoende logistieke ruimte aanwezig dient te zijn, zal een bouwvlak in de praktijk voor maximaal 70% tot 80% bebouwd kunnen worden. Daarnaast hoeft hiermee ten aanzien van de TOV's niet te worden bepaald dat deze niet tot het bebouwingspercentage worden gerekend. Wel zijn er randvoorwaarden opgenomen ten aanzien van de afstanden van bouwwerken tot de perceelsgrens in het kader van een goede landschappelijke inpassing. Op afstand van het bouwvlak zijn kleinschalige bouwwerken van maximaal 50 m² toelaatbaar indien kan worden aangetoond dat deze bouwwerken noodzakelijk zijn ten behoeve van een doelmatige agrarische bedrijfsvoering. Het gaat daarbij om schuurtjes, melkstallen of schuilgelegenheden voor vee.

Tweede bedrijfswoningen

De oprichting van tweede bedrijfswoningen op agrarische percelen wordt niet gewenst geacht omwille van de bescherming van de agrarische ontwikkelingsmogelijkheden op termijn. Bij het afstoten van de tweede bedrijfswoning op termijn of een gewijzigd gebruik ervan als bijvoorbeeld burgerwoning, kunnen namelijk ongewenste planologische conflictsituaties ontstaan. Daarnaast kan zelden de noodzaak tot het oprichten van een tweede bedrijfswoning, ten behoeve van onder meer toezicht, worden aangetoond. In dit plan is hiervoor om die reden geen regeling opgenomen.

Bufferzones

Verstoring vormt in het rijksbeleid een belangrijk milieuthema. In het landelijk gebied van Goes hangt dit veelal samen met bedrijfsmatige agrarische, niet-agrarische en recreatieve activiteiten. Verstoring door recreatie betreft veelal individuele recreanten die in afgesloten natuurgebieden doordringen of schade toebrengen aan landbouwgewassen. Deze vorm van verstoring is via ruimtelijk beleid niet te beïnvloeden. Verstoring door agrarische en niet-agrarische bedrijvigheid betreft hinder in de vorm van geluid, stank of stof voor woon-, natuur- en recreatieve functies. Om deze hinder zoveel mogelijk te voorkomen wordt in het ruimtelijk beleid een zekere afstand tot woon- en verblijfsrecreatiegebieden gewaarborgd. In principe dient een bufferzone van 100 meter aangehouden te worden. Tussen (glas)tuinbouw- en fruitteeltpercelen en woon- en recreatiegebieden dient een afstand van minimaal 50 meter aangehouden te worden.

Verschuiving activiteiten

De problemen waarmee de agrarische sector kampt, zullen naar verwachting zorgen voor afvloeiing van agrarische bedrijven. Vaak zal de afvloeiing mede veroorzaakt worden door het ontbreken van een opvolger. Een tweede ontwikkeling is de toename van het aantal agrariërs dat naast de werkzaamheden in de landbouw een nevenberoep zal gaan uitoefenen. Dit zal vooral het geval zijn op bedrijven waar het agrarische inkomen onvoldoende blijkt. Hieronder vallen in eerste instantie de kleinste agrarische bedrijven. Tenslotte is het denkbaar dat een agrariër op zijn bedrijf semi-agrarische, agrarisch aanverwante en/of agrarische hulp- en nevenactiviteiten wil ontwikkelen. Planologisch gezien betekenen deze ontwikkelingen een afbrokkeling van het gewicht van de landbouwsector in het landelijk gebied. De afvloeiing van agrarische bedrijven zal leiden tot het vrijkomen van agrarische bedrijfsgebouwen. Deze gebouwen zullen vooral gebruikt gaan worden voor semi-agrarische, recreatieve en NED-activiteiten of voor bewoning. Dit is afhankelijk van de mogelijkheden die het gebouw en de omgeving bieden. De overgang zal na verloop van tijd kunnen leiden tot een toename van het aantal burgerwoningen en van het gebruik van de bijbehorende gebouwen voor burgerdoeleinden. Het zal duidelijk zijn dat de ontwikkeling van semi-agrarische, neven- en vervolghostactiviteiten een vermindering van het agrarische karakter van het gebied tot gevolg heeft.

Nieuwe Economische Draggers (NED)

Bij NED's gaat het om kleinschalige niet-agrarische activiteiten als nevenactiviteit bij bestaande agrarische bedrijven of als vervolghostfunctie in bestaande bebouwing op (voormalige) agrarische bedrijven. Voor het toelaten van NED's als nevenactiviteit bij een agrarisch bedrijf kan het college afwijken van het bestemmingsplan, waarbij een aantal criteria wordt gehanteerd. Daarbij zijn de volgende aandachtspunten van belang.

- Lijst van NED's.

Voor de regeling in het bestemmingsplan is uitgegaan van de lijst Nieuwe Economische Draggers

uit de Omgevingsverordening. Deze lijst is echter niet-limitatief, andere functies zijn ook mogelijk mits deze naar aard, omvang en effecten op de omgeving vergelijkbaar zijn met de in de lijst genoemde activiteiten. Op basis van de lijst kan in een concrete situatie worden getoetst of op een specifieke locatie een niet in de lijst genoemde functie kan worden toegelaten.

- Relatie met de agrarische bedrijfsvoering.
Bedrijfsactiviteiten die zich op grond van milieukundige, hygiënische of dierenwelzijnscriteria niet verhouden met de bestaande agrarische functie, zullen in de regel niet worden toegestaan.
- Omvang van de activiteit.
Het moet gaan om kleinschalige activiteiten. Daarom zijn er voorwaarden gesteld aan de maximale omvang en aan aspecten zoals de ruimtelijke uitstraling, verkeersaantrekkende werking (met eventuele gevolgen voor de bestaande infrastructuur) en milieucategorie, gekoppeld aan de Staat van Bedrijfsactiviteiten.
- Overige aspecten
Ook buiten het bestemmingsplan om kunnen voorwaarden gelden voor NED's, bijvoorbeeld op grond van de Wet milieubeheer (meldingsplicht of vergunning of wijziging van bevoegd gezag van gemeente naar provincie).

Cumulatie

Meerdere nevenactiviteiten of vervolgfuncties kunnen in beginsel naast elkaar op een perceel worden gevestigd. Dat betekent echter ook dat per nevenactiviteit of vervolgfunctie aan de investeringsvoorwaarden van de ruimtelijke kwaliteitswinst moet worden voldaan. Bovendien moeten de NED's gezamenlijk nog steeds ondergeschikt zijn aan het agrarisch bedrijf als geheel.

- Ruimtelijke uitstraling
De NED's tezamen mogen de ruimtelijke uitstraling van het agrarisch bedrijf als geheel niet wezenlijk veranderen of bepalen.
- Verkeersaantrekkende werking
Door het vestigen van meerdere NED's mag de verkeersaantrekkende werking niet onevenredig toenemen ten opzichte van de situatie dat geen NED's bij het agrarisch bedrijf aanwezig zijn.
- Categorie uit de Staat van Bedrijfsactiviteiten
Als NED is een bedrijfsactiviteit uit ten hoogste categorie 3 toelaatbaar. Bovendien moeten de NED's zich ook milieukundig tot elkaar kunnen verhouden.

Nieuwbouw ten behoeve van de NED

Onder voorwaarden worden door middel van een afwijkingsbevoegdheid mogelijkheden geboden voor nieuwbouw ten behoeve van de NED's:

- nieuwbouw moet passen binnen het bebouwingsvlak;
- nieuwbouw moet gepaard gaan met een goede landschappelijke inpassing;
- nieuwbouw dient gepaard te gaan met de afbraak van bestaande bebouwing en/of een investering in de ruimtelijke kwaliteit van de locatie.

Overeenkomstig het Omgevingsplan zal bij de ontwikkeling van NED's in het buitengebied als tegenprestatie ruimtelijke kwaliteitswinst moeten worden geboekt. Een streekeigen manier van landschappelijke vormgeving van deze ontwikkelingen is een vereiste. Dit draagt bij aan een verdere kwaliteitsimpuls van het landschap.

Huisvesting arbeidsmigranten

Om te kunnen inspelen op de huisvestingsbehoefte van seizoensgebonden arbeidskrachten maakt voorliggend bestemmingsplan het mogelijk hieraan gedurende een deel van het jaar via een afwijkingsbevoegdheid medewerking te verlenen. De in de Regionale afspraken huisvesting arbeidsmigranten De Bevelanden uit mei 2020 opgenomen uitgangspunten zijn vertaald in enkele voorwaarden. Zo dient het bij huisvesting op het agrarische erf te gaan om arbeidsmigranten die voor het desbetreffende agrarische bedrijf worden ingezet. De regeling houdt in dat seizoensarbeiders in kampeermiddelen, woonunits en stacaravans mogen worden gehuisvest. Tijdelijke woonvoorzieningen dienen op of aansluitend aan het bouwvlak te worden geplaatst en na de oogstperiode te worden verwijderd. Ook zijn er mogelijkheden voor huisvesting in bestaande of nieuwe bedrijfsgebouwen. Verder gelden regels over de oppervlakte van de huisvesting en het aantal per woonvoorziening te huisvesten personen.

4.2.2 Wonen

Algemeen

Het primaat van het buitengebied ligt bij de landbouw. De gemeente Goes hanteert dan ook als uitgangspunt dat bewoning in het landelijk gebied in hoofdzaak is voorbehouden aan de agrarische beroepsbevolking. Desondanks bevinden zich in het buitengebied vele woningen die niet bewoond worden door de agrarische beroepsbevolking maar door derden. Bij wonen in het buitengebied door deze groep hoort daarom een zekere acceptatie van de met de agrarische bedrijvigheid samenhangende activiteiten. Door een toename van burgerwoningen in het landelijk gebied af te wijzen wordt getracht aantasting van het landelijke karakter te voorkomen, de agrarische belangen te beschermen en het draagvlak voor voorzieningen in de dorpskernen en de stad te behouden. Wonen hoort in principe in de kernen plaats te vinden. Toch wil de gemeente, conform provinciale en regionale doelstellingen, in bepaalde gevallen de landelijke woonwens faciliteren en ontwikkelingsmogelijkheden bieden voor bijzondere projecten op het vlak van wonen, recreatie en zorg op geschikte locaties in het landelijk gebied. Hieronder, onder "uitzonderingen", wordt daar nader op ingegaan. Voor wonen in het buitengebied is tevens de beeldkwaliteit en/of ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied van belang.

Burgerwoningen

In het buitengebied bevinden zich meer dan 500 woningen die door derden bewoond worden, dit zijn de zogenoemde "burgerwoningen in het buitengebied". De meeste daarvan zijn al van oudsher aanwezig. De woningen worden zowel permanent bewoond als gebruikt als tweede woning. Omdat zowel permanente bewoning als een gebruik als tweede woning als gevoelige functie aangemerkt wordt, treden er bij een wisseling van gebruik geen beperkingen op voor (de ontwikkelingsmogelijkheden van) eventueel in de directe omgeving aanwezige agrarische bedrijven. Ook leidt een wisseling van gebruik evenmin tot een toename van de woningvoorraad, het aantal woningen verandert immers niet. Recreatiewoningen op parken en campings tellen overigens niet mee in de woningvoorraad, deze mogen echter alleen recreatief gebruikt worden.

Regelmatig worden verzoeken ingediend om in het buitengebied een nieuwe burgerwoning te mogen bouwen. Dat kan zowel op een zelfstandig perceel zijn als op een deel van een woonperceel dat voor dat doel zou kunnen worden afgesplitst van een bestaand perceel. Aan dergelijke verzoeken wordt geen medewerking verleend, tenzij er sprake is van bijzondere omstandigheden of van een ruimtelijk knelpunt dat met het bouwen van één of meerdere woningen kan worden opgelost.

Burgerwoningen mogen een inhoud hebben van maximaal 750 m³. Deze maat is uitgezonderd van de algemene afwijkingsbevoegdheid die is opgenomen in de regels. Dat geldt overigens ook voor de inhoud van bedrijfswoningen en landhuizen. Deze kunnen bovenop het maximum van 750 m³ alleen worden uitgebreid met bouwwerken die als vergunningvrij zijn aan te merken. Alle burgerwoningen zijn voorzien van een eigen bouwvlak. Voor het woonwagencentrum aan de Klaphekkeweg is een specifieke regeling opgenomen.

Uitzonderingen

De positie en de functie van het landelijk gebied veranderen. De woonfunctie kan een bijdrage leveren aan dit veranderingsproces, doordat bijvoorbeeld voormalige boerderijen worden hergebruikt als woning. Daarnaast kunnen woningen (naast recreatievoorzieningen en bedrijfsmatige activiteiten) worden gebruikt als kostendrager bij het oplossen van problemen en/of het stimuleren van gewenste ontwikkelingen in het landelijk gebied. Op deze manier kan een ruimtelijke kwaliteitsverbetering worden bereikt en landschappelijke en cultuurhistorische waarden behouden blijven of worden versterkt. Wonen in het landelijk gebied is echter géén doel op zich, maar staat in het teken van bovenstaande ontwikkelingen. Ontwikkelingen moeten voorzien in een regionale behoefte, het agrarisch gebruik niet belemmeren en geen afbreuk doen aan landschappelijke waarden en natuurwaarden.

Er zijn verschillende mogelijkheden om een woonfunctie in het landelijk gebied te realiseren:

1. het benutten van bestaande bebouwing (rood voor rood);
2. ruimte voor ruimte (sloop en planologische sanering van bestaande bebouwing voor één nieuwe woning);
3. nieuwe bebouwing (rood voor groen). Hiertoe behoren nieuwe landgoederen en buitenplaatsen.

1. Rood voor rood

Onder deze categorie vallen de mogelijkheden voor verbetering, uitbreiding en verplaatsing van bestaande individuele burgerwoningen en het benutten van cultuurhistorisch waardevolle voormalige agrarische bebouwing in het landelijk gebied, bestaande buitenplaatsen en landgoederen. Voor niet cultuurhistorisch waardevolle bebouwing geldt de ruimte-voor-ruimte-regeling.

2. Ruimte voor ruimte

De ruimte-voor-ruimte-regeling heeft als uitgangspunt dat de kosten die gemaakt worden voor het saneren van een bouwwerk of fysiek knelpunt kunnen worden terugverdiend door het bouwen van woningen als kostendrager. Als voorwaarde geldt dat er door de afname van bouwvolume een ruimtelijke kwaliteitswinst plaats dient te vinden. Het bestemmingsplan biedt de mogelijkheid om vrijkomende en/of voormalige (agrarische) bedrijfsgebouwen om te zetten in woningen door middel van deze ruimte-voor-ruimte-regeling. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in beeldbepalende, cultuurhistorische waardevolle bebouwing en niet beeldbepalende bebouwing. Voor beeldbepalende, cultuurhistorisch waardevolle vrijkomende agrarische bebouwing geldt dat wonen een geschikte vorm is van (her)gebruik, waarmee behoud van de bebouwing gestimuleerd wordt.

Het kan bijvoorbeeld gaan om de verplaatsing van een agrarisch bedrijf naar een nieuwe locatie of het uitbreiden van bebouwing in het buitengebied ten behoeve van het vergroten van een nieuwe economische drager waarvoor elders bebouwing wordt gesaneerd. Daarnaast bestaat de mogelijkheid om ongewenste of in onbruik geraakte objecten in het buitengebied te saneren in ruil voor planologische ontwikkelingsruimte, bijvoorbeeld in de vorm van een woon- of recreatieve functie. Een voorbeeld hiervan vormt de regeling voor sanering van vrijkomende bebouwing in het buitengebied, waarvoor in ruil een woonfunctie kan worden toegekend. Aan de uitvoering van deze regeling worden de volgende voorwaarden gesteld:

- er kunnen maximaal 3 compensatiewoningen worden gerealiseerd. Voor de realisatie van een woning/bouwkavel wordt uitgegaan van een te slopen oppervlak van 500 m² schuur of 0,5 ha glas of andere bebouwing van een vergelijkbare grootte. Hiervan kan worden afgeweken indien:
 - uit een financiële onderbouwing blijkt dat onvoldoende kostendragers kunnen worden gegenereerd voor de sloop van het betreffende object;
 - dit aantoonbare meerwaarde oplevert voor het landschap;
- het dient te gaan om niet-cultuurhistorisch waardevolle bebouwing;
- sloop en het voorkomen van heroprichting dienen te worden gewaarborgd.

3. Rood voor groen

Bij nieuwe landgoederen is het doel te komen tot verantwoorde, door de particuliere sector betaalde, natuur- en landschapsontwikkeling met een oppervlakte van minimaal 1,5 hectare en maximaal 5 hectare. In het Landschapsontwikkelingsplan wordt gesteld dat de zone langs de oude zeedijk, de grens van het oudland en de groene buffers tussen de dorpen ten westen van Goes goede plaatsen zijn voor nieuwe landgoederen. Nieuwe landgoederen kunnen bijdragen aan de verdichting van de groene zone achter de oude zeedijk en tussen de dorpen op de kreekruigen. In de open polders in het nieuwland is de ontwikkeling van nieuwe landgoederen niet gewenst, omdat daarmee al snel de karakteristieke openheid wordt aangetast. De openbare toegankelijkheid, waarbij maximaal 20% van de oppervlakte van het landgoed aan de openbaarheid mag worden onttrokken als privé-kavel, geldt als randvoorwaarde. De groene inrichting en de openbare toegankelijkheid vormen de vereiste verevening. Op de kreekruigen kunnen de openbare delen van de landgoederen ingericht worden met gebiedseigen elementen als (hoogstam)boomgaarden. Zo kan een landschap met fruitboomgaarden ontwikkeld worden dat veel toegankelijker is voor recreanten dan het huidige agrarische landschap. Per landgoed mogen meerdere woningen in één gebouw of meerdere solitaire woningen worden gerealiseerd, waarbij een maximale totale omvang van 4.500 m³ geldt bij een oppervlakte van 5 hectare. Als een landgoed een kleinere oppervlakte heeft, wordt de maximale bebouwing naar verhouding eveneens kleiner. Indien meerdere solitaire woningen worden gebouwd, dient voor elk gebouw een extra hectare groen te worden gerealiseerd.

Bestaande landhuizen

Bestaande landhuizen zijn toegestaan op de daarvoor aangewezen gronden. Per bestemmingsvlak is, tenzij anders aangegeven, maximaal één woning toegestaan. Voor deze landhuizen, die veelal zijn gerealiseerd op grond van de vroegere zogenaamde "twee-hectareregeling", geldt een maximale omvang van 1.000 m³.

Wonen en zorg

Het realiseren van kleinschalige woonzorgvoorzieningen in het landelijk gebied kan door gebruik te maken van beeldbepalende, karakteristieke en monumentale boerderijen en bedrijfsgebouwen. Het gaat hierbij om initiatieven waarbij de nadruk ligt op de zorg en mensen daar onzelfstandig wonen. Indien voor de woonzorgfunctie meer ruimte nodig is dan de bestaande bebouwing biedt, wordt ruimte voor uitbreiding geboden onder de voorwaarde dat er een zorgvuldige afweging plaatsvindt en dat de te realiseren uitbreiding past in het beeldbepalende karakter van de bestaande bebouwing.

Kamerverhuur

De raad van de gemeente Goes heeft op 17 september 2020 het bestemmingsplan "Parapluherziening kamerverhuur" vastgesteld, dat beoogt het gebruik van woningen voor kamerverhuur te reguleren. De regeling uit deze parapluherziening is overgenomen in voorliggend bestemmingsplan en verbiedt het gebruiken van woningen als kamerverhuurpand. Via een afwijkingsbevoegdheid kan evenwel medewerking worden verleend aan kamerverhuur onder een aantal voorwaarden. Deze voorwaarden hebben betrekking op het aantal bewoners per kamerverhuurpand en per kamer en op het realiseren van voldoende parkeergelegenheid op eigen terrein. Om met het oog op de leefbaarheid een bepaalde spreiding te bewerkstelligen geldt bovendien de voorwaarde dat binnen een straal van 150 meter rondom het kamerverhuurpand geen ander kamerverhuurpand aanwezig is. Op grond van de Regionale afspraken huisvesting arbeidsmigranten De Bevelanden uit mei 2020 kan onder deze voorwaarden ook huisvesting van arbeidsmigranten in reguliere woningen worden toegestaan.

4.2.3 Natuur

Natura 2000

Op het grondgebied van de gemeente Goes zijn het Veerse Meer en de Oosterschelde aangewezen als Natura 2000-gebied. De Natura 2000-gebieden hebben in voorliggend bestemmingsplan een bestemming "Natuur" gekregen. Dagrecreatief medegebruik van de gebieden is toegestaan. Naast het open water zijn er schorren, bij eb droogvallende platen en slikken te vinden. De hoger gelegen platen worden als broedgebied door vogels en andere dieren gebruikt. Natura 2000-gebieden hebben een extra beschermde status voor de habitattypen (leefgebieden) en planten- of diersoorten die in deze gebieden voorkomen. Het belangrijkste rechtsgevolg van de aanwijzing als Natura 2000-gebied is dat een vergunningplicht geldt voor alle activiteiten die mogelijk nadelige gevolgen hebben voor het Natura 2000-gebied. De provincie is in het algemeen het bevoegde gezag voor het verlenen van deze vergunningen. Voor elk Natura 2000-gebied moet binnen drie jaar na aanwijzing een beheerplan worden opgesteld. Hierin staat wat er moet gebeuren om de natuurdoelen voor dat gebied te halen en wie dat gaat doen. Ook wordt hierin aangegeven welke activiteiten zonder vergunning in een gebied mogen plaatsvinden. De doelen voor veel Natura 2000-soorten en -leefgebieden worden nog niet gehaald. Met name de staat van instandhouding van soorten en leefgebieden van buitendijkse gebieden en delen van de duinen zijn matig tot zeer ongunstig. De oorzaken zijn vooral stikstofdepositie, verstoring, tekort aan leefgebied, verdroging, verzuring en versnippering. Er is sprake van een eerste set aan maatregelen die worden uitgevoerd voor het behalen van doelstellingen zoals deze zijn opgenomen in beheerplannen Natura 2000.

Natuurnetwerk Zeeland (NNZ)

Het NNZ wordt beheerd door de terreinbeherende organisaties en beschermd via de provinciale Omgevingsverordening en het gemeentelijke beleid. De Westerschenge, De Weel, de Oosterschenge en de Deesche watergang hebben een belangrijke natuurfunctie. Tussen de Westerschenge en de Oosterschenge wordt een ecologische verbinding gerealiseerd waardoor er samen met de nieuwe natuurgebieden een in oostwestelijke richting belangrijke doorgaande ecologische zone tot stand komt. De bestaande gebieden rond de Weel en rond de Deesche watergang worden uitgebreid met nieuwe natuur. De dijken in het buitengebied van Goes zijn gedeeltelijk aangewezen als bestaande natuur. Alle NNZ-gebieden met de status bestaande natuur dienen een passende bestemming in gemeentelijke bestemmingsplannen te hebben. In de voorliggende herziening van het bestemmingsplan voor het buitengebied van de gemeente Goes worden de wijzigingen in de begrenzing van het Natuurnetwerk Zeeland of verandering van de status, bijvoorbeeld van natuurontwikkeling naar bestaande natuur, die Provinciale Staten in de afgelopen jaren hebben vastgesteld, verwerkt. Dat gebeurt door toekenning van een bestemming "Natuur" of "Waardevolle

dijk". Voor de begrenzing van deze gebieden is aangesloten bij de begrenzing van de gebieden in het Natuurbeheerplan Zeeland 2016. Ook de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden zijn in het Natuurbeheerplan vermeld. Het belang is gelegen in behoud en ontwikkeling van een bovenlokaal netwerk van natuurgebieden en bescherming van deze gebieden via het ruimtelijk spoor. Voorts levert dit beleid een bijdrage aan het behoud van belangrijke kenmerken van de provincie (open, 'groen en blauw' estuarien deltagebied). De bedoelde gebieden zijn tevens belangrijk voor de recreatie in Zeeland.

De van nature in het wild levende dieren en planten worden rechtstreeks beschermd via de Wet natuurbescherming. Voor activiteiten met mogelijke gevolgen voor deze dieren of planten geldt een vergunningplicht. De provincie is in het algemeen het bevoegde gezag voor verlenen van deze vergunningen. Daarnaast zet de provincie actief in op (proactieve) soortenbescherming. Het soortenbeleid is verder uitgewerkt in de provinciale Beleidsnota Natuurwetgeving.

Natuurontwikkeling

De afgelopen decennia is de natuurontwikkeling in Zeeland voortvarend ter hand genomen en was Zeeland tot voor kort koploper in de opgave. Om in 2027 volgens het Natuurakkoord het Natuurnetwerk Zeeland voltooid te hebben moet vanaf nu per jaar gemiddeld zo'n 100 ha nieuwe natuur worden gerealiseerd. Met het realisatietempo van gemiddeld zo'n 23 ha per jaar in de afgelopen zeven jaar wordt dat doel niet gehaald. De vertraging kent meerdere oorzaken. In de eerste jaren na de herijking van de ecologische hoofdstructuur was het budget niet toereikend (zowel voor wat betreft het provinciaal als het rijksaandeel). Verder moet nieuwe natuur tegenwoordig door grondeigenaren zelf (op vrijwillige basis) worden gerealiseerd, maar bestaat bij veel grondeigenaren nog onbekendheid over de (subsidie)mogelijkheden. Ook betekent zelfrealisatie vaak een fikse voorinvestering en vraagt het veel kennis en capaciteit. Daarbij komt dat het tegenwoordig in de meeste gevallen nog maar gaat om relatief kleine gebiedjes ter afronding van grotere natuurgebieden. De kosten zijn dan verhoudingsgewijs hoog en vaak hoger dan het subsidieplafondbedrag per hectare. Recent zijn met betrokken partijen strategieën voor versnelling van de opgave verkend en een aantal zijn ook al in gang gezet. In Zeeland is het realiseren van nieuwe natuur altijd op vrijwillige basis. Het kavelruilbureau wordt ingezet om het natuurnetwerk te realiseren.

4.2.4 Recreatie en toerisme

Algemeen

De gemeente acht de recreatieve mogelijkheden binnen het buitengebied van groot belang. De recreatiecentra aan het Veerse Meer en de Oosterschelde trekken jaarlijks vele bezoekers. Deze centra, alsmede de aanwezigheid van de stad Goes en de bevolkingsconcentratie in de ontwikkelingszone Goes, hebben een uitstraling op het landelijk gebied. Steeds meer mensen trekken het landelijk gebied in om daar te fietsen en te wandelen. Deze ontwikkeling sluit aan op de noodzakelijke verbreding van de landbouwactiviteiten. Steeds meer agrariërs zoeken naar mogelijkheden om een aanvullend inkomen uit het plattelandstoerisme te genereren. De recreant waardeert op het platteland de weidsheid, natuurelementen, landerijen en rust. De intensieve en de extensieve vormen van recreatie vullen elkaar aan en beide vormen verdienen binnen de gemeente een plaats. Om de verschillende kwaliteiten binnen de gemeente te bewaren is echter afstemming noodzakelijk tussen de verschillende recreatieve functies onderling alsmede op de andere functies in het landelijk gebied. Een verdere uitbouw van een goede toeristische infrastructuur door ontwikkeling van kleinschalige verblijfsaccommodaties zoals logies met ontbijt en verkoop van agrarische producten en wordt gezien als een potentie voor de versterking van het economische klimaat en zijn direct toelaatbaar.

Deelgebieden

Veerse Meer en Oosterschelde

In de omgeving van het Veerse Meer is plaats voor meer intensieve vormen van dagrecreatie. Langs het Veerse Meer zijn de voorzieningen erop gericht een grote druk op te vangen. De gemeente zet in op concentratie van de intensieve recreatie en streeft er daarom naar het dagrecreatieve verblijf direct rond het Veerse Meer te concentreren. Ook buiten de omgeving van het Veerse Meer streeft de gemeente naar het behoud van de concentraties van dag- en verblijfsrecreatie die grotendeels aan

de watersport, het sportduiken en sportvissen zijn verbonden. Dit betreft de omgeving van Goese Sas en de Kattendijksdijk. De Oosterschelde heeft potenties voor extensieve recreatievormen, vooral in de zin van recreatief medegebruik. De status Nationaal Park kan daarbij een verbindend kader vormen tussen de verschillende recreatieve gebieden.

Poelbos en Ring van Tervate

Voor recreatie vanuit de stad Goes zijn de omgeving van het Poelbos en de ring van Tervate van belang. Hoewel van karakter verschillend, zijn beide gebieden qua functie vergelijkbaar. De gemeente streeft in beide gebieden naar het behoud en de ontwikkeling van het karakter van een stedelijk uitloopgebied. Als speerpunt van het beleid geldt hier niet zozeer dat veel voorzieningen moeten worden geboden, maar vooral dat het afwisselende landschap behouden blijft. In beide gebieden leidt afwisseling van open ruimten, bos, heggen en de aanwezigheid van een kern tot een aantrekkelijk recreatief landschap. Het zijn de weinige gebieden in de directe nabijheid van de stad waar wandelend gerecreëerd kan worden. De gemeente wil aan agrariërs in dit gebied de mogelijkheid bieden met kleinschalige voorzieningen op de recreatie in te spelen. Te denken valt aan excursie- of voorlichtingsactiviteiten, kleinschalige horeca, tentoonstellingen, verhuur van paarden of fietsen enz. De voorzieningen dienen echter ondergeschikt te blijven aan de agrarische bedrijfsvoering. Het Landschapsontwikkelingsplan is gericht op de ontwikkeling van het Poelbos voor meerdere functies.

Overig gebied

In het overige buitengebied staat recreatief medegebruik centraal. Het recreatief medegebruik per fiets en te voet heeft voor de gemeente prioriteit. Via de plattelandswegen moet het agrarische cultuurlandschap en het netwerk van natuurlijke krekken door de recreant beleefd kunnen worden. De gemeente streeft hiertoe naar het behoud en de versterking van het netwerk van recreatieve fietspaden en wandelpaden.

Verblijfsrecreatie

Nieuwe verblijfsrecreatieve voorzieningen en uitbreiding van bestaande voorzieningen zijn buiten de Zeeuwse kustzone, en dus ook in het buitengebied van Goes, uitsluitend mogelijk in bestaand stedelijk gebied. Daarnaast vereist de provinciale Omgevingsverordening dat wordt voldaan aan uitgangspunten ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit, economische haalbaarheid, onderscheidend vermogen en een sociaal-maatschappelijke bijdrage. Buiten bestaand stedelijk gebied zijn nieuwe verblijfsrecreatieterreinen uitsluitend mogelijk als deze worden gerealiseerd in de vorm van een landgoed of buitenplaats of indien sprake is van een aandachtsgebied. Nieuwvestiging van een natuurkampeerterrein of landschapscamping is niet toegestaan binnen de gemeente Goes. Campers dienen gebruik te maken van de reguliere kampeerterreinen. Voor bijzondere bijeenkomsten of gelegenheden kan de gemeente aan een organisatie of aan een groep camperbezitters, eventueel onder voorwaarden, ontheffing verlenen voor groepskamperen buiten het kampeerterrein op basis van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV). Voor de uitbreiding van de campings "t Veerse Meer", de "Veerhoeve" (thans vakantiepark "VeerseKreek") en "De Haas" zijn aparte procedures doorlopen. Om die reden zijn deze campings niet in het plangebied opgenomen.

Recreatiezone Wolphaartsdijk

Rondom het gebied van de jachthaven in Wolphaartsdijk wordt al volop gerecreëerd. Toch kan het gebied een kwaliteitsimpuls goed gebruiken. Het gebied heeft alles in zich om een toeristisch gebied van formaat te worden. Er zijn campings, jachthavens, vakantieparken, restaurants, een zeilschool, natuurgebied etc. Het gebied is één van de zogenaamde hotspots in de "Gebiedsvisie Veerse Meer 2020-2030", die inmiddels in samenwerking met diverse partners totstandgekomen is. De gemeente Goes werkt hieraan in het project "Recreatiezone Wolphaartsdijk". Het doel van het project "Recreatiezone Wolphaartsdijk" is kwaliteitsverbetering van het recreatiegebied tussen Wolphaartsdijk en het Veerse Meer.

Kernpunten daarin zijn identiteit, uitstraling en toegankelijkheid. De recreatie moet een gezonde en dynamische bedrijfstak blijven met meer werkgelegenheid en toekomst in een landschappelijk aantrekkelijke omgeving. De gemeente stelt een integrale visie op waarin de plannen van de ondernemers in het gebied worden opgenomen. Deze visie wordt uitgewerkt in verschillende deelprojecten, waarvan er reeds een aantal zijn opgestart.

Minicampings

In het beleid voor kleinschalig kamperen wordt geen onderscheid gemaakt naar de deelgebieden. Het zoneringsbeleid is hiermee komen te vervallen waardoor de mogelijkheden in heel het buitengebied gelijk zijn geworden. De koppeling met het agrarisch bedrijf/bouwvlak blijft echter gehandhaafd. De minicampings zijn oorspronkelijk ontstaan als kamperen bij de boer en onderscheiden zich daarmee als recreatief product. Bij het loskoppelen wordt dit uitgangspunt verlaten, wat niet wenselijk is. Daarnaast bestaat het gevaar dat het aantal minicampings gaat toenemen, temeer omdat er tevens de mogelijkheid bestaat om de minicampings uit te breiden tot 25 standplaatsen. Hiermee zou een situatie kunnen ontstaan die op gespannen voet komt te staan met de reguliere campings en de verblijfsrecreatieve structuur van het buitengebied verstoort. Overigens wordt de uitbreidingsmogelijkheid naar maximaal 25 eenheden - in beginsel zijn maximaal 15 eenheden toegestaan - via een binnenplanse afwijking mogelijk gemaakt, waarop het principe van verevening overigens niet van toepassing is. Hierbij worden als voorwaarden gesteld dat de gezamenlijke bebouwde oppervlakte ten behoeve van minicampings niet meer mag bedragen dan 100 m², de bebouwing aansluitend aan het bouwvlak opgericht dient te worden en dat er geen permanente kampeermiddelen zijn toegestaan. Wanneer deze lijn strikt wordt toegepast, zou dat betekenen dat de activiteit zou moeten stoppen indien het agrarisch bedrijf zou worden beëindigd. Om die reden is een regeling opgenomen om een minicamping mogelijk te maken als vervolgvacature bij het beëindigen van het agrarisch bedrijf.

Landschapscamping

Een landschapscamping dient gekoppeld te worden aan het agrarisch bouwvlak en aan reële agrarische bedrijfsvoering. Gebouwde voorzieningen moeten zoveel mogelijk geconcentreerd worden op het bouwvlak. Als voorwaarde geldt dat de landschapscamping geen extra beperkingen mag opleveren voor de omliggende agrarische bedrijven. Daarnaast dient de oppervlakte cultuurgrond ten opzichte van de oppervlakte van de landschapscamping minimaal een verhouding van 2:1 te hebben en mogen er maximaal 60 eenheden worden gerealiseerd met een dichtheid van 30 eenheden per hectare. Het principe van verevening is van toepassing, waarbij de te realiseren natuur- en landschapselementen aan dienen te sluiten op de waarden in de omgeving. Onder voorwaarden zijn ook deels investeringen in andere omgevingskwaliteiten dan groen aan de orde. Binnen de gemeente Goes is er enkel ruimte voor de landschapscamping gevestigd aan de Muidenweg in Wolphaartsdijk.

Dagrecreatie

De belangrijkste dagrecreatieve voorzieningen bevinden zich bij het Veerse Meer. Recreanten gebruiken het Veerse Meer om te varen, zeilen, surfen, zwemmen en vissen. Bij het haventje "De Piet" is het buitensportcentrum "Kanoa" gelegen waar mogelijkheden zijn voor het huren van kano's, waterfietsen en roeiboten. In de Oosterschelde is bij Kattendijke de mogelijkheid om te sportvissen, windsurfen en te duiken. Ook het kanaal van het Goese Sas naar Goes wordt veelvuldig gebruikt als vaarwater en voor overige watergerelateerde activiteiten. Langs de Oosterschelde ligt bij de Zandkreekdijk een strandje en ook bij het Goese Sas is een klein strandje gelegen. De terreinen voor dagrecreatie langs het Veerse Meer, De Piet en het recreatieterrein "Schelphoek" bestaan uit jong gevarieerd bos met wandelpaden. Daarnaast zijn er langs het Veerse Meer en de Oosterschelde diverse picknickplaatsen gelegen. Een dagrecreatieve locatie in het buitengebied van Goes, niet gelegen aan het open water, is het Poelbos tussen 's-Heer Arendskerke en Goes. Dit bos is een jong, parkachtig bos van 60 hectare met diverse picknickplaatsen en vijverpartijen. In het landelijk gebied van de gemeente zijn verder een aantal recreatieve fietsroutes, die recreatief medegebruik van het agrarische cultuurlandschap mogelijk maken.

Hotspots

In aansluiting op de, voornamelijk langs het Veerse Meer gesitueerde, aanwezige recreatieve doelen is er ruimte voor nieuwe recreatieve hotspots. Deze elementen kunnen bijvoorbeeld van culturele, landschappelijke en/of gastronomische aard zijn. Gedacht kan worden aan meer intensief gebruik zoals een theehuis of museum of plekken met een laag dynamisch karakter zoals vogelkijkpunten of landschapseducatiepunten. Het routenetwerk en de hotspots sluiten op elkaar aan. De ontwikkeling van deze hotspots gebeurt door particulieren.

Recreatieve routes

Er is een netwerk van recreatieve route in het buitengebied aangelegd. Het onlangs gerealiseerde Kiekendiepad heeft reeds een belangrijke aanzet gegeven voor de ontwikkeling van een wandelpadennetwerk. Dit netwerk kan nog verder uitgebreid worden. De nieuwe routes dienen aan te

sluiten op de bestaande recreatieve uitvalswegen, zoals bestaande fietsroutes. Het netwerk zal tevens aansluiting zoeken op de locaties met verblijfsrecreatie. Om de verscheidene landschapstypen optimaal te beleven worden de fiets- en wandelpaden over de grenzen tussen landschapstypen geleid, op andere plaatsen doorsnijden ze de afzonderlijke landschapstypen juist. De voorkeur gaat uit naar routes over dijken, omdat hierdoor een beter uitzicht ontstaat over het landschap dan vanaf het maaiveld. Knooppunten in het netwerk kunnen samenvallen met een pleisterplaats, of een pad wordt langs een interessant natuurschouwplek gelegd. Ruiterroutes kunnen ontwikkeld worden in de omgeving van maneges.

4.2.5 Niet-agrarische bedrijven

Niet-agrarische bedrijvigheid is in het landelijk gebied ongewenst. De thans aanwezige niet-agrarische bedrijven kunnen worden voortgezet. Nieuwvestiging is gezien het karakter en de verkeersaantrekkende werking die uitgaat van deze bedrijven, in het buitengebied niet toegestaan. De in het plangebied aanwezige semi-agrarische bedrijven mogen hun huidige bedrijfsvoering ter plaatse voortzetten en beperkt uitbreiden. Laatstgenoemde bedrijven zijn wat betreft karakter passend in het landelijk gebied, maar kunnen niet als zuiver agrarisch worden aangemerkt. Indien deze bedrijven niet als Nieuwe Economische Drager kunnen worden gezien, geldt evenals voor niet-agrarische bedrijven ten aanzien van nieuwvestiging dan ook een restrictief beleid.

De agrarische ontwikkelingen in het plangebied zullen waarschijnlijk leiden tot het vrijkomen van agrarische bebouwing. Het algemene streven is erop gericht het gebruik van deze vrijkomende bebouwing in de agrarische sfeer te houden. Uitsluitend nieuwvestiging van NED's behoort daarom tot de mogelijkheden. Verspreid in het buitengebied bevinden zich enkele tientallen niet-agrarische of semi-agrarische bedrijven die in principe geen functionele relatie hebben met het landelijk gebied. Het betreft onder andere benzinestations, een mechanisatiebedrijf, opslagbedrijven, hoveniers en een grondverzetbedrijf. De thans aanwezige niet-agrarische bedrijven mogen gehandhaafd blijven, maar de bebouwde oppervlakte daarvan mag in beginsel niet worden vergroot. De wens bestaat dat niet-agrarische bedrijven op termijn verhuizen naar een bedrijventerrein.

Ook het bedrijventerrein Lewedorp behoort tot het plangebied. Dit kleinschalige bedrijventerrein bevindt zich ten noorden van de kern Lewedorp (gemeente Borsele) en is aan de noord- en zuidzijde ingeklemd tussen de spoorlijn Vlissingen – Roosendaal en de A58. Aan meerdere zijden rondom het bedrijventerrein liggen landbouwpercelen. Op het bedrijventerrein bevinden zich niet meer dan drie bedrijven, namelijk een aardappelfabriek met bijbehorende gebouwen en installaties, een aannemingsbedrijf en een autobedrijf. Binnen het bouwvlak beschikken de bedrijven over reguliere uitbreidingsmogelijkheden. De uitstraling van het bedrijventerrein aan de zijde van de Nieuwe Kraaijertsedijk is redelijk te noemen. Het wegprofiel wordt gekenmerkt door groene, goed onderhouden bermen. Aan de westzijde wordt het terrein afgeschermd door een begroeide dijk die bijdraagt aan de ruimtelijke inpassing van het terrein. Aan de zuidzijde is in het verleden een beplantingsstrook aangewezen, welke nog gedeeltelijk intact is. Afronding van deze beplantingsstrook is wenselijk. De uitstraling aan de noordzijde is duidelijk minder. Hier is geen sprake van landschappelijke inpassing. Tussen de bebouwing en het spoor ligt een onduidelijk vormgegeven ruimte. Openbare ruime en eigendommen van derden lopen in elkaar over zonder erfafscheidingen. Een aantal verouderde panden en installaties die vroeger dienden voor laad- en losactiviteiten herinneren aan de verdwenen relatie met het spoor. De enige voorziening op dit deel van het terrein die nog dienst doet is de weegbrug. Opwaardering van de panden en installaties is wenselijk ten behoeve van een verbeterde uitstraling aan deze zijde van het bedrijventerrein. Het is daarbij wenselijk de vroegere relatie met het spoor zichtbaar te houden.

HOOFDSTUK 5 Sectorale aspecten

5.1 Archeologie

Inleiding

Archeologische sporen en resten in de bodem van de gemeente Goes vormen een spiegel van duizenden jaren bewoningsgeschiedenis. Dit zogenaamde 'bodemarchief' is van maatschappelijk belang, omdat het voor het grootste deel van het verleden de enige bron van informatie is. Tegelijkertijd is dit bodemarchief kwetsbaar voor allerlei ingrepen en vormen van gebruik die nu eenmaal verband houden met wonen, werken en recreëren. Om te voorkomen dat de archeologische informatie ongezien verloren gaat, is het noodzakelijk dat gemeenten in het ruimtelijk beleid waarborgen inbouwen voor de omgang met dit bodemarchief. Dit is een uitvloeisel van het Verdrag van Malta dat in 1992 door Nederland werd ondertekend. In eerste instantie berusten deze waarborgen op de Wet op de Archeologische Monumentenzorg (Wamz), het Besluit op de archeologische Monumentenzorg (Bamz) de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Daarmee werd behoud en beheer van het bodemarchief integraal verankerd in de ruimtelijke werkprocessen van de gemeenten. Sinds 1 juli 2016 is de verantwoordelijkheid voor erfgoed naast de Wro en de Wabo verankerd in de Erfgoedwet.

Gemeentelijk archeologiebeleid

Om op gemeentelijk niveau weloverwogen keuzes te kunnen maken heeft de gemeente Goes een gemeentelijk archeologiebeleid ontwikkeld, dat op 15 december 2011 is vastgesteld. Hiermee voldoet de gemeente niet alleen aan de wettelijke verplichtingen omtrent archeologie maar heeft het ook een formeel afwegingskader bij ruimtelijke ontwikkelingen.

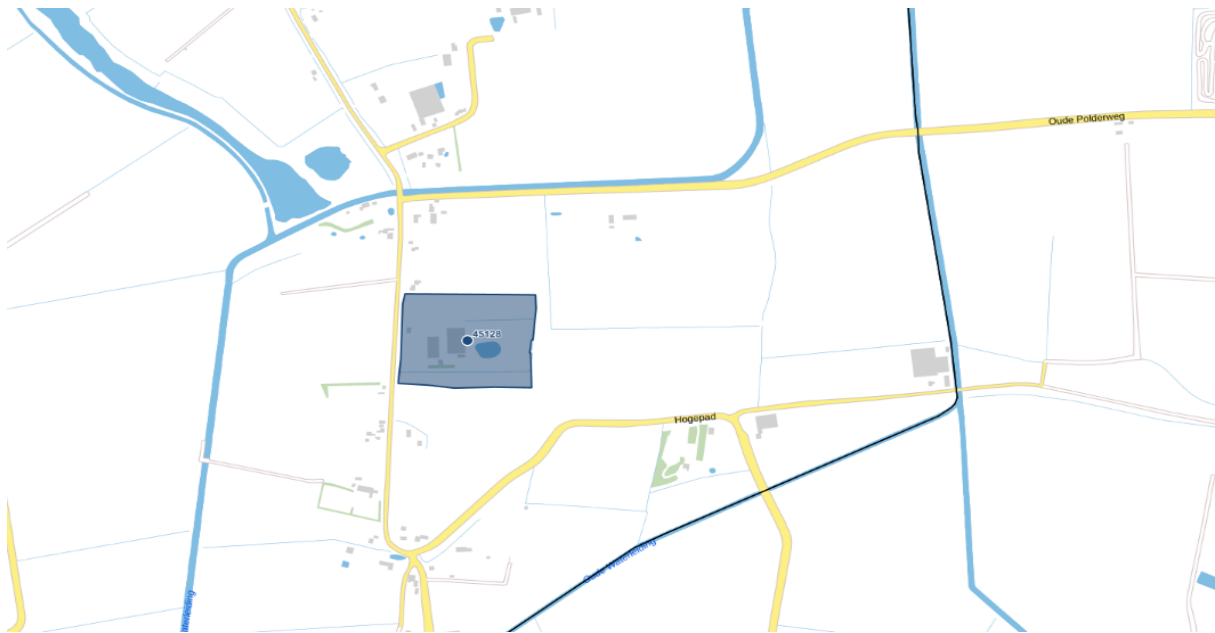
Het beleid, dat gebaseerd is op een analyse van de plaatselijke situatie, geeft aan wanneer archeologisch onderzoek noodzakelijk is. Het rapport "Archeologiebeleid gemeente Goes" (d.d. 30 juni 2011) bestaat uit een "Deel A: Beleidsnota archeologie" en een "Deel B: Toelichting beleidskaart". Deel B is een (ruimtelijke) uitwerking van het archeologiebeleid (deel A). Op basis van de beleidskaart, die bestaat uit een samenhangend pakket van kaarten en een toelichting, kan worden bepaald of voor een bepaalde ruimtelijke ontwikkeling op een specifieke locatie al dan niet archeologisch onderzoek moet plaatsvinden. Er wordt daarbij onderscheid gemaakt in 8 categorieën, waarvan enkele categorieën bekende archeologische waardevolle gebieden omvatten en andere een bepaalde verwachtingswaarde op archeologische vondsten weergeven. Aan elke categorie, uitgezonderd Categorie 1, is een aan oppervlakte van grondverstoring gebonden vrijstelling voor archeologisch onderzoek gekoppeld. Bij alle categorieën, wederom uitgezonderd categorie 1, geldt in ieder geval dat geen onderzoek hoeft plaats te vinden indien de bodem niet dieper dan 40 cm wordt verstoord. De gehanteerde categorieën zijn:

- Categorie 1: archeologisch rijksmonument; hiervoor is altijd een monumentenvergunning nodig;
- Categorie 2: terrein van archeologische waarde; geen onderzoekspllicht indien minder dan 50 m² wordt verstoord;
- Categorie 3: stads- en dorpskernen van een specifieke archeologische verwachting; geen onderzoekspllicht indien minder dan 50 m² wordt verstoord;
- Categorie 4: hoge verwachtingswaarde op archeologische vondsten; geen onderzoekspllicht indien minder dan 250 m² wordt verstoord;
- Categorie 5: matige verwachtingswaarde op archeologische vondsten; geen onderzoekspllicht indien minder dan 500 m² wordt verstoord;
- Categorie 6: lage verwachtingswaarde op archeologische vondsten; geen onderzoekspllicht;
- Categorie 7: verwachting van maritieme vondsten; hiervoor is altijd overleg met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed nodig;
- Categorie 8: archeologische vondsten worden niet verwacht; geen onderzoekspllicht.

Toetsing archeologiebeleid

Binnen de contouren van het huidige plangebied zijn in het archeologiebeleid van de gemeente Goes alle maatregelencategorieën aanwezig. In het bestemmingsplan zijn twee van Rijkswege beschermde archeologische monumenten in zijn geheel gelegen. Het gaat om Rijksmonument 45128 (de resten van een twaalfde-eeuws klooster in Kattendijke, Monnikendijk 49 in Kattendijke) en Rijksmonument

45561 (terrein met daarin de resten van een Mottekasteel met voorburcht, omgeven door een gracht met brugconstructie. Het terrein is gelegen nabij de oude kerk van 's-Heer Arendskerke en het verdwenen kasteel).

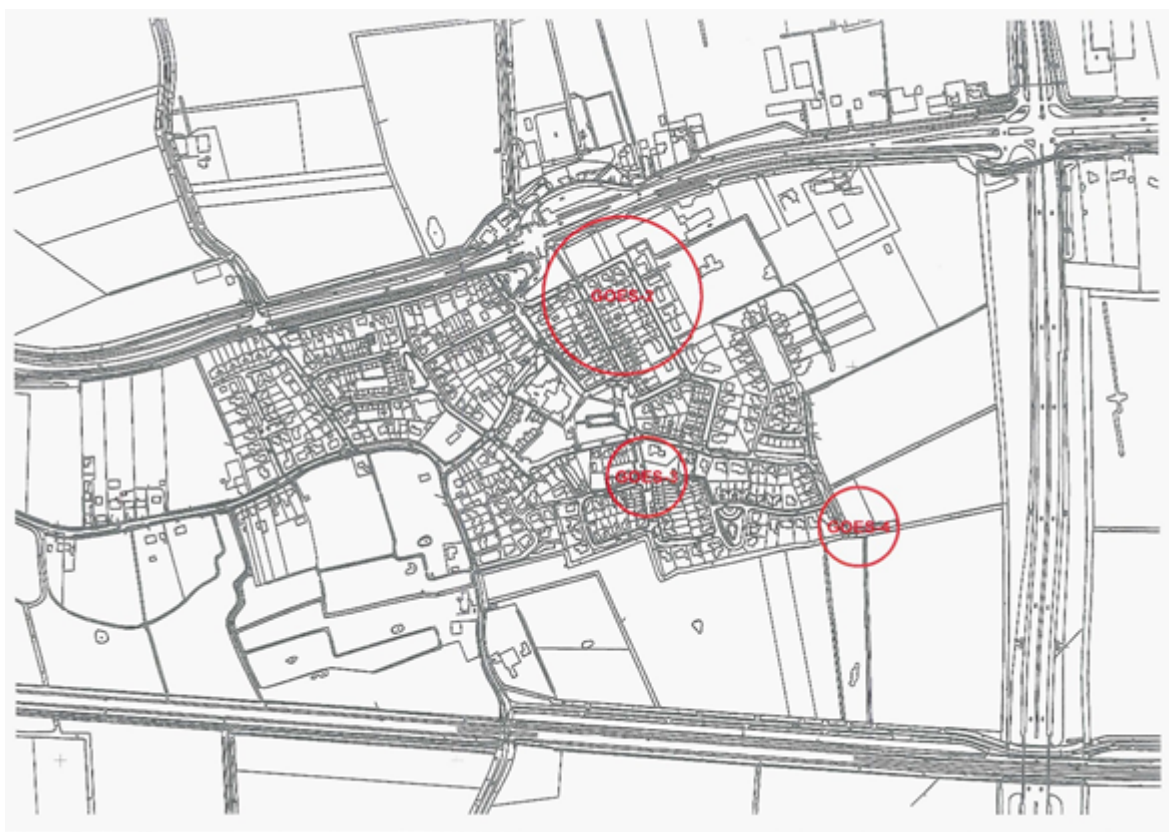

Figuur 5. Rijksmonument 45128

Figuur 6. Rijksmonument 45561

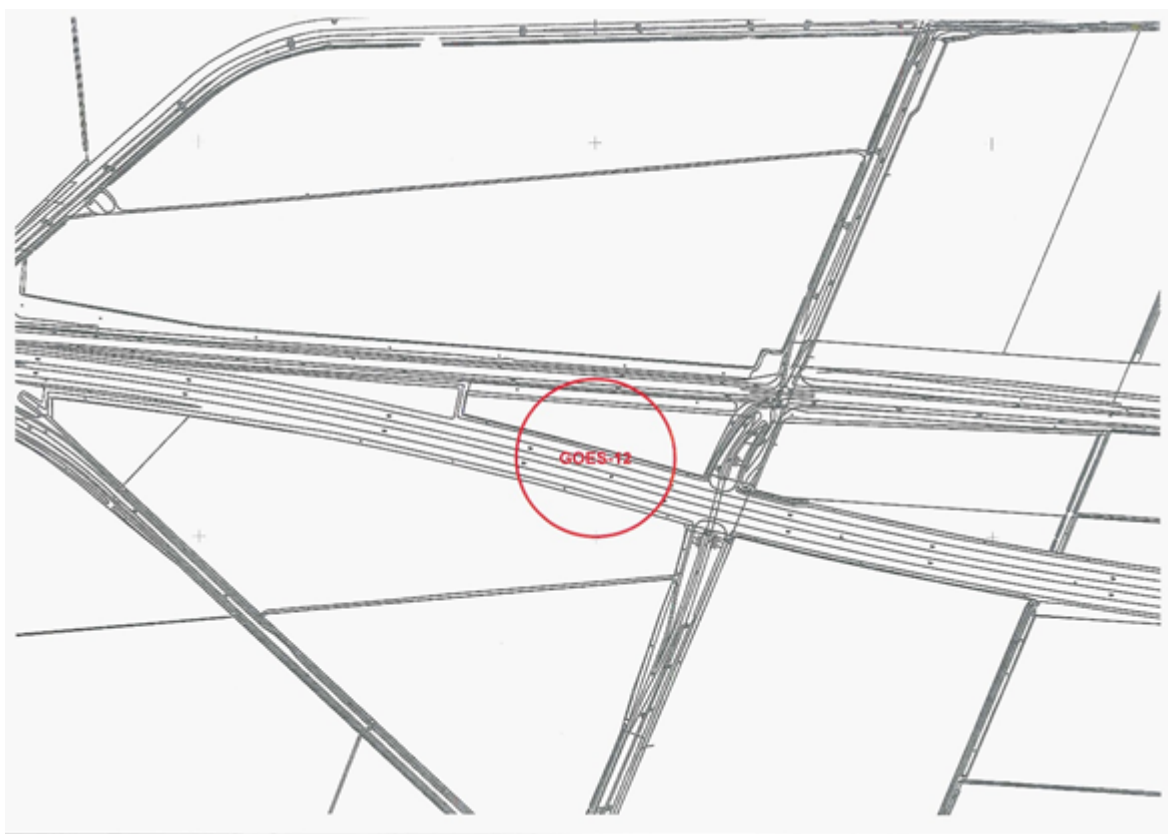
Naast de Rijksmonumenten liggen in het buitengebied vier gebieden die bij de vaststelling van het archeologiebeleid opgenomen zijn als gemeentelijke vindplaats. Hiervan is bekend dat zich hier archeologische waarden bevinden die van gemeentelijk belang zijn. Het gaat in het buitengebied om de vindplaatsen 4 (Zwanenburg, huisplaats uit de 15de eeuw), vindplaats 6 ('s-Heer Hendrikskinderen Ongereedweg, nederzetting onbepaald uit de Late Middeleeuwen A-Nieuwe Tijd A), vindplaats 7 (Sinoutskerke, Hof van Bauwen Larisse 1599-1830) en vindplaats 12 (Sloelijn, Legerplaats 1940-1945).

Figuur 7. In rood aangegeven de ligging van de vindplaats 4

Figuur 8. In rood aangegeven de ligging van de vindplaatsen 6 en 7

Figuur 9. In rood aangegeven de ligging van vindplaats 12

Conclusie

Binnen de contouren van het bestemmingsplan Buitengebied zijn alle in het archeologiebeleid van de gemeente Goes aanwezige maatregelencategorieën aanwezig. Deze zijn in de verbeelding weergegeven en de bijbehorende regels zijn opgenomen. Uitzondering hierop vormen de Rijksmonumenten. Voor alle werkzaamheden in die laatste categorie dient een Monumentenvergunning te worden aangevraagd.

Voor sommige delen van het bestemmingsplangebied geldt dat geen aanvullend archeologisch onderzoek noodzakelijk is. Desondanks bestaat de mogelijkheid dat hier bij graafwerkzaamheden archeologische resten worden aangetroffen. Voor dergelijke vondsten geldt op basis van artikel 5.10 van de Erfgoedwet een meldingsplicht. Deze melding kan voor Zeeland gebeuren bij het speciaal daarvoor ingerichte meldpunt van Erfgoed Zeeland via telefoonnummer 0118-670870.

5.2 Bodem

Nota's Bodembeheer en Bodemkwaliteitskaarten

Voor de gemeente Goes is op 30 januari 2014 een algemene Nota Bodembeheer vastgesteld. Aanvullend hierop is op 7 juli 2016 een Nota Bodembeheer voor het Havengebied (Goese Schans) vastgesteld. In de nota's is beschreven hoe binnen de gemeente Goes omgegaan dient te worden met grondverzet. In de nota's zijn ook een bodemkwaliteitskaart en een bodemfunctieklassenkaart opgenomen. De verlenging van de bodemkwaliteitskaart voor de gemeente Goes exclusief het havengebied is op 5 november 2019 vastgesteld. Op 22 juli 2021 is de Nota Bodembeheer Havengebied opnieuw vastgesteld. Op 22 september 2020 is aanvullend een bodemkwaliteitskaart voor PFAS vastgesteld. Voor de waterbodems is een Waterbodemkwaliteitskaart beheersgebied waterschap Scheldestromen 2020 vastgesteld en erkend door de gemeente. Voor de wegbermen in beheer bij het waterschap Scheldestromen en de provincie Zeeland is een Nota Bodembeheer inclusief bodemkwaliteitskaart voor wegbermen in de provincie Zeeland Actualisatie 2020 opgesteld en in 2022 vastgesteld.

Gezamenlijk bepalen Nota's en Bodemkwaliteitskaarten aan welke eisen grond moet voldoen wanneer deze wordt toegepast, wat de gemiddelde kwaliteit is van de grond wanneer deze wordt ontgraven en welke doelstelling gebruikt moet worden wanneer een bodemsanering nodig blijkt te zijn. Opgemerkt wordt dat de nota's betrekking hebben op een aantal stoffen, zoals een aantal metalen, PAK, minerale olie, OCB en PFAS. Voor bepaalde situaties is gebiedsspecifiek beleid ontwikkeld waarbij afgeweken wordt van het algemene generieke beleid om zo beter te kunnen inspelen op de lokale situatie. Daarbij zijn bijvoorbeeld voor bepaalde stoffen Lokale Maximale Waarden (LMW) vastgesteld. Op basis van de bodemkwaliteitskaarten kan de gemiddelde bodemkwaliteit van een gebied worden aangegeven.

Handreiking bouwen en bodemkwaliteit

In deze handreiking wordt aangegeven in welke gevallen wel of niet een bodem- en/of asbestonderzoek noodzakelijk is bij het bouwen van bouwwerken, functiewijzigingen in bouwwerken en/of herinrichtingen. Ook wordt aangegeven onder welke voorwaarden bodemonderzoek moet plaatsvinden. Van toepassing zijn de actueel geldende onderzoeks-normen.

Bodemkwaliteit

Algemeen

De toelichting van een bestemmingsplan bevat altijd een paragraaf over de bodemkwaliteit. Deze verplichting vloeit voort uit artikel 3.1.6 Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Het bestemmingsplan bevat een motivering over de bodemkwaliteit in relatie tot de boogde bestemming (functie). De (milieuhygiënische) bodemkwaliteit moet geschikt zijn voor de gewenste bestemming. Uitgangspunt is dat de bodemkwaliteit geen onaanvaardbaar risico oplevert voor de gebruikers van de bodem. Bovendien mag de bodemkwaliteit niet verslechteren door grondverzet (bijvoorbeeld graafwerkzaamheden). Dit is het zogenaamde stand still-beginsel.

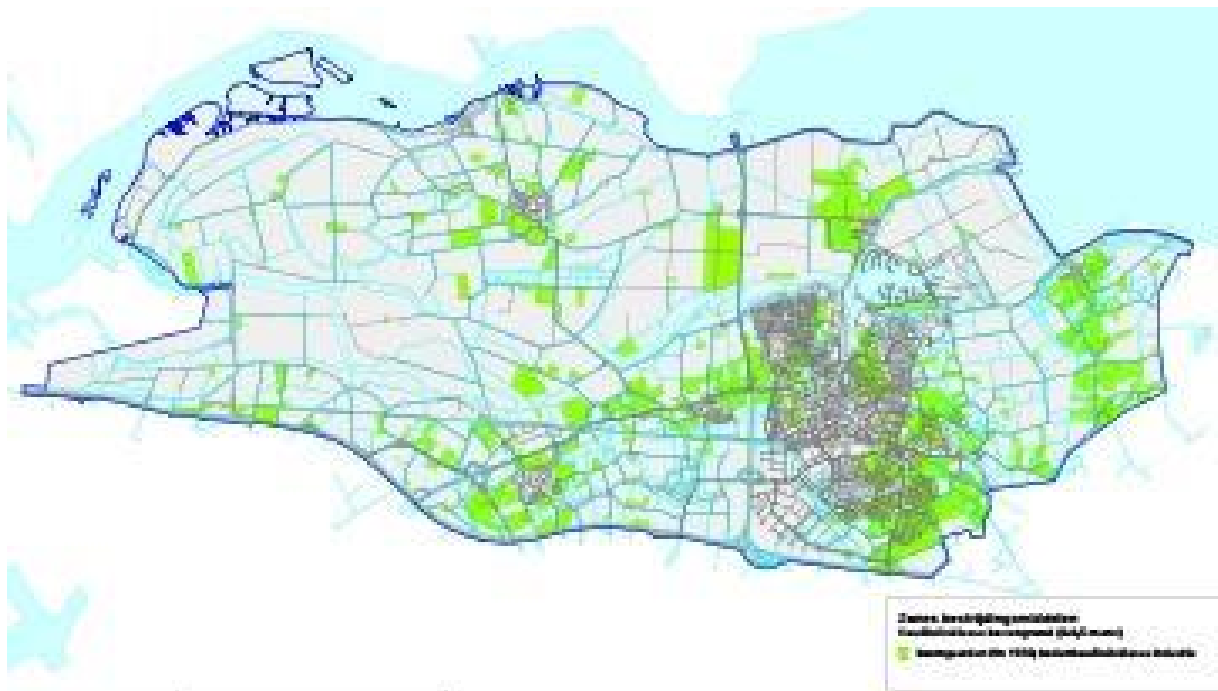
Globale verontreinigingssituatie

Op basis van de bodemkwaliteitskaart ligt het plangebied in de bodemkwaliteitszone Buitengebied en naoorlogse bebouwing. De gemiddelde kwaliteit van de bovengrond (0-0,5 m-mv) is in deze zone klasse Achtergrondwaarde (schoon). De gemiddelde kwaliteit van de ondergrond (0,5-2,0 m-mv) is in deze zone klasse Achtergrondwaarde (schoon). Genoemde bodemkwaliteit(sklassen) zijn gebaseerd op een aantal stoffen (zogenaamde NEN5740 parameters): metalen, PAK en minerale olie. Ten aanzien van PFAS voldoet de gemiddelde kwaliteit van de bovengrond (0-0,5 m-mv) aan de bodemkwaliteits- en bodemfunctieklasse Landbouw/natuur. De gemiddelde kwaliteit van de ondergrond (0,5-2,0 m-mv) is klasse Landbouw/natuur. Ten aanzien van bestrijdingsmiddelen gelden ter plaatse van (voormalige) boomgaarden wel lokale maximale waarden voor enkelen hiervan, namelijk DDD, DDE, DDT en drins.

Figuur 10: Bodemkwaliteitskaart

Binnen het plangebied is sprake van een aantal voormalige boomgaarden (t/m 1980). Ter plaatse van voormalige boomgaarden van voor 1980 is de bodem veelal verontreinigd met bestrijdingsmiddelen (OCB). De gemiddelde kwaliteit van de bovengrond (0-0,5 m-mv) ten aanzien van bestrijdingsmiddelen op voormalige boomgaardlocaties is klasse Industrie (licht tot matig verontreinigd). De gemiddelde kwaliteit van de ondergrond (0,5-2,0 m-mv) is klasse Achtergrondwaarde (schoon). In onderstaande afbeelding zijn de ligging van voormalige boomgaarden t/m 1980 binnen het plangebied weergegeven.

Figuur 11: Voormalige boomgaarden aanwezig voor 1980.

Verder is er binnen het plangebied sprake van voormalige stortplaatsen. Hier kan sprake zijn van allerlei bodemverontreinigingen. Op enkele van de stortplaatsen zijn schone afdekkingen aangebracht, waarvan een deel voldoende dik en een deel niet voldoende dik zijn. Op een aantal voormalige stortplaatsen zijn momenteel struiken en bomen aanwezig, waardoor er nu geen extra grond als afdeklaag aangebracht kan worden. Bij activiteiten op de voormalige stortplaatsen moet rekening gehouden worden met de milieuhygiënische bodemkwaliteit. Zie voor de ligging van de voormalige stortplaatsen figuur 10.

Naast de bodemkwaliteitskaart zijn er in het verleden verspreid over het bestemmingsplangebied bodemonderzoeken en -saneringen uitgevoerd. Incidenteel bestaat de kans op mogelijke al of niet bekende (rest-)verontreinigingen. Bij activiteiten in de bodem dient hiermee rekening gehouden te worden. Bij bebouwingen in het buitengebied kunnen nog al of niet gesaneerde ondergrondse brandstoftanks aanwezig zijn. Aan de Vlaamseweg, zuidwestelijk in het plangebied, is ter plaatse van een voormalig kleiduvenschietterrein door de schietactiviteiten een groot oppervlak ernstige verontreinigd geraakt, waardoor daar maatregelen nodig/ beperkingen aanwezig zijn. Momenteel is deze locatie in gebruik als zonnepark.

Conclusies

Binnen het Bestemmingsplan Buitengebied is over het algemeen sprake van relatief schone en/of licht verontreinigde grond. Onderhavig bestemmingsplan betreft een beheersplan, waarbij de bestaande situatie wordt gereguleerd. Er zijn geen ontwikkelingen meegenomen waarbij bodemingrepen zijn voorzien. Daarom vormt bodem geen belemmering. Indien er ontwikkelingen gaan spelen binnen het plangebied, dient dan waarschijnlijk afhankelijk van de beoogde locatie, functie, inrichting en bodemingrepen de verontreinigingssituatie van de bodem beter in beeld te worden gebracht. Op basis daarvan dienen eventueel onderzoek/maatregelen bepaald en uitgevoerd te worden. Hierbij dient naast landelijke bodemwet- en regelgeving ook volgens het bodembeleid, zoals beschreven in paragraaf 5.2, gehandeld te worden.

5.3 Water

Inleiding

Het nieuwe bestemmingsplan voor het buitengebied is een beheersmatig bestemmingsplan dat de huidige situatie als uitgangspunt neemt en handvatten geeft voor de ontwikkelingen in het buitengebied. Voor grotere of specifieke ontwikkelingen die in de komende planperiode in het buitengebied plaatsvinden, zullen afzonderlijke bestemmingsplannen worden opgesteld of omgevingsvergunningen worden verleend. Daarbij worden de wateraspecten van deze ontwikkelingen sec nader beschreven.

De gemeente Goes streeft ernaar om het watersysteem binnen haar gemeentegrenzen duurzaam in te richten en te onderhouden. Dit doet zij in samenwerking met de waterbeheerder, waterschap Scheldestromen. Het watersysteem moet daarbij voldoen aan gestelde normen van de waterbeheerder en de functies kunnen vervullen zoals die omschreven zijn in het Waterplan Goes.

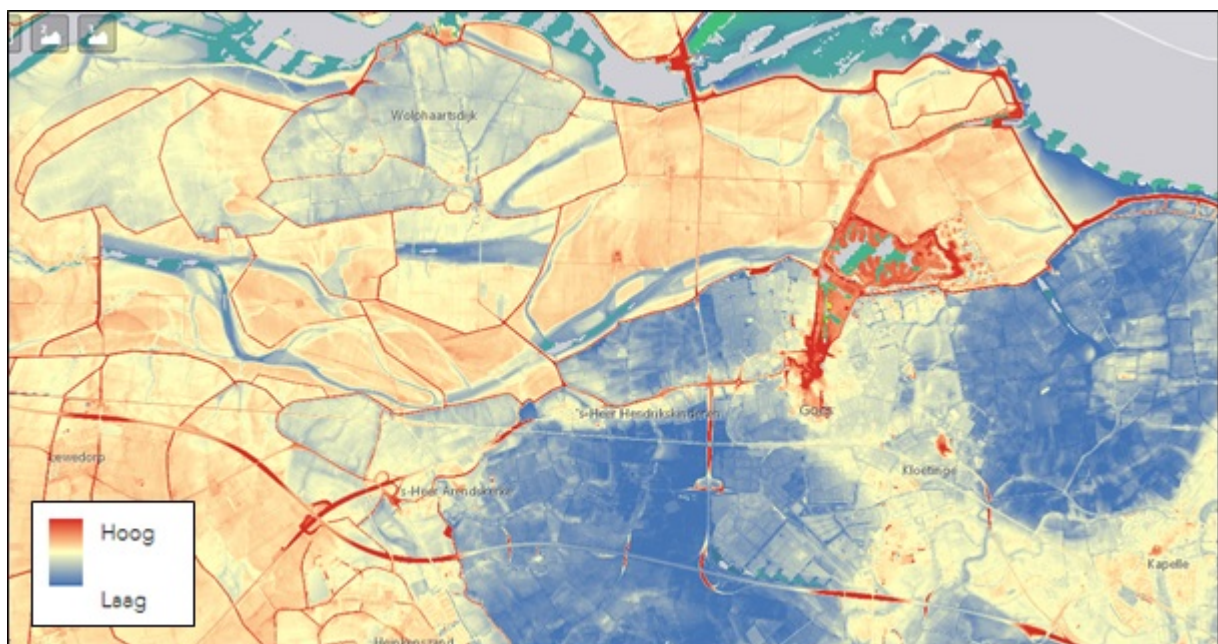
Naast de samenwerking met de waterbeheerder wordt het gemeentelijke beleid ook afgestemd op het Omgevingsplan Zeeland, waarin de provincie Zeeland het Rijksbeleid vertaalt en uitwerkt. De doelstelling van het Omgevingsplan ten aanzien van water is een goede kwaliteit van het oppervlaktewater en de waterbodems, een goed peilbeheer en een aanvaardbaar risico op wateroverlast dat is afgestemd op bestaande en toekomstige functies.

Afbakening plangebied

Het bestemmingsplan heeft betrekking op de gehele landelijk gebied van de gemeente Goes. Dat komt neer op het gehele gemeentelijk grondgebied met uitzondering van die gebieden die in afzonderlijke bestemmingsplannen zijn geregeld zoals de kernen, bedrijventerreinen en een aantal recreatieterreinen.

Maaiveld

De maaiveldhoogte binnen de gemeente Goes varieert globaal tussen de NAP-1,50 meter en NAP+1,50 meter. Daarnaast lopen er door het gebied diverse dijkjes en oude kreekruggen die hoger gelegen zijn. Op de hoogtekaart in de figuur hieronder wordt dit goed zichtbaar in de verschillende kleuren van de gebieden. De donkere, lager gelegen delen zijn de zogenaamde poelgronden. Naarmate de gebieden lichter worden, worden ze hoger met daarbinnen in het rood de hoogst gelegen delen (veelal dijkjes).

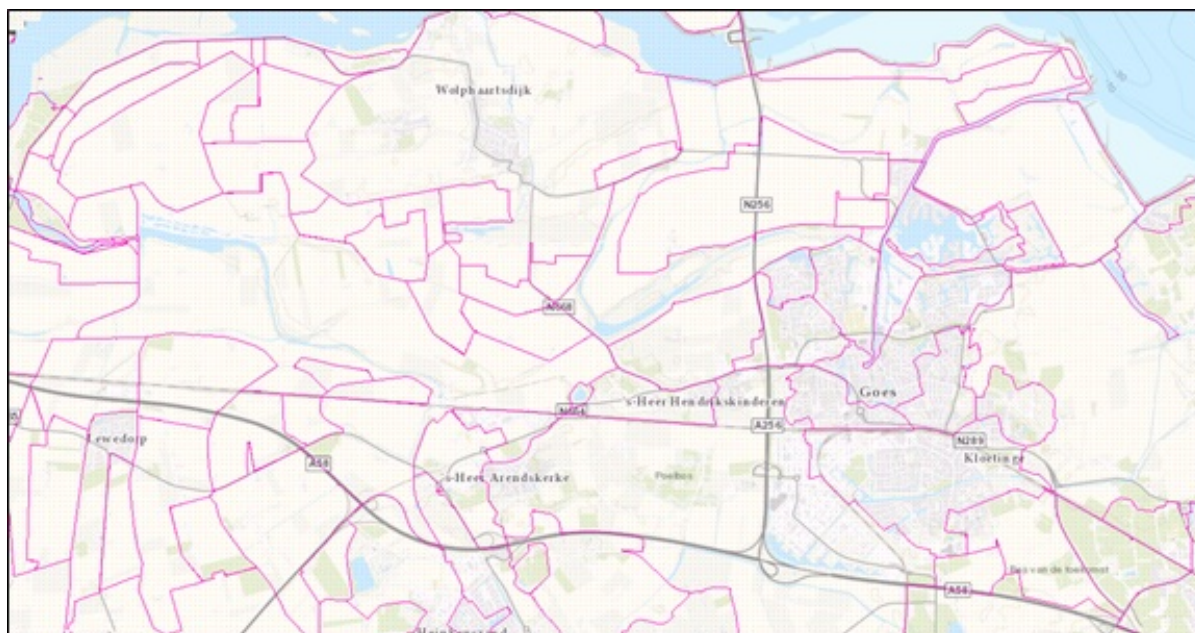

Figuur 12. Maaiveldpeil (bron: AHN)

Oppervlaktewatersysteem

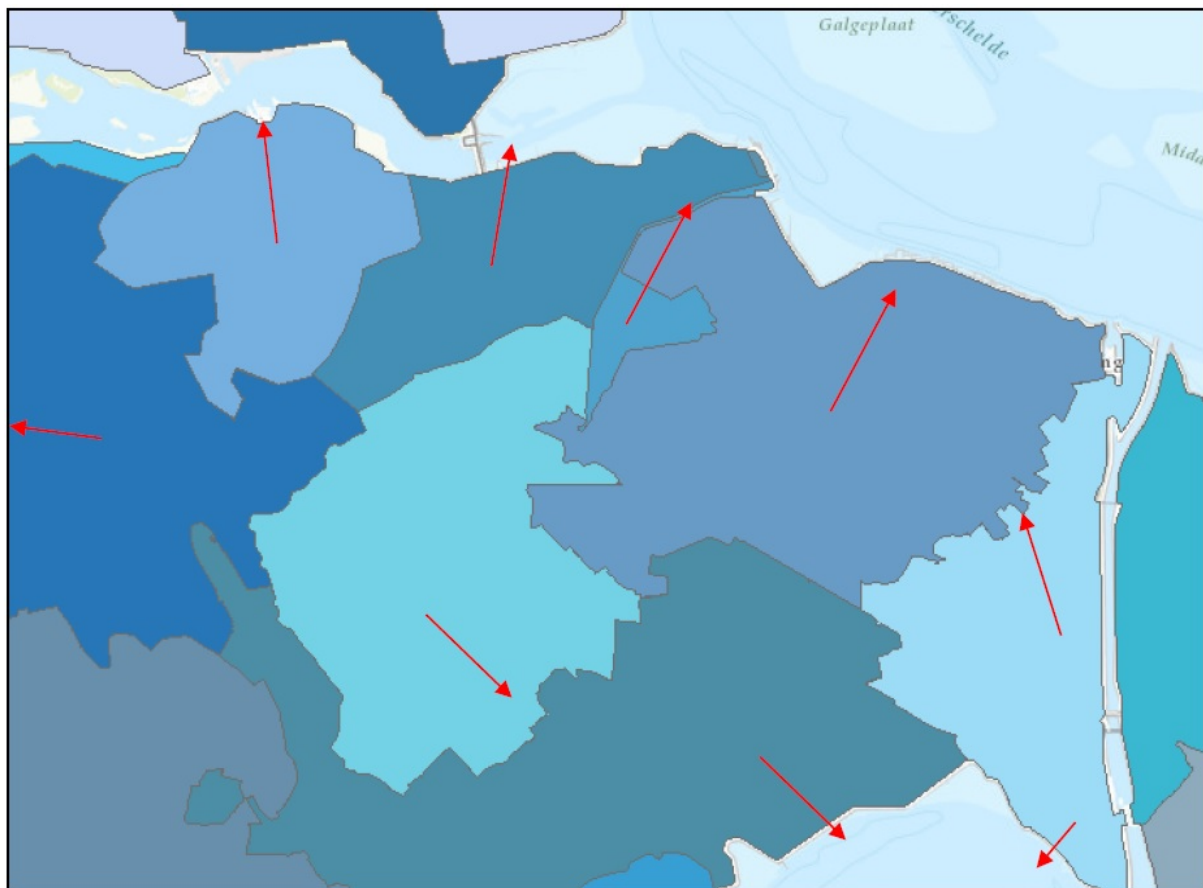
Het buitengebied van de gemeente Goes is een uitgestrekt gebied. Het oppervlaktewatersysteem binnen dit buitengebied bestaat niet alleen uit de aanwezige waterlopen, maar ook een deel van de Oosterschelde en een deel van het Veerse Meer. Voor deze laatste twee wateren is Rijkswaterstaat de waterbeheerder. Voor de overige waterlopen is dat waterschap Scheldestromen.

Het gebied is opgedeeld in diverse peilgebieden. Deze peilgebieden kennen een streefpeil voor de zomer en de winter (zomerpeil en winterpeil). Dit peil wordt gehandhaafd bij het peilregulerend kunstwerk en voor het grootste deel binnen de primaire waterlopen. In de daarop aangesloten secundaire of tertiaire waterlopen kunnen andere (vaak hogere) waterpeilen gelden, afhankelijk van het grondgebruik en de aanwezige kunstwerken (met name duikers).

Figuur 13. Oppervlaktewatersysteem (bron: waterschap Scheldestromen)

Het buitengebied van de gemeente Goes valt onder verschillende afvoergebieden. Vanuit deze afvoergebieden wordt het water uitgeslagen op het buitenwater. Een deel is noordelijk georiënteerd, richting de Oosterschelde en het Veerse Meer en een deel van het water wordt in zuidelijke richting afgevoerd en uiteindelijk naar de Westerschelde getransporteerd.

Figuur 14. Afvoergebieden (bron: waterschap Scheldestromen)

De primaire functie van de waterlopen in het buitengebied is de waterhuishoudkundige functie, waarmee het waterschap zorgt voor de afvoer van overtollig water. Om invulling te kunnen geven aan de primaire functie is onderhoud van de waterlopen nodig. De Keur watersysteem van het waterschap bepaalt dat een sloot (oppervlaktewater) standaard aan twee zijden een obstakelvrije onderhoudsstrook heeft van 7 meter. Een afwijking is soms mogelijk via maatwerk in een watervergunning. Deze onderhoudsstrook dient vrij van bebouwing en beplanting te zijn.

De kwaliteit van het oppervlaktewater wordt sterk bepaald door zowel natuurlijke factoren als door beïnvloeding door de mens. Voor met name nutriënten en bestrijdingsmiddelen wordt nog niet aan de gestelde waterkwaliteitseisen voldaan. De van nature aanwezige zoute kwel levert een belangrijke bijdrage aan het fosfaatgehalte in het oppervlaktewater.

Het water in het kanaal, het Goese Meer en de haven in Goes is zout. Zoute kwel is fosfaatrijk en levert in de meeste wateren gehalten op die hoger zijn dan de gewenste waarde. Om in deze wateren algenbloei te voorkomen, is een laagblijvend nitraatgehalte van belang. Op de meeste plaatsen in Goes met hogere fosfaatwaarden wordt de groei van algen over het algemeen beperkt door het nitraatgehalte. Verder is het zuurstofgehalte van het water op de meeste plaatsen in het buitengebied voldoende.

Wateroverlast

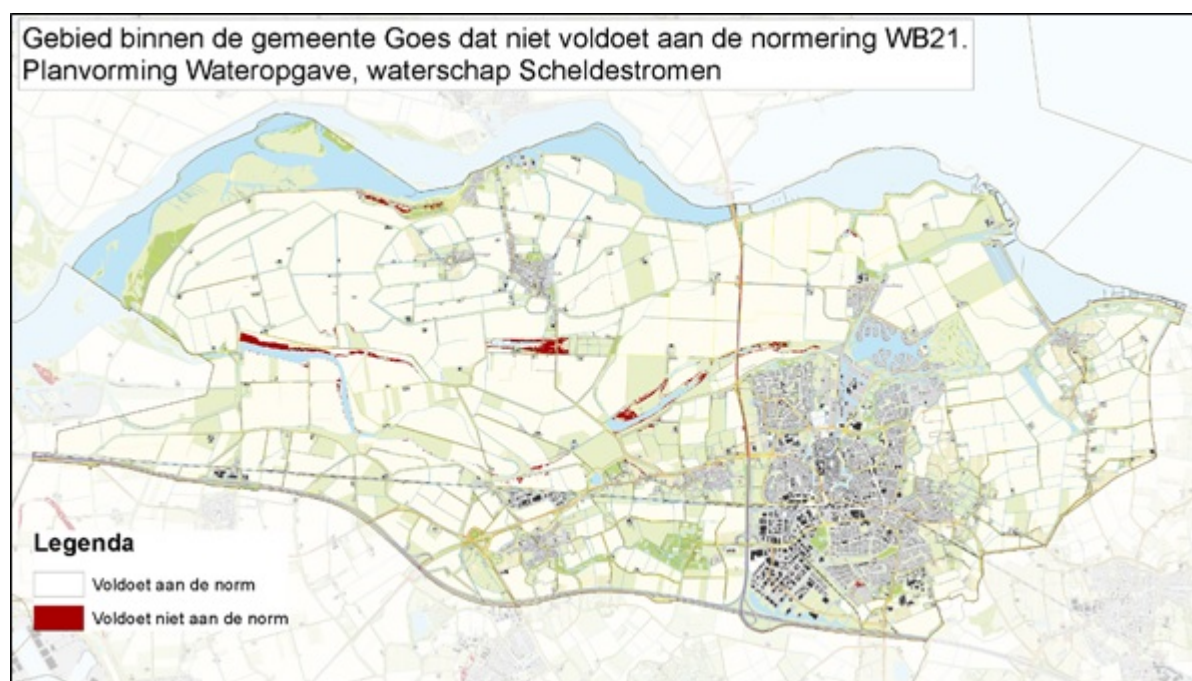
Het beleid van de gemeente Goes is er op gericht om wateroverlast tot een minimum te beperken. Bij het ontwerpen van water- en rioleringsystemen wordt gewerkt met maatgevende neerslagsituaties die een vastgestelde frequentie van voorkomen hebben (herhalingstijd). Aan de hand daarvan wordt het ontwerp uitgewerkt.

Indien er onverhoopt water op straat optreedt (door een hogere en/of langere neerslagfrequentie en/of door afstroming daarvan), ligt de prioriteit bij het voorkomen dat water vanaf de openbare ruimte woningen instroomt (schade). Om die reden wordt vanuit de gemeente voorgeschreven dat bij nieuwe ontwikkelingen het bouwpeil circa 20 tot 30 cm boven het straatpeil ligt.

Met het oog op het voorkomen en beperken van wateroverlast bij extreme neerslagafvoersituaties is ook het watersysteem van de afvoergebieden binnen de gemeente Goes geanalyseerd en getoetst aan de gangbare WB21-normen. Voor het buitengebied geldt vooral de norm dat er geen inundatie mag optreden bij een herhalingstijd groter dan eenmaal per 25 jaar ($T=25$). Voor bebouwd gebied is het inundatierisico met een herhalingstijd van eenmaal per 100 jaar ($T=100$) relevant.

Op basis van de onderzoeksresultaten van de projecten gebiedsgerichte aanpak (GGA) Maelstede-Dekker respectievelijk Planvorming Wateropgave (PWO) Schenge is een maatregelenpakket vastgesteld, dat vanaf 2013 in uitvoering is gekomen. De maatregelen in het gebied Maelstede-Dekker zijn inmiddels grotendeels uitgevoerd. Voor het gebied Schenge is dat nog niet het geval.

De onderstaande figuur geeft een beeld van de gebieden die niet voldoen aan de gestelde eisen. Voor deze gebieden zijn maatregelen geformuleerd en deels ook al uitgevoerd. De aard van de maatregelen blijft onderhevig aan voortschrijdend inzicht, maar daarbij geldt ook dat deze tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten moeten kunnen worden uitgevoerd.

Figuur 15. Toetsingsresultaten PWO-GGA gemeente Goes, falend gebied (bron: waterschap Scheldestromen)

Bodem

Zeeland is het land van de zeeklei, van de op- en aanwassen, slikken en schorren waaruit vruchtbare polders zijn ontstaan, omgeven door dijken en duinen ter bescherming tegen de zee. Zo ook het buitengebied van de gemeente Goes. De bodem is sterk beïnvloed door het afzettingsmechanisme, door eb en vloed, geulen en krekken. Verschillende landschapsvormen zijn ontstaan zoals het Oudland, het Middelland en het Nieuwland. Ook het veen is een bestanddeel, al ligt het verscholen onder een later hierop afgezette kleilaag.

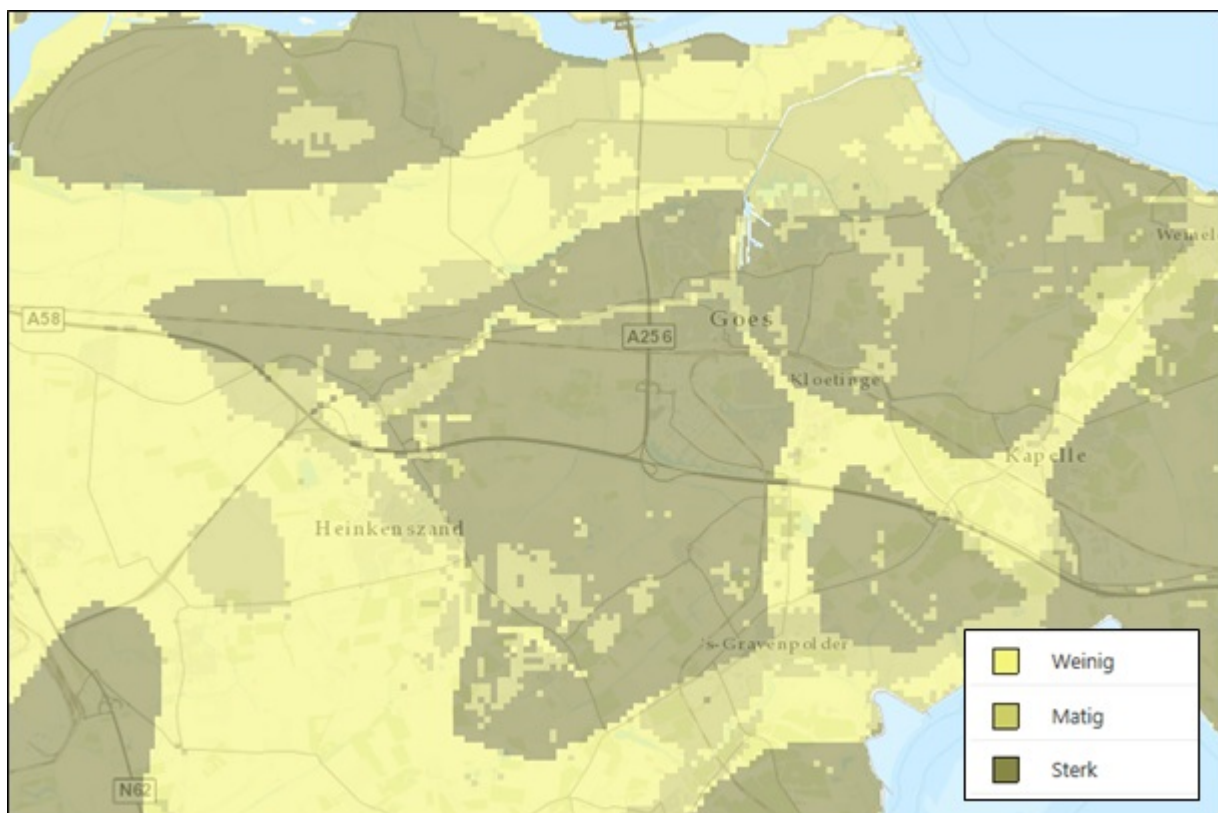
Door eb en vloed bewegingen ontstond een dikke laag zeeklei op het veengebied, met krekken die langzaam dichtslibden met zavel en zand. Door een sterke inklinking kwam het klei- op veengebied lager te liggen dan de verzande geulen, de kreekrestanten. Waar deze afzettingen nog aan de oppervlakte liggen, wordt dit Oudland genoemd. Deze oude eilanden zijn nu nog terug te vinden als

de laagst gelegen delen in het zuiden van de gemeente, ter hoogte van de polder de Breede Watering en de Poel. Het heeft een karakteristiek patroon van afwisselend laag gelegen poelgronden en hoog gelegen kreekkruggronden.

De overstromingen tussen 1014 en 1134 na Christus hebben geleid tot nieuwe geulenstelsels en kleiafzettingen. De Goese polder en het Kattendijks Poelgebied zijn bij de overstroming van 1134 onder water komen te staan. De Deessche Watergang is een overblijfsel van deze overstroming. Het land dat toen werd gevormd, wordt Middelland genoemd. Het Oudland en het Middelland vormen samen het kernland, dat in het zuiden en oosten van de gemeente ligt. De slechte landbouwkundige kwaliteit van veelal laag gelegen kernlandgronden wordt veroorzaakt doordat deze gronden lang in het laatste schorstadium hebben verkeerd. Deze gronden staan bekend als kleiplaatgronden en liggen ten oosten en zuidoosten van Goes.

Het land dat vanaf de 13de eeuw door inpoldering op de zee is ingewonnen, wordt Nieuwland genoemd. Nieuwland komt in het noorden en westen van de gemeente Goes voor.

De poelgebieden liggen over het algemeen lager dan NAP, waardoor zoute kwel vanaf het buitenwater een belangrijke rol speelt. Ook is de freatische grondwaterstand in deze gebieden relatief hoog. De kreekkruggen en de schorgebieden liggen hoger dan NAP. De kreekkruggen kennen een dunne kleilaag, waardoor infiltratie van neerslag eenvoudig mogelijk is. Mede daardoor hebben zich op de kreekkruggen zoetwaterbellen gevormd (afhankelijk van de mate van ontwatering). De voormalige schorgebieden kennen een dikke deklaag van klei, waarbij zoute kwel veel minder een rol speelt. De bodemkaart van de provincie Zeeland geeft de mate van zettingsgevoeligheid weer. Hierbij is zichtbaar dat het overgrote deel van het buitengebied sterk zettingsgevoelig is, behalve ter plaatse van de kreekkruggen.

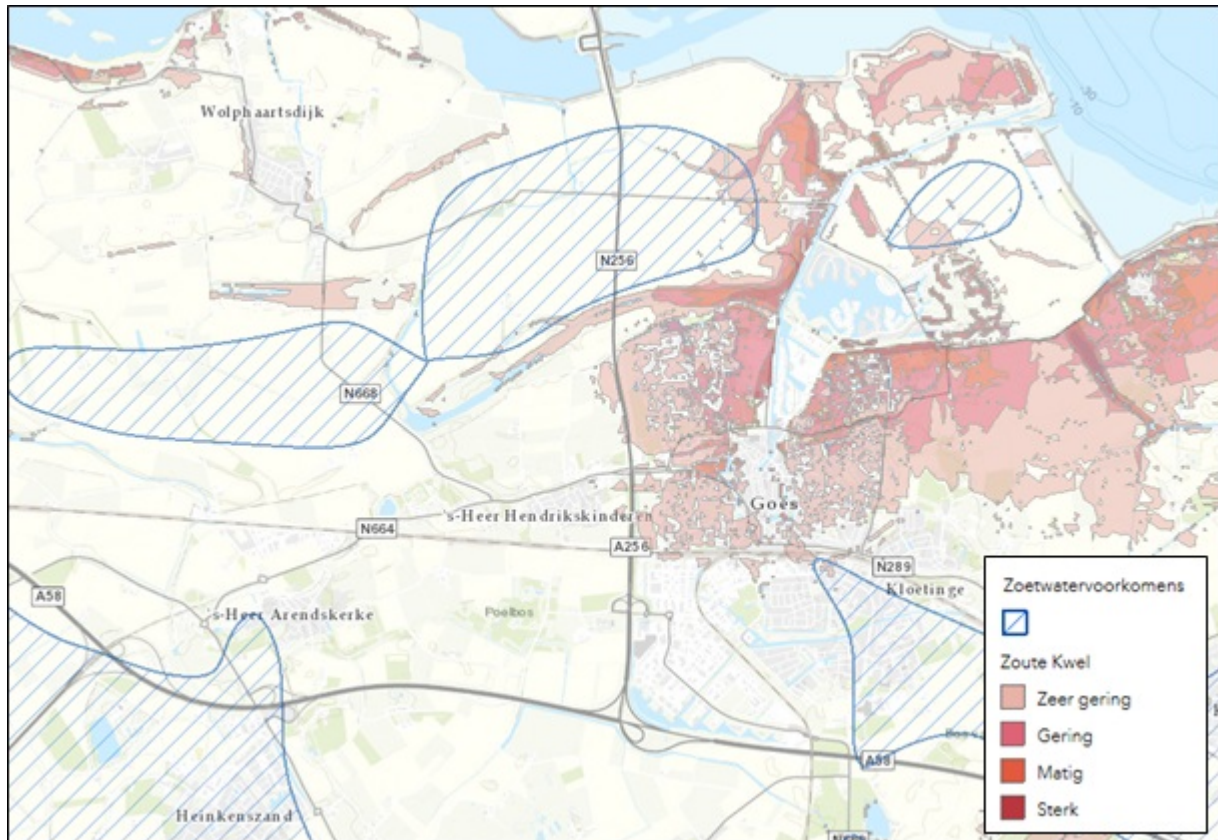

Figuur 16. Zettingsgevoeligheid (bron: Zeeuws Bodemvenster)

Grondwatersysteem

Het grondwatersysteem in het buitengebied is sterk afhankelijk van de bodemopbouw ter plaatse. Afhankelijk daarvan is er sprake van een dikke of dünnere deklaag en van zoute kwel of juist zoetwatervoorraad in de bodem. In de Wilhelminapolder (noordzijde van het buitengebied) is lokaal sterke, veelal matige tot afnemend geringe kwel aanwezig tot circa 1.000 meter landinwaarts. Dit

gebied maakt deel uit van een groot zoetwatersysteem waar dunne, zoete waterbellen aanwezig zijn die niet kunnen worden gewonnen in verband met verziltingsgevaar en waar het oppervlaktewater brak tot zout is. Grote zoetwaterbellen zijn in het buitengebied van Goes beperkt aanwezig. Op de overzichtskaart wordt zichtbaar waar de zoetwaterbellen voorkomen en waar er juist sprake is van zoute kwel (uiteenlopend van zeer gering tot sterk). Ook hier is de verbinding met de ondergrond en de bodemsamenstelling weer goed zichtbaar.

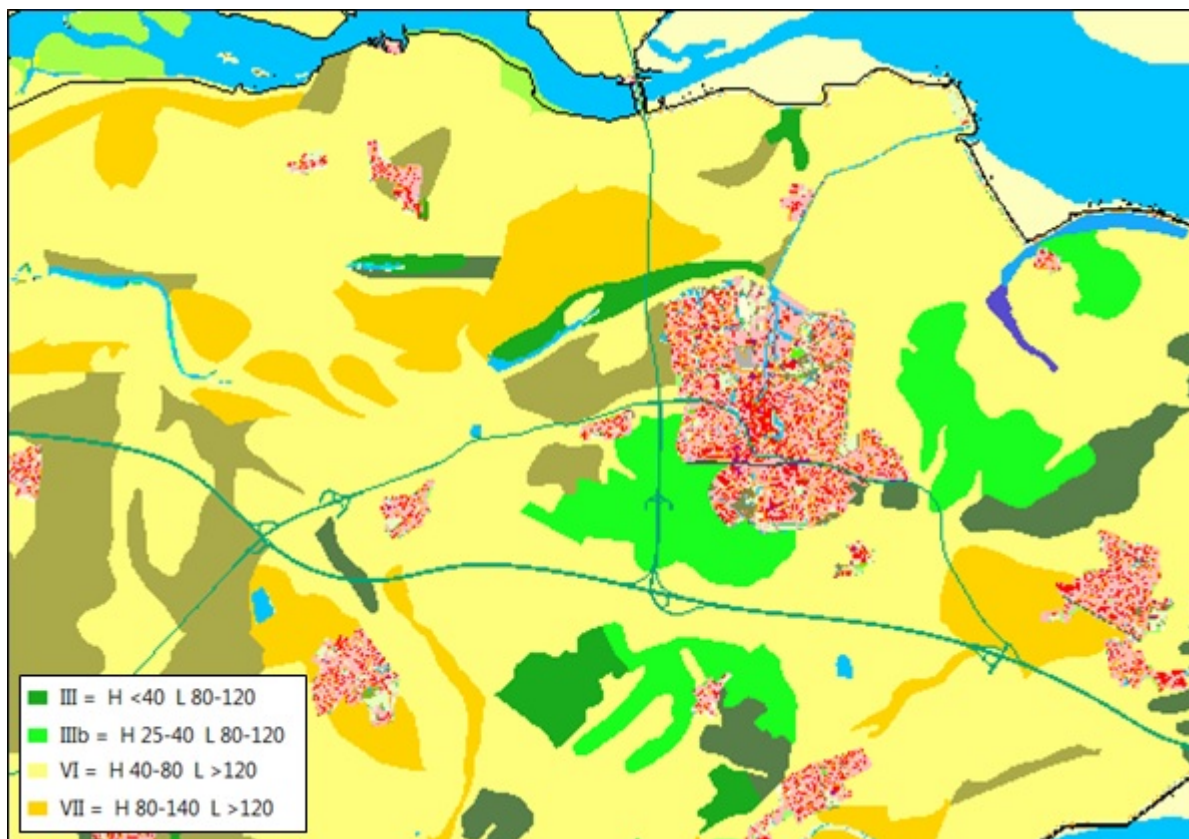

Figuur 17. Zoetwaterbellen en zoute kwel (bron: waterschap Scheldestromen)

Op sommige locaties komt grondwateronttrekking voor. Een voorbeeld daarvan is ter plaatse van de oude getijdengeul, waar met name grondwateronttrekking voor de landbouw plaatsvindt. Ook in de Wilhelminapolder is een groot aantal vergunde onttrekkingen aanwezig voor beregening.

Voor de kreekruggen zijn gevoelig voor overmatige grondwateronttrekkingen en het verlagen van het oppervlaktewaterpeil. Overmatige grondwateronttrekking heeft namelijk een onevenredig sterke stijging van het zoute grondwater onder de zoetwaterbel tot gevolg. Daarnaast komt door het omlaag brengen van het zoete oppervlaktewater een toestroom van zoute kwel uit de omliggende gebieden op gang. Rondom diverse kwetsbare gebieden in het landelijk gebied zijn zogenaemde hydrologische beschermingszones ingesteld. Het betreft hier bijvoorbeeld welen en kreekrestanten. Natuurgebieden en bufferzones zijn als kwetsbaar gebied aangeduid. Voor het onttrekken van grondwater binnen kwetsbare gebieden is altijd vergunning nodig, uitgezonderd voor kleine tijdelijke onttrekkingen. Voor deze kleine onttrekkingen van minder dan 100 m³ per uur en maximaal 1.000 m³ per maand gelden algemene regels. De onttrekking mag daarbij niet langer duren dan 6 maanden. Nieuwe onttrekkingen worden in principe niet toegestaan.

Volgens de grondwatertrappenkaart (bodemdata.nl) komt in het buitengebied overwegend grondwatertrap VI voor. Dit komt overeen met een GHG van 40-80 cm beneden maaiveld en een GLG > 120 cm beneden maaiveld. Daarnaast zijn er lokaal gebieden waar het grondwater hoger kan staan (trap IIIb, vaak op kreekrug) of juist lager (trap VII). Dit wordt zichtbaar in de overzichtskaart.

Figuur 18. Grondwatertrappen (bron: bodemdata.nl)

Waterkwaliteit

In het buitengebied zijn diverse meetpunten van het waterkwaliteitsmeetnet van het waterschap aanwezig. Het water in het plangebied is over het algemeen brak. Binnen de grenzen van de gemeente zijn enkele oppervlaktelichamen in het kader van de Europese Kaderrichtlijn Water aanwezig. Dit zijn kleine brakke zoute wateren (paars) en zwakke brakke zoute wateren (bruin).

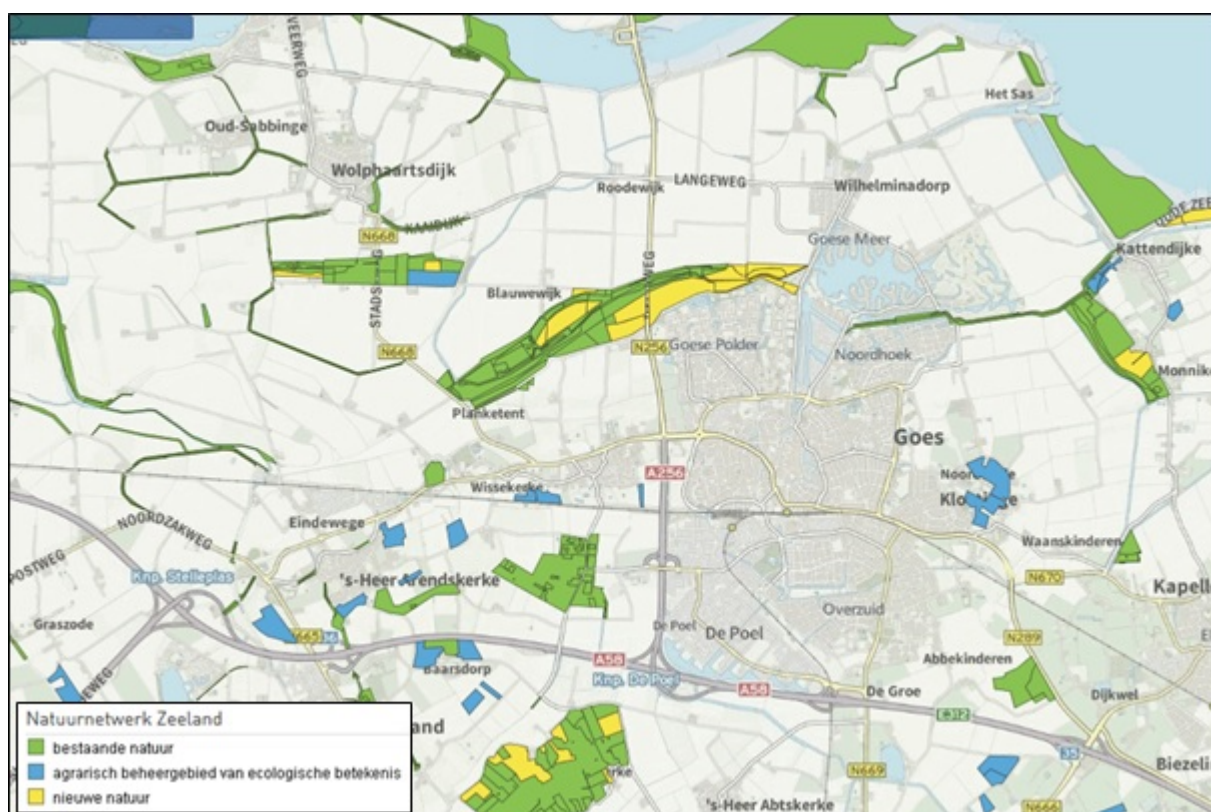

Figuur 19. Oppervlaktewaterlichamen (bron: provincie Zeeland)

Diverse waterlopen in het buitengebied zijn voorzien van natuurvriendelijke oevers. Bij werkzaamheden op of nabij het watersysteem wordt bekeken of oevers ecologisch ingericht kunnen worden indien dat nog niet het geval is. Ook bij de inrichting van de openbare ruimte is het van belang rekening te houden met de effecten op de waterkwaliteit. Vanuit dat oogpunt is het wenselijk geen gebruik te maken van uitlogende materialen zoals zink, lood en verduurzaamd hout en dient er aandacht te worden besteed aan de kwaliteit van het afstromende regenwater vanaf de weg- en terreinverharding. Ook is het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen op verharding verboden om zo te zorgen dat er niet teveel diffuse bronnen het watersysteem belasten.

Natuur

Bij ontwikkelingen in het buitengebied dient rekening te worden gehouden met aangewezen natuurgebieden of bufferzones daaromheen. In de onderstaande kaart is hier een overzicht van gegeven.

Figuur 20. Natuur en landschapskaart (bron: provincie Zeeland)

Riolering

De panden in het buitengebied van de gemeente Goes zijn voor het grootste gedeelte voorzien van een drukriolering of een IBA. Er zijn nog 91 panden in niet-kwetsbaar gebied aanwezig die afvalwater lozen op een verouderde voorziening. Voor de panden in het buitengebied is een ontheffing van de zorgplicht voor het inzamelen en transporteren van het afvalwater gekregen van de Provincie Zeeland. Deze ontheffing is geldig voor onbepaalde tijd.

Voor het buitengebied geldt dat iedere ongerioleerde lozing voor 2027 moet zijn voorzien van een zuiveringsvoorziening die voldoet aan de eisen van de Regeling lozing afvalwater huishoudens. Dit betekent minimaal een verbeterde septic tank (IBA klasse 1). Voor panden die zijn voorzien van drukriolering geldt de eis dat op deze drukriolering geen regenwater aangesloten mag zijn, maar alleen (huishoudelijk) afvalwater.

Bij nieuwe (particuliere) bouwwerken in het landelijk gebied op locaties waar geen riolering aanwezig is en waarin binnen afzienbare termijn geen riolering zal worden aangelegd, vindt in eerste instantie de toetsing plaats of er wel of niet invulling gegeven zal worden aan de zorgplicht voor het inzamelen

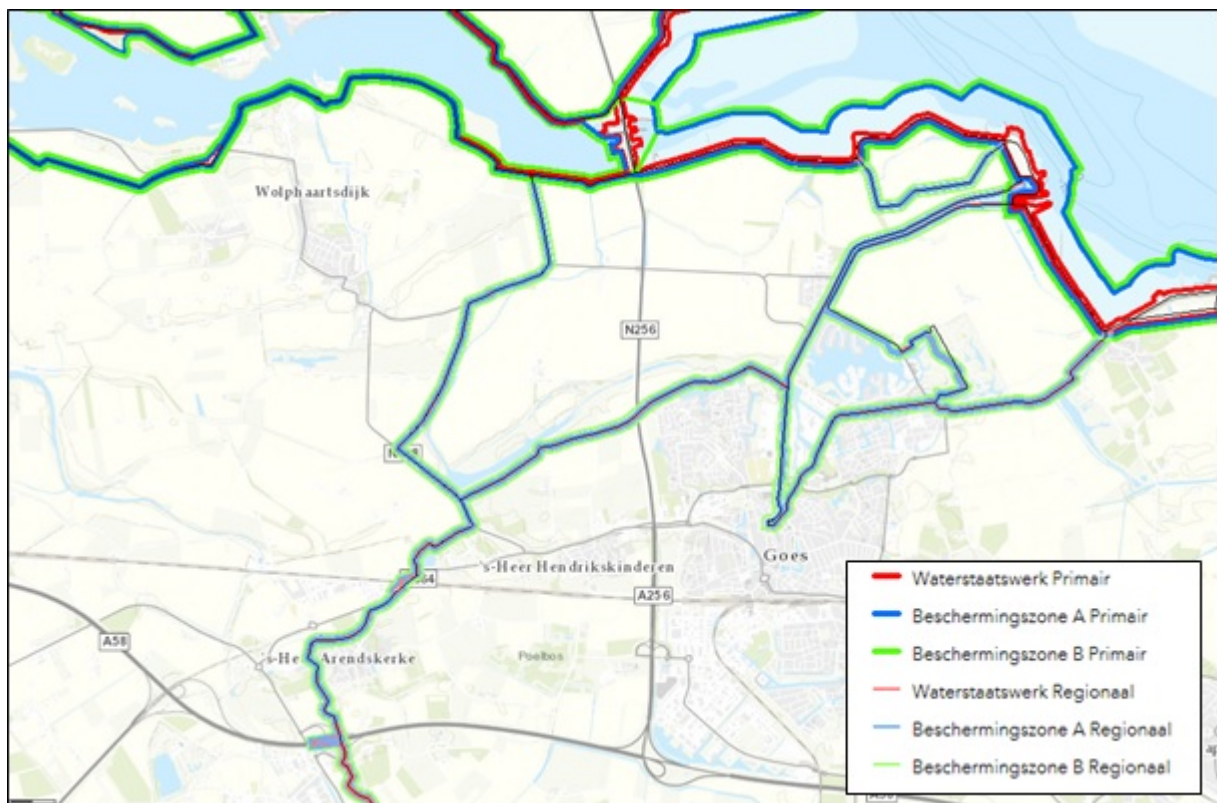
van afvalwater. Indien dat niet het geval is, zal in de omgevingsvergunning worden opgenomen dat het vrijkomende afvalwater niet ongezuiverd op oppervlaktewater of in de bodem mag worden geloosd. Iedere nieuwe lozing dient te voldoen aan de eisen zoals die hierboven zijn verwoord. De gemeente zal bij bouwaanvragen voor deze nieuwbouw een melding doen aan de waterkwaliteitsbeheerder (waterschap Scheldestromen) en de betrokkenen naar haar doorverwijzen.

Bij nieuw- en/of verbouw (inbreiding of uitbreiding) dienen het vuilwater en het hemelwater gescheiden te worden aangeboden (conform het Bouwbesluit 2012).

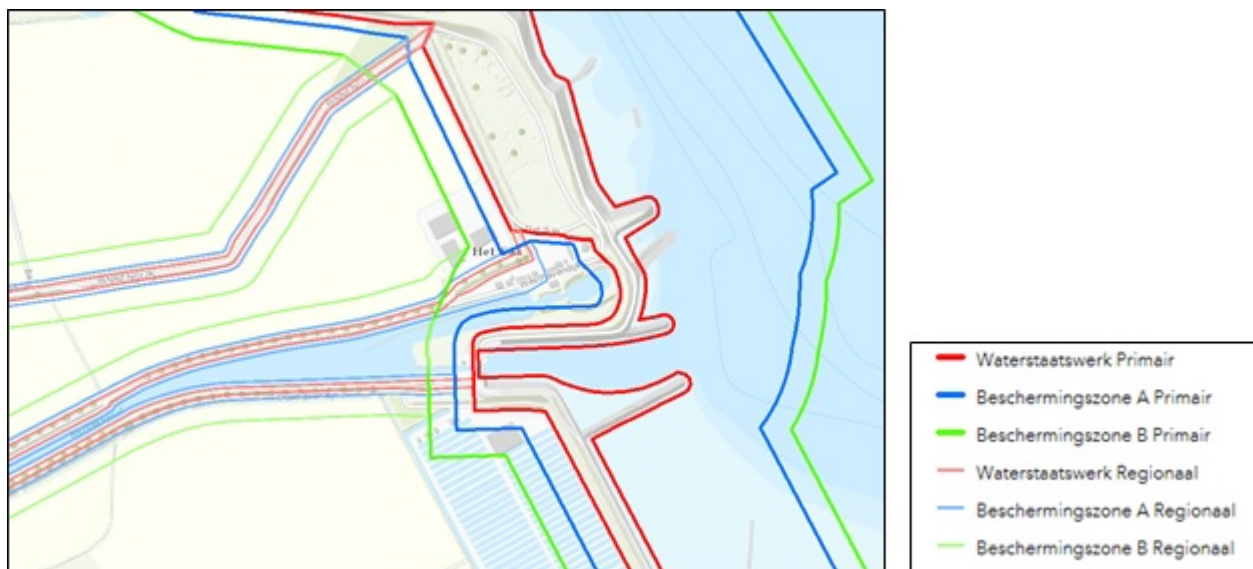
Waterkeringen

Een wezenlijk element in het landelijk gebied vormen de waterkeringen. De primaire waterkering bestaat uit een stelsel van dijken, inlaagdijken, afsluitdammen en andere constructies die beveiliging bieden tegen overstroming. Deze omsluiten de in Zeeland gelegen zogeheten dijkkringgebieden. De waterstaatkundige functie van de primaire waterkeringen staat steeds voorop. Binnen de dijkkringgebieden zelf liggen stelsels van regionale waterkeringen waarvan de waterstaatkundige functie eveneens voorop staat. Deze binnendijken moeten voorkomen dat bij een calamiteit een te groot gebied zou overstromen. Een aantal dijken heeft geen waterstaatkundige functie meer, maar is omwille van cultuurhistorische waarden of natuurwaarden beschermd. In het bestemmingsplan worden deze dijken gerespecteerd en beschermd.

In de Keur watersysteem van het waterschap zijn ingrepen die mogelijk schadelijk kunnen zijn voor de waterkering verboden. Er zijn daartoe drie zones aangewezen: het waterstaatswerk, de beschermingszone A en de beschermingszone B. Het waterstaatswerk omvat de dijk inclusief de bermen. De inlagen bij Kattendijke vallen binnen het waterstaatswerk. Aan beide zijden van het waterstaatswerk ligt de beschermingszone A. Deze zone heeft twee functies, namelijk het garanderen van de stabiliteit van de dijk en het reserveren van ruimte voor een toekomstige dijkverzwaring. Binnen het plangebied varieert de breedte van de beschermingszone A aan de landzijde, afhankelijk van het waterkeringsprofiel ter plaatse, tussen de 10 en 50 meter. Bouwen in de beschermingszone A en in het waterstaatswerk is verboden. De beschermingszone B dient om bepaalde activiteiten die grote gevaren voor de waterkering kunnen opleveren (bijvoorbeeld het leggen van hoge drukleidingen) ook op grotere afstand te kunnen reguleren. Het waterschap kan in afwijking van de keurverboden een watervergunning verlenen.

Figuur 21. Waterkeringen (bron: waterschap Scheldestromen)

Figuur 22. Voorbeeld waterkering rondom Het Sas, Wilhelminadorp (bron: waterschap Scheldestromen)

Wegen

Het merendeel van de wegen in het buitengebied is eigendom van het waterschap Scheldestromen. De Keur wegen van het waterschap beschrijft het onderhoud en beheer van de wegen die vallen onder de verantwoordelijkheid van het waterschap. Voor activiteiten en werkzaamheden langs of in de buurt van wegen die een waterschap in beheer heeft, is in veel gevallen ontheffing en/of toestemming nodig. Het waterschap bekijkt of de activiteiten en werkzaamheden voldoen aan de Keur.

5.4 Flora en Fauna

De Wet natuurbescherming zorgt voor de bescherming van gebieden, diersoorten, plantensoorten en bossen. Natuur is gezond en sterk als er veel verschillende planten- en diersoorten zijn. Sommige diersoorten zijn kwetsbaar, zoals vleermuizen en mussen. Bescherming van deze soorten is belangrijk. Wanneer het goed gaat met de natuur, is er ook meer ruimte voor economische en andere maatschappelijke activiteiten. De provincie is grotendeels verantwoordelijk voor de natuurbescherming en het natuurbeheer. Het Rijk is verantwoordelijk voor ruimtelijke ingrepen waarmee nationale belangen gemoeid zijn.

Figuur 23. Natuurnetwerk Zeeland binnen de gemeente Goes

Bescherming van gebieden

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een samenhangend netwerk van bestaande en nieuwe aan te leggen natuurgebieden. Het Zeeuwse deel van dit natuurnetwerk heet Natuurnetwerk Zeeland (NNZ). Het doel van het natuurnetwerk is het behoud en de versterking van het aantal soorten in het wild voorkomende planten en dieren. De natuurgebieden van het Natuurnetwerk Zeeland dragen ook sterk bij aan de identiteit van Zeeland en aan de kwaliteit van Zeeland als woon- en werkgebied. Het grootste deel van het natuurnetwerk Zeeland is goed toegankelijk en beleefbaar.

Bestaande natuur

Dit zijn de bestaande natuurgebieden van Zeeland – duinen, deltawateren, schorren, kreken, dijken, weidegebieden en bossen. De provincie zet zich in om deze gebieden te beschermen, te beheren en open te stellen voor bezoekers.

Nieuwe natuur

Versnippering van het natuurwerk wordt opgeheven door op bepaalde plaatsen landbouwgrond om te zetten in natuur (nieuwe natuur) en zo natuurgebieden met elkaar te verbinden.

Agrarisch gebied van ecologische waarde

Kreken, dijken en reliëfrijke graslanden in het landbouwgebied worden beschermd door landbouw en natuurbeheer te combineren. Deze gebieden zijn beschermd op grond van de provinciale ruimtelijke verordening.

De Europese natuurbeschermingsrichtlijnen voor Natura 2000-gebieden zijn binnen de gemeente Goes van toepassing op De Oosterschelde en het Veerse Meer. Voor activiteiten, plannen en projecten in en rondom de Natura 2000-gebieden moet mogelijk een vergunning worden aangevraagd want deze kunnen negatieve effecten op de beschermde natuurwaarden hebben. Wanneer dergelijke activiteiten niet getoetst zijn in de beheerplannen, moet een initiatiefnemer nagaan of een vergunningsprocedure noodzakelijk is.

Beschermde plant- en diersoorten

De bescherming van planten- en diersoorten is geregeld in de Wet natuurbescherming. Volgens deze wet mag geen schade toegebracht worden aan vogels en aan beschermde dieren of planten. De soorten die beschermd zijn, zijn te vinden in de Soortendatabase van het Rijk. Sommige dieren, zoals vleermuizen, gierzwaluwen, steenuilen en huismussen zijn kwetsbaar. In een dichtbevolkte samenleving als Nederland is goede natuurbescherming belangrijk. Wanneer het met de natuur goed gaat, is er ook meer ruimte voor economische en andere maatschappelijke activiteiten. Als plannen, activiteiten of projecten effecten hebben op beschermde soorten, dan heeft kan een vrijstelling, aanwijzing of ontheffing nodig zijn. De provincie kan ontheffing verlenen voor het beschadigen, vernielen, vangen of doden van beschermde planten en dieren bij ruimtelijke ontwikkelingen. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om de aanleg van wegen, (nieuw)bouwplannen of de uitvoering van werken. Ook wanneer het vangen van dieren nodig is voor onderzoek kan de Provincie ontheffing verlenen.

Jacht en schadebestrijding

Als dieren schade veroorzaken kan de provincie toestemming geven om deze te doden, vangen of weg te jagen via een vrijstelling, aanwijzing of ontheffing.

Bescherming van bomen en bossen:

Bomen en bossen die onder bescherming van de Wet vallen, mogen alleen gekapt worden onder de voorwaarde dat er terug wordt geplant en nadat dit bij de provincie is gemeld. Het gaat hierbij over beplanting van enige omvang.

Ruimtelijke ingrepen

De Wet natuurbescherming kan van toepassing zijn bij het uitvoeren van werkzaamheden, bijv. bij de realisatie van een nieuw project, zoals de aanleg van een terrein of (water)weg. Of bij (ver)bouwen of het ingrijpend veranderen van een bestaande situatie. Het is belangrijk om te weten te komen of een activiteit met mogelijk schade voor planten- en/of diersoorten is toegestaan. Bij het uitvoeren van een activiteit, plan of project waarbij bomen, beschermde plant- en diersoorten en Natura 2000-gebieden aan de orde zijn dan kan de Wet natuurbescherming van toepassing zijn. Deze Wet wordt per 1 januari 2017 uitgevoerd door de provincie. De bescherming van planten, dieren en hun leefgebieden

is niet nieuw. Dit werd voorheen geregeld in de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en Faunawet en de Boswet. De Wet natuurbescherming vervangt deze wetten en regelt ook dat de uitvoering ervan bijna volledig bij de provincie ligt en niet meer bij het rijk.

Werkzaamheden kunnen effecten hebben op aanwezige natuur. Hiervoor kan een ontheffing of vergunning nodig zijn o.g.v. de Wet natuurbescherming. Dit is bijvoorbeeld het geval bij het slopen of renoveren van een bestaand gebouw waarin vogels of vleermuizen hun verblijfplaats hebben. Deze verblijfplaatsen zijn beschermd, om snel en makkelijk te weten of er voor een activiteit iets moet worden geregeld zijn checklists door de Provincie ontwikkeld. Als na het invullen van de checklists niet meteen duidelijk is of de activiteit invloed heeft op de natuur dan is het nodig om een natuurtoets uit te laten voeren. In een natuurtoets wordt de situatie goed in beeld gebracht en wordt passend advies gegeven. Het kan zijn dat er maatregelen worden voorgeschreven waarmee rekening moet worden gehouden bij de activiteit om schade aan natuur te voorkomen. Voor veel ruimtelijke ingrepen is ook een omgevingsvergunning nodig van de gemeente. Een aanvraag om een omgevingsvergunning wordt getoetst op het onderdeel natuur. Bij de provincie kan ook apart een ontheffing of vergunning voor natuur worden aangevraagd.

Conclusie

Omdat dit een beheersmatig bestemmingsplan is, is een toetsing aan de natuurwetgeving niet van toepassing. Het bestemmingsplan heeft geen gevolgen voor de bestaande natuur.

5.5 Geluidshinder

De Wet geluidhinder biedt geluidsgevoelige bestemmingen (zoals woningen) bescherming tegen geluidhinder van wegverkeerslawaaai, spoorweglawaaai en industriellawaai door middel van zonering. Bij het vaststellen van een bestemmingsplan moeten deze aspecten worden getoetst.

Wegverkeerslawaaai

Bij de voorbereiding van de vaststelling van een bestemmingsplan of een herziening daarvan dient op grond van artikel 76 van de Wet geluidhinder (Wgh) een onderzoek naar verkeerslawaaai te worden ingesteld. Hierbij moeten de in de wet aangegeven, binnen de zones langs de wegen geldende, waarden in acht worden genomen. Alle wegen hebben een geluidzone, met uitzondering van wegen die gelegen zijn binnen een als woonerf aangeduid gebied of wegen waarvoor een maximum snelheid van 30 km/uur geldt. Voor nieuw op te richten geluidsgevoelige bebouwing binnen de wettelijke geluidzones dient nader bepaald te worden of de wettelijke grenswaarde van 48 dB niet overschreden wordt. Het bestemmingsplan biedt geen mogelijkheden voor het bouwen van nieuwe woningen of het aanleggen van nieuwe wegen. Daarom vormt het aspect verkeerslawaaai geen belemmering.

Spoorweglawaaai

Bij de voorbereiding van de vaststelling van een bestemmingsplan of een herziening daarvan dient op grond van artikel 4.1 van het Besluit geluidhinder (Bgh) een onderzoek naar lawaaai langs spoorwegen te worden ingesteld. Hierbij moeten de in het besluit aangegeven, binnen de geluidszones langs de spoorwegen geldende, waarden in acht worden genomen. Voor nieuw op te richten geluidsgevoelige bebouwing binnen de wettelijke geluidszones dient nader bepaald te worden of de wettelijke grenswaarde van 55 dB niet overschreden wordt. In het plangebied is de spoorlijn Roosendaal-Vlissingen gelegen. Het bestemmingsplan heeft een beheersmatig karakter, wat inhoudt dat geen nieuwe (andere) geluidsgevoelige bestemmingen binnen de zone van het spoor mogelijk worden gemaakt. Het aspect spoorweglawaaai vormt dan ook geen belemmering voor dit bestemmingsplan.

Industriellawaai

De Wet geluidhinder voorziet in zonering van industrieterreinen waarop zogenaamde grote lawaaimakers kunnen worden gevestigd om te voorzien in een ruimtelijke scheiding tussen deze industrieterreinen enerzijds en woningen en andere voor geluid gevoelige bestemmingen anderzijds. Een rond een in het kader van de Wet geluidhinder gezoneerd industrieterrein vastgestelde zone dient te worden vastgelegd in het bestemmingsplan. Indien een nieuw bestemmingsplan voorziet in

vestigingsmogelijkheden voor inrichting die de vaststelling van een dergelijke zone vereisen, dan dient de betreffende zone gelijktijdig daarmee te worden vastgelegd in het betreffende bestemmingsplan. Dit bestemmingsplan is niet gelegen binnen de grenzen van een zone rond een in het kader van de Wet geluidhinder gezoneerd industrieterrein. Gezien het voorgaande bestaat ten aanzien van het aspect industrielawaai geen belemmering voor dit bestemmingsplan.

Conclusie

De normen voortvloeiend uit de Wet geluidhinder vormen geen belemmering voor het bestemmingsplan Buitengebied.

5.6 Luchtkwaliteit

Bij plannen die de luchtkwaliteit 'in betekenende mate' beïnvloeden is een luchtkwaliteitsonderzoek verplicht. Voor verschillende functies gelden verschillende drempelwaarden. Voor bijvoorbeeld woningbouw ligt de drempel op de realisatie van minimaal 1.500 woningen bij één ontsluitingsweg. Verkeer kan de luchtkwaliteit beïnvloeden door de uitstoot van uitlaatgassen. In voorliggend bestemmingsplan worden geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt die een verkeersaantrekkende werking hebben. Een luchtkwaliteitsonderzoek is dan ook niet noodzakelijk. In het bestemmingsplan zijn geen rechtstreekse ontwikkelingen opgenomen. Indien in de toekomst wel grootschalige ontwikkelingen zullen plaatsvinden, dient de bijdrage van deze plannen aan de afname van de luchtkwaliteit in een aanvullend onderzoek berekend en beoordeeld te worden. Het bestemmingsplan biedt via een binnenplanse afwijking of wijziging wel ruimte voor kleinschalige nieuwe ontwikkelingen. Het betreft hier met name functieverandering door het realiseren van een nieuwe invulling van vrijkomende agrarische bebouwing of het oprichten van een nieuwe woning bij gebruikmaking van de Ruimte-voor-Ruimte-regeling. Uitgaande van een 'worst case scenario' zou dat betekenen dat er één of hooguit enkele nieuwe woningen of kleinschalige recreatieve voorzieningen of kleine bedrijfstjes gevestigd zouden kunnen worden. Het betreft dus met name de mogelijkheid van een ontwikkeling op perceelsniveau. Deze vallen onder de AMvB 'Niet in betekenende mate' en leveren geen problemen op voor het bestemmingsplan.

5.7 Stikstof

Passende beoordeling bestemmingsplan

Een bestemmingsplan dat vanwege de stikstofdepositie significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, moet op grond van artikel 2.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming passend worden beoordeeld. Een passende beoordeling kan echter ingevolge het tweede lid achterwege blijven als het plan een herhaling of voortzetting is van een ander plan, voor zover voor dat andere plan een passende beoordeling is gemaakt en een nieuwe passende beoordeling redelijkerwijs geen nieuwe gegevens en inzichten kan opleveren over de significante gevolgen van dat plan.

Het bestemmingsplan heeft een beheersmatig karakter. Het biedt geen mogelijkheden voor nieuwe ontwikkelingen of initiatieven in het plangebied. Verder wordt van alle aanwezige agrarische bedrijven de huidige bedrijfsvorm specifiek vastgelegd en is bijvoorbeeld het toevoegen van dan wel omschakelen naar een grondgebonden veehouderij of een agrarisch hulp-, loon- en nevenbedrijf slechts mogelijk nadat een met alle waarborgen omklede wijzigingsprocedure is doorlopen. Omschakelen naar een intensieve veehouderij is uitgesloten. Dit alles zorgt ervoor dat het bestemmingsplan geen negatieve gevolgen heeft voor de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Op deze manier wordt toepassing gegeven aan het bepaalde in artikel 2.8 van de Wet natuurbescherming.

Om te kunnen beoordelen of het specifiek vastleggen van de huidige bedrijfsvorm van agrarische bedrijven zal leiden tot onevenredig veel planologische procedures, is geïnventariseerd hoeveel bedrijven in de afgelopen 10 jaar zijn omgeschakeld. Uit deze inventarisatie blijkt dat geen enkel bedrijf in deze periode is omgeschakeld.

5.8 Overige milieuhinder en bedrijvigheid

Onder milieuzonering wordt verstaan het waar nodig zorgen voor een voldoende ruimtelijke scheiding tussen enerzijds bedrijven of overige milieubelastende functies en anderzijds milieugevoelige functies zoals woningen. Bij de planontwikkeling dient rekening te worden gehouden met milieuzonering om de kwaliteit van het woon- en leefmilieu te handhaven en te bevorderen en daarnaast bedrijven voldoende zekerheid te bieden dat zij hun activiteiten duurzaam binnen aanvaardbare voorwaarden kunnen uitvoeren.

Richtafstanden

Bij de milieuzonering wordt gebruik gemaakt van de door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) opgestelde publicatie 'Bedrijven en milieuzonering'. In de publicatie is een lijst opgenomen met bedrijfstypen. Voor de bedrijfstypen zijn indicatieve (richt)afstanden bepaald voor de milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar. De richtafstanden vormen een indicatie van de aanvaardbaarheid in de situatie dat gevoelige functies in de nabijheid van milieubelastende functies worden gesitueerd. Indien bekend is welke activiteiten concreet worden beoogd of aanwezig zijn, kan gemotiveerd worden uitgegaan van de daadwerkelijk te verwachten milieubelasting (in plaats van de richtafstanden).

Buitengebied: Staat van Bedrijfsactiviteiten functiemenging

De toelaatbaarheid van milieubelastende functies die volgens de VNG worden gehanteerd zijn afhankelijk van het type gebied. Er bestaan twee typen gebieden, te weten:

1. een rustige woonwijk of een vergelijkbaar omgevingstype (zoals een rustig buitengebied, een stiltegebied of een natuurgebied) of;
2. een gebied met functiemenging. Binnen de gebieden met functiemenging heeft men te maken met milieubelastende en milieugevoelige functies die op korte afstand van elkaar zijn gesitueerd. Direct naast woningen komen andere functies voor zoals winkels, horeca en kleine bedrijven. Voorbeelden van gebieden met functiemenging zijn horecaconcentratiegebieden, stadscentra, winkelcentra en winkelgebieden van dorpskernen, woon-werkgebieden met kleinschalige ambachtelijke bedrijvigheid en gebieden langs stadstoegangswegen met meerdere functies.

De toelaatbaarheid van milieubelastende functies in gebieden met functiemenging wordt beoordeeld aan de hand van de volgende drie ruimtelijk relevante milieucategorieën:

- Categorie A: Activiteiten die zodanig weinig milieubelastend voor hun omgeving zijn, dat deze aanpandig of onder aan woningen of andere gevoelige functies kunnen worden uitgevoerd. De eisen uit het Bouwbesluit voor scheiding tussen wonen en bedrijven zijn daarbij toereikend.
- Categorie B: Activiteiten die in gemengd gebied kunnen worden uitgeoefend, echter met een zodanige milieubelasting voor hun omgeving dat zij bouwkundig afgescheiden van woningen en andere gevoelige functies dienen plaats te vinden. Onder bouwkundig afgescheiden wordt begrepen dat de panden los van elkaar dienen te staan of dat er andere bouwkundige voorzieningen zijn getroffen waardoor milieubelasting voorkomen wordt op vergelijkbare wijze als bij bouwkundige afscheiding.
- Categorie C: Activiteiten zoals genoemd onder B, waarbij vanwege de relatief grote verkeersaantrekkende werking een ontsluiting op de hoofdinfrastructuur is aangewezen. Voor de toelaatbaarheid hiervan gelden de voorwaarden:
 1. het gaat om kleinschalige, meestal ambachtelijke, bedrijvigheid;
 2. productie en/of laad- en loswerkzaamheden vinden alleen in de dagperiode plaats;
 3. de activiteiten (inclusief opslag) geschieden hoofdzakelijk inpandig;
 4. activiteiten, die in belangrijke mate afhankelijk zijn van een goede verkeersontsluiting dienen te beschikken over een goede aansluiting op de hoofdinfrastructuur.

Bedrijventerrein Lewedorp: Staat van Bedrijfsactiviteiten bedrijventerreinen

Uit een inventarisatie blijkt dat drie inrichtingen aanwezig zijn op het bedrijventerrein Lewedorp: één uit de categorie 2 met een hinderafstand van 30 meter, één uit de categorie 3.1 met een hinderafstand van 50 meter en één uit de categorie 4.2 met een hinderafstand van 300 meter. De richtafstandenlijsten kunnen niet zonder meer worden toegepast op gevoelige functies op een

bedrijven- of industrieterrein, zoals bedrijfswoningen en andere bewust op een bedrijventerrein gesitueerde gevoelige functies. Ook historisch gegroeide situaties op bedrijven- en industrieterreinen waarbij verspreide of kleine groepen van burgerwoningen zijn vermengd met milieubelastende bedrijvigheid vallen buiten de kaders van de richtafstandenlijsten. In dit soort situaties kan een lager kwaliteitsniveau van het woon- en leefklimaat worden aanvaard. Toch is ook voor deze functies een minimaal beschermingsniveau noodzakelijk. Daarom zijn in dit bestemmingsplan de bedrijfsbestemmingen gekoppeld aan de milieucategorie waarin de bedrijven zich momenteel bevinden. De woningen op en in de directe omgeving van het bedrijventerrein Lewedorp liggen alle binnen de hinderafstand van het bedrijf met milieucategorie 4.2. Daarom is aan de kavel van dit bedrijf behalve de categorieën 1, 2, 3.1 en 3.2 een specifieke aanduiding toegekend (specifieke vorm van bedrijf - aardappelverwerkingsbedrijf). Op deze wijze blijft het bestaande bedrijf toegestaan, maar kunnen zich op deze kavel geen bedrijven meer vestigen uit de categorieën 4.1 en 4.2. Bepalend voor dit categorie 4.2-bedrijf is de factor geluid. In zekere mate wordt het geluid van het bedrijf ter plaatse gemaskeerd door de aanwezigheid van rijksweg A58 (meer dan 30.000 motorvoertuigen per etmaal) en de Zeeuwse spoorlijn (goederenvervoer).

Voor het bedrijventerrein Lewedorp is een Staat van Bedrijfsactiviteiten opgesteld. Deze Staat van Bedrijfsactiviteiten bestaat uit bedrijven die vallen onder de categorieën 1 tot en met 3.2 die qua aard en omvang als wenselijk kunnen worden beschouwd op dit bedrijventerrein. Het reeds aanwezige aardappelverwerkend bedrijf McCain Foods Holland B.V., dat onder categorie 4.2 valt, is aan deze lijst toegevoegd. Dit bedrijf voldoet aan de voorschriften van haar vergunning op grond van de Wet milieubeheer. Daarnaast zijn, om geurhinder in de omgeving tegen te gaan, speciale maatregelen getroffen.

Bevindingen

Het buitengebied van de gemeente Goes is te karakteriseren als 'rustige woonwijk'. Niet-agrarische bedrijven in het buitengebied zijn specifiek bestemd. Omschakeling naar een ander bedrijf dat voorkomt in de Staat van Bedrijfsactiviteiten functiemenging is mogelijk via een binnenplanse afwijkingsbevoegdheid. Op het bedrijventerrein Lewedorp mogen bedrijfsactiviteiten worden uitgeoefend die voorkomen in de Staat van Bedrijfsactiviteiten bedrijventerreinen. Maximaal categorie 3.2 is toegestaan, waarbij aan het aanwezige aardappelverwerkende bedrijf een specifieke aanduiding is toegekend. Binnen de grenzen van het beheersmatige bestemmingsplan worden geen nieuwe woonbestemmingen of andere milieugevoelige bestemmingen mogelijk gemaakt. Omgekeerd worden ook geen nieuwe milieubelastende bestemmingen zoals bedrijven toegevoegd. In het onderhavige plan zijn geen saneringssituaties of andere knelpunten aanwezig. Er zijn geen beperkingen waarmee rekening moeten worden gehouden in het onderhavige plan.

5.9 Externe veiligheid

Algemeen

Het aspect externe veiligheid betreft het risico op een ongeval waarbij een gevaarlijke stof aanwezig is. Deze gevaarlijke stoffen kennen twee verschillende bronnen. Dit zijn de stationaire bronnen (bijvoorbeeld een chemische fabriek of lpg-vulpunt) en de transport bronnen (bijvoorbeeld route gevaarlijke stoffen of buisleidingen). Er wordt bij externe veiligheid onderscheid gemaakt in plaatsgebonden risico en groepsrisico. Het plaatsgebonden risico is de kans op een dodelijk ongeval binnen een bepaald gebied. Het groepsrisico heeft een oriënterende waarde en voor het plaatsgebonden risico geldt een grenswaarde voor kwetsbare objecten en een richtwaarde voor beperkt kwetsbare objecten.

Plaatsgebonden risico

Het plaatsgebonden risico mag in principe nergens groter zijn dan 1 op 1 miljoen (ofwel 10^{-6}). Dit is de kans dat een denkbeeldig persoon, die zich een jaar lang permanent op de betreffende plek bevindt (de plek waarvoor het risico is uitgerekend), dodelijk verongelukt door een ongeval. Elke ruimtelijke ontwikkeling wordt getoetst aan het plaatsgebonden risico van 10^{-6} als grenswaarde.

Groepsrisico

Het groepsrisico geeft de kans aan dat in één keer een groep mensen die zich in de omgeving van een risicosituatie bevindt, dodelijk door een ongeval wordt getroffen. Groepsrisico legt een relatie

tussen de kans op een ramp en het aantal mogelijke slachtoffers. Bij groepsrisico is het dan ook niet een contour die bepalend is, maar het aantal mensen dat zich gedurende een bepaalde periode binnen de effectafstand van een risicovolle activiteit ophoudt. Welke kans nog acceptabel geacht wordt, is afhankelijk van de omvang van de ramp. Een ongeval met 100 doden leidt tot meer ontwrichting, leed en emoties, dan een ongeval met 10 dodelijke slachtoffers. Aan de kans op een ramp met 100 doden wordt dan ook een grens gesteld, die een factor honderd lager ligt dan voor een ramp met 10 doden. In het Bevi wordt verder een verantwoordingsplicht (door de overheid) voor het groepsrisico rond inrichtingen wettelijk geregeld (art. 13). De verantwoording houdt in dat wordt aangegeven of risico's acceptabel zijn en welke maatregelen worden genomen om de risico's te verkleinen.

Ontwikkelingen

Het bestemmingsplan heeft een conserverend / beheersmatig karakter. In het plangebied worden geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt. Daarmee worden er ook geen nieuwe (beperkt) kwetsbare objecten, danwel risicovolle inrichtingen mogelijk gemaakt.

Risicovolle inrichtingen

Om te bepalen of er in en om het plangebied risicovolle inrichtingen zijn gelegen welke van invloed zijn op het plangebied, is het vergunningbestand van de gemeente Goes en de professionele risicokaart geraadpleegd.

Binnen het plangebied zijn de volgende BEVI-inrichtingen gelegen:

- Total Vliedberg (LPG tankstation)
- KMWP Blauwewijk (propaantank)
- Bison DC (distributiecentrum)

Verder zijn er buiten het plangebied 2 BEVI-inrichtingen gelegen waarvan het invloedsgebied over het plangebied reikt. Het gaat om:

- Kloosterboer
- van Citter beheer

Voor alle bovenstaande inrichtingen is een QRA opgesteld en is het PR en het GR bepaald. Bij het verlenen van de omgevingsvergunningen is het groepsrisico verantwoord. Binnen de plaatsgebonden risicocontouren van de inrichtingen zijn geen (beperkt) kwetsbare objecten gelegen in het plangebied. Deze worden ook niet mogelijk gemaakt met dit bestemmingsplan.

Met het vaststellen van dit bestemmingsplan worden geen nieuwe (beperkt) kwetsbare objecten mogelijk gemaakt binnen het plangebied. Het groepsrisico zoals bepaald ten behoeve van de omgevingsvergunningen van bovenstaande inrichtingen blijft dan ook ongewijzigd.

Transportbronnen

In of aangrenzend aan het plangebied zijn de volgende transportmodaliteiten gelegen.

- Rijksweg A58
- Spoorlijn Roosendaal-Vlissingen
- Hogedruk aardgasbuisleiding Z.567.12

Plaatsgebonden risico

Rijksweg A58

De plaatsgebonden risicocontour is op de as van de weg gelegen. Binnen de contour bevinden zich geen (beperkt) kwetsbare objecten.

Spoorlijn Roosendaal-Vlissingen

De plaatsgebonden risicocontour is op de as van het spoor gelegen. Binnen de contour bevinden zich geen (beperkt) kwetsbare objecten.

Hogedruk aardgasbuisleiding Z.567.12

De plaatsgebonden risicocontour is op de as van de buisleiding gelegen. Binnen de contour bevinden zich geen (beperkt) kwetsbare objecten.

Groepsrisico

In dit actualisatieproces is verantwoording van het groepsrisico op basis van het Besluit Externe Veiligheid Transportroutes (Bevt) van toepassing. De RUD Zeeland heeft in het rapport "Populatieonderzoek bestemmingsplan Buitengebied Goes", dat als bijlage bij deze toelichting is gevoegd, de noodzaak van het verantwoorden van het groepsrisico voor de transportroutes met vervoer gevaarlijke stoffen binnen het plangebied onderzocht.

Conclusie

Uit het onderzoek blijkt dat bij de actualisatie van het bestemmingsplan Buitengebied Goes er geen nadere berekening van het groepsrisico en het plaatsgebonden risico voor de gebieden in de omgeving van de spoorlijn Vlissingen Oost – Bergen op Zoom, de autosnelweg A58 en de provinciale weg N256 noodzakelijk is.

Vaarwegen

Vaarwegen waarover significant transport van gevaarlijke stoffen plaatsvindt zijn in de omgeving van het plangebied niet aanwezig. Het plangebied ligt niet in het invloedsgebied van een in het Bevt aangewezen transportroute over water.

Buisleidingen

In het plangebied is een buisleiding gelegen. Het betreft de regionale aardgasleiding tussen 's-Gravenpolder en Kapelle Z.567.12. Deze "40 bar" leiding wordt geëxploiteerd door de N.V. Nederlandse Gasunie. Voor deze leiding is de Kwantitatieve Risicoanalyse GR Berekening Gasunieleidingen Z 567-05, Z567-12 en Z 567-23 Gemeente Goes, d.d. 26 mei 2021 door RUD Zeeland uitgevoerd om het plaatsgebonden risico en het groepsrisico te bepalen. Ook dit document maakt als bijlage onderdeel uit van de toelichting. Hieruit blijkt dat door de geringe populatie binnen het invloedsgebied van deze leiding er geen groepsrisico is.

Conclusie

Het aspect externe veiligheid vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

5.10 Duurzaamheid en klimaat

Inleiding

Het klimaat verandert. Het wordt warmer, we krijgen te maken met langdurige perioden van hitte en droogte, er is een grotere kans op extreme neerslag en de zeespiegel stijgt. Klimaatverandering wordt veroorzaakt door de hoge concentratie broeikasgassen, zoals CO₂, in de atmosfeer. Door het verminderen van de uitstoot van CO₂ en andere broeikasgassen kunnen de gevolgen van klimaatverandering beperkt worden. In het Klimaatakkoord van Parijs staat omschreven dat de temperatuur op aarde niet verder mag stijgen dan 2°C, met de ambitie om dit te beperken tot 1,5°C. Op de Verenigde Staten na, heeft wereldwijd ieder land dit akkoord ondertekend.

Landelijk zijn er doelen gesteld om de uitstoot van broeikasgassen terug te dringen:

- in 2050 is de uitstoot van CO₂ met 95% verminderd;
- in 2050 hebben we een energieneutrale gebouwde omgeving;
- vanaf 1 juli 2018 worden nieuwbouwwoningen niet meer op het aardgasnet aangesloten.

Ondanks dat we de uitstoot van broeikasgassen verminderen of zelfs stoppen, zullen we te maken krijgen met de gevolgen van klimaatverandering, zoals toenemende extreme weersomstandigheden. Het is daarom van belang de openbare ruimte klimaatbestendig in te richten. Landelijk is het doel gesteld dat de openbare ruimte in 2050 klimaatrobust is ingericht.

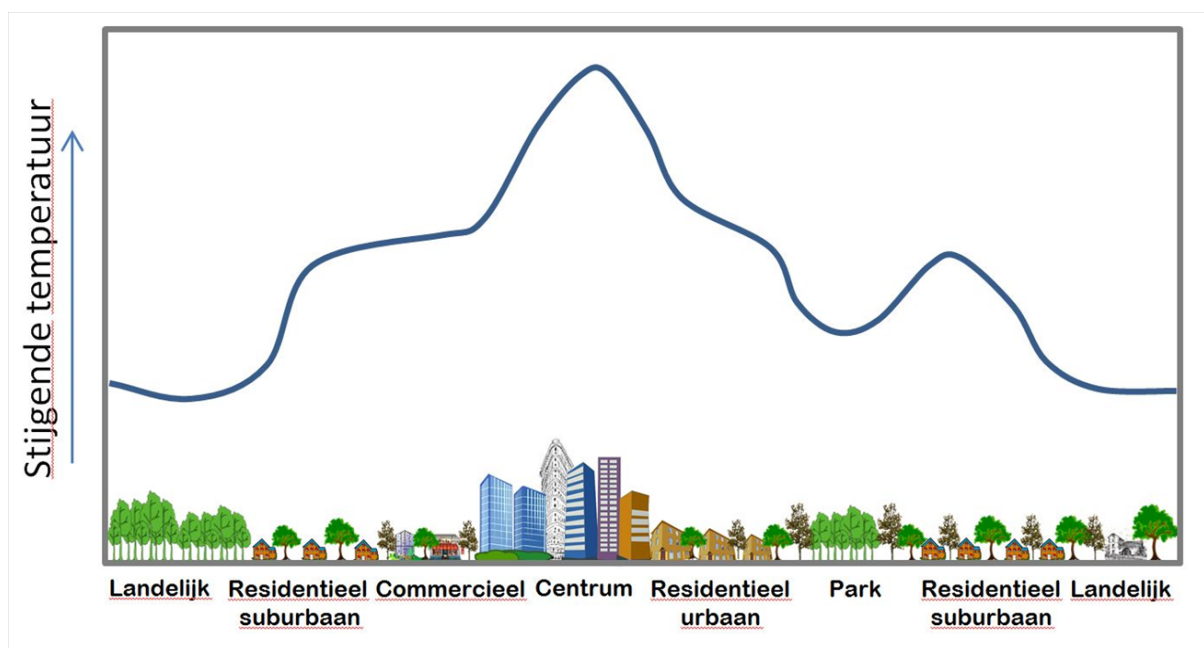
Gemeentelijk klimaatbeleid

De gemeente Goes levert een bijdrage aan de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen en het behalen van de landelijke richtlijnen. Om deze landelijke richtlijnen te halen heeft de gemeente Goes de volgende doelstellingen vastgesteld:

- de gemeente Goes stimuleert duurzame nieuwbouw;

- de gemeente Goes ondersteunt de doelen van het Zeeuws Energieakkoord en werkt aan een energieneutrale particuliere woningvoorraad in 2045;
- duurzame energie wordt op kansrijke locaties opgewekt, zoals het toepassen van zonne-energie op daken;
- het gebruik van duurzame vervoersmiddelen wordt gefaciliteerd, onder andere door het plaatsen van openbare laadpalen;
- de gemeente Goes past circulaire economie toe wanneer de kans zich voordoet, zoals het toepassen van kansen voor circulair bouwen.

Naast maatregelen om minder CO₂ uit te stoten zijn ook maatregelen die bijdragen aan het verminderen van de gevolgen van klimaatverandering belangrijk zoals het klimaatrobuust inrichten van de openbare ruimte. Hierbij kan gedacht worden aan het toepassen van veel groen, wat zowel een waterbergend vermogen heeft, als een koelend vermogen. Sterk versteende omgevingen warmen namelijk snel op doordat stenen warmte opnemen en deze warmte een lange tijd kunnen uitstralen, met name 's nachts. In groene omgevingen zullen de nachten tijdens warme perioden daarom koeler zijn dan in sterk versteende gebieden zoals steden. Dit effect wordt ook wel het hitte-eiland effect genoemd.

Figuur 23. Hite-eiland effect

In bovenstaande figuur is te zien dat de temperatuur in een sterk verstedelijkt gebied hoger is dan in de meer landelijke omgeving. In volledig groene gebieden, zoals parken en bossen, is de temperatuur het laagst. Ook aan de rand van de stadskernen is de temperatuur lager dan in het stadscentrum, doordat er in deze gebieden minder hoogbouw is en er meer ruimte is voor groen.

5.11 Milieueffectrapportage

Regelgeving

De mer-plicht van ruimtelijke besluiten is geregeld in hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer (Wm) en in het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.). De Wm kent twee soorten mer's: de mer voor kaderstellende plannen, zoals de structuurvisie, en de mer voor concrete besluiten, zoals het bestemmingsplan.

Een mer-plicht voor een ruimtelijk besluit kan ontstaan op grond van:

1. het Besluit m.e.r.;
2. als een passende beoordeling op grond van de Wet natuurbescherming nodig is (planmer-plicht);
3. provinciale milieuverordening; Zeeland kent echter sinds 2011 geen eigen mer-activiteiten meer.

Besluit m.e.r.

De in de bijlage bij het Besluit m.e.r. opgenomen 'C- en D-lijst' geeft aan of sprake is van mer-plicht respectievelijk mer-beoordelingsplicht. De activiteit die het project mogelijk maakt en het besluit over de activiteit zijn daarbij bepalend. Per categorie van activiteiten is een drempelwaarde voor de omvang van de activiteit gegeven. Een planmer-plicht bestaat voor activiteiten in de C-lijst of wanneer de drempelwaarden in de D-lijst worden overschreden.

De drempelwaarden in de D-lijst zijn indicatief voor de mer-beoordeling voor concrete projecten. Ook als een project, zoals een bestemmingsplan, onder die drempelwaarden blijft moet er een toetsing worden gedaan: vormvrije mer-beoordeling. Het bevoegd gezag moet zich er ook dan van vergewissen dat er daadwerkelijk geen aanzienlijke gevolgen voor het milieu zijn.

De (vormvrije) mer-beoordeling kan tot twee conclusies leiden:

- belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uitgesloten: er is geen mer noodzakelijk;
- belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn niet uitgesloten: er volgt een mer-procedure.

Figuur 24: Mer-(beoordelings)plicht volgens het Besluit m.e.r.

Bevindingen

Het opstellen van een beheersmatig bestemmingsplan voor het buitengebied staat niet in de bijlage bij het Besluit m.e.r. opgenomen 'C- en D-lijst', noch opstellen van een beheersmatig bestemmingsplan voor een bedrijventerrein. Wel wordt in bijlage D van het Besluit m.e.r. onder D.11.3 de aanleg, wijziging of uitbreiding van een industrieterrein genoemd. Omdat het hier een beheersmatig bestemmingsplan betreft en de huidige planologische mogelijkheden worden vastgelegd, vindt er geen uitbreiding of wijziging plaats.

Passende beoordeling Wet natuurbescherming

Een passende beoordeling op grond van de artikelen 2.7 en 2.8 van de Wet natuurbescherming is nodig indien de activiteiten die het plan mogelijk maakt kunnen leiden tot significante effecten op de omliggende Natura2000-gebieden Veerse Meer, Oosterschelde, Westerschelde & Saeftinghe en Yerseke & Kapelse Moer.

Conclusie

Het conserverende bestemmingsplan buitengebied maakt geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk. Verder worden de agrarische bedrijven in het plangebied specifiek bestemd. Dit zorgt ervoor dat de stikstofdepositie van de totale bestemmingsplancapaciteit gelijk blijft aan de voorgaande situatie. Het opstellen van een passende beoordeling is niet nodig.

Conclusie MER

Er is geen sprake van m.e.r. plicht of (vormvrije) m.e.r. beoordelingsplicht.

HOOFDSTUK 6 Juridische vormgeving

6.1 Planvorm

Het juridische deel van een bestemmingsplan bestaat uit de verbeelding en de regels. De regels bevatten het juridische instrumentarium voor het regelen van het gebruik van de gronden en gebouwen en bepalingen omtrent de toegelaten gebouwen. De verbeelding heeft een ondersteunende rol voor toepassing van de regels alsmede de functie van visualisering van de bestemmingen. De verbeelding vormt samen met de regels het bindende deel van het bestemmingsplan. De toelichting heeft geen bindende werking, maar heeft wel een belangrijke functie bij de onderbouwing van het plan en soms voor de uitleg van bepaalde bestemmingen en regels.

Het voorliggende bestemmingsplan kan gekarakteriseerd worden als een zogenaamd 'beheersplan'. In een dergelijk plan ligt het accent van de juridische regeling vooral op het bieden van rechtsbescherming ten aanzien van het bestaand gebruik van gronden en opstallen. Er is sprake van een gedetailleerd plan, waarin de bestaande situatie grotendeels behouden blijft en waar rekening is gehouden met de nodige flexibiliteit door binnen een aantal bestemmingen meerdere functies toe te staan. Een en ander heeft geresulteerd in een planopzet met een beperkt aantal bestemmingen, een eenvoudig kaartbeeld en een uniforme opzet van de bouwbepalingen. Alle bestaande functies (wonen, werken, verkeer, recreëren, etc.) worden gerespecteerd; ingrijpende functieveranderingen zijn niet voorzien. Het plan biedt wel de mogelijkheid om op een flexibele wijze op mogelijke functieveranderingen en veranderende woonbehoeften in te spelen. In het plan zijn hiertoe verschillende wijzigingsbevoegdheden voor het college van burgemeester en wethouders opgenomen.

De regels zijn opgebouwd uit de Inleidende regels (Hoofdstuk 1) de Bestemmingsregels (Hoofdstuk 2), de Algemene regels (Hoofdstuk 3) en de Overgangs- en slotbepalingen (Hoofdstuk 4). De verbeelding bestaat uit 6 kaartbladen.

6.2 Toelichting op de bestemmingen

6.2.1 Inleidende regels

Artikel 1 Begripsbepalingen

In dit artikel worden begrippen gedefinieerd die in de regels worden gehanteerd. Bij de toetsing aan het bestemmingsplan moet worden uitgegaan van de in dit artikel aan de betreffende woorden toegekende betekenis.

Artikel 2 Wijze van meten

In dit artikel wordt aangegeven hoe onder andere de hoogte en andere maten, die bij het bouwen in acht genomen dienen te worden, gemeten moeten worden.

6.2.2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Agrarisch

De gronden die als "Agrarisch" zijn bestemd zijn bedoeld voor grondgebonden agrarische bedrijven. Ook allerlei aanverwante bedrijven zijn positief bestemd. De bestaande situatie ten tijde van de inwerkingtreding van het bestemmingsplan is als zodanig vastgelegd. Als bijlage bij de regels is een lijst opgenomen met daarop de in het buitengebied voorkomende agrarische bedrijven met daarbij aangegeven de huidige bedrijfsvorm. Omschakeling naar een andere bedrijfsvorm is alleen onder voorwaarden mogelijk. Agrarische bebouwing dient te worden geconcentreerd binnen het bouwvlak. Dat geldt niet alleen voor bedrijfsgebouwen en -woningen, maar ook voor silo's, bassins en teeltondersteunende voorzieningen. Het bestemmingsplan biedt ruimte voor kleinschalige bouwwerken op afstand van het bouwvlak. Voorwaarde hierbij is dat kan worden aangetoond dat deze bouwwerken noodzakelijk zijn ten behoeve van een doelmatige agrarische bedrijfsvoering. Verder zijn flexibiliteitsbepalingen opgenomen voor onder meer het vestigen van een Nieuwe

Economische Drager als neven- of vervolgactiviteit, voor het toevoegen van een agrarische neventak of het omschakelen naar een andere bedrijfsvorm en voor het vergroten of aanpassen van de vorm van het bouwvlak. Aan de afwijkings- en wijzigingsbevoegdheden zijn procedureregels verbonden. Verder is in 2009 ontheffing verleend voor het landen van parachutisten, die vertrekken vanuit vliegveld Midden-Zeeland, op enkele agrarische percelen. Omdat dit een structurele activiteit betreft die niet onder de evenementenregeling valt, is aan deze percelen een specifieke aanduiding toegekend. Dat geldt ook voor het terrein waar met modelvliegtuigen wordt gevlogen. Ook hier is een specifieke aanduiding aan toegekend.

Artikel 4 Agrarisch met Waarden

De als “Agrarisch met waarden” aangewezen gronden zijn bestemd voor een op de aanwezige natuurwaarden afgestemd grondgebonden agrarisch gebruik alsmede voor het behoud en de versterking van de landschappelijke en/of natuurwetenschappelijke waarden. Het agrarisch gebruik van deze gronden kan worden voortgezet, maar dan op een zodanig wijze dat de landschappelijke en natuurwetenschappelijke waarden in stand blijven. Op deze gronden mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, van geringe afmetingen, zoals drinkgelegenheden voor vee en afrasteringen, worden opgericht. De bestaande schaapskooi is hierop een uitzondering. Ter bescherming van de specifieke waarden van deze gronden is voor het uitvoeren van werken een omgevingsvergunningstelsel opgenomen.

Artikel 5 Bedrijf

De in het buitengebied gelegen niet-agrarische bedrijven zijn positief bestemd door middel van een specifieke functieaanduiding. Bij de regels is een bijlage opgenomen met daarop weergegeven de aanwezige bedrijven en de bestaande bebouwde oppervlakte daarvan. Ten aanzien van de gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zijn regels opgenomen over de situering en de maatvoering. Voor de bedrijven die zijn gevestigd op het Bedrijventerrein Lewedorp gelden minder strikte eisen. In de Staat van Bedrijfsactiviteiten functiemeningen en de Staat van Bedrijfsactiviteiten bedrijventerreinen, die opgenomen zijn als bijlage bij de regels, zijn de bedrijven benoemd die, al dan niet via een afwijkingsbevoegdheid, zijn toegestaan in het plangebied. De mogelijkheid wordt geboden om bedrijfsactiviteiten toe te staan die niet in de Staat van Bedrijfsactiviteiten voorkomen. Daarnaast is een wijzigingsbevoegdheid voor het college van burgemeester en wethouders opgenomen om de categorie-indeling van de Staat van Bedrijfsactiviteiten te wijzigen. Aan de afwijkings- en wijzigingsbevoegdheden zijn procedureregels verbonden.

Artikel 6 Bos

Deze bestemming is gelegd op alle permanente bossen met recreatief gebruik in de gemeente. Het betreft enkele kleinschalige boscomplexen, zoals bij De Piet, rondom Wilhelminadorp en bij de recreatiezone Wolphaartsdijk. De als “Bos” bestemde gronden zijn bestemd voor het behoud en de versterking van het bos voor natuur en landschap, de ontwikkeling van natuurwaarden alsmede voor dagrecreatief medegebruik in de vorm van onder meer wandelen, fietsen en paardrijden. Ter bescherming van de specifieke waarden van deze gronden is voor de uitvoering van werken een omgevingsvergunningstelsel opgenomen.

Artikel 7 Cultuur en ontspanning

Deze bestemming is van toepassing op de locatie van speelboerderij 't Klokuus bij 's-Heer Arendskerke. Hierin is aangegeven welk gebruik is toegestaan (onder andere speelvoorziening, horeca en parkeerterrein) en is de maatvoering voor de diverse gebouwen bepaald.

Artikel 8 Detailhandel

In het plangebied zijn drie verspreid gelegen detailhandelsvestigingen, waaronder twee tuinentra, aanwezig. Ten aanzien van de gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zijn regels opgenomen over de situering en de maatvoering. Doordat slechts een beperkt deel van het bouwvlak van deze detailhandelsbedrijven mag worden bebouwd, is uitbreiding van de bebouwde oppervlakte in beginsel niet mogelijk.

Artikel 9 Horeca

De binnen het plangebied gelegen horecagelegenheden (op recreatieterrein “Schelphoek”, bij de jachthavens van Wolphaartsdijk en het Goese Sas, alsmede het restaurant “Katseveer”) zijn positief bestemd. Ten aanzien van de gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zijn regels opgenomen over de situering en de maatvoering. De bouwvlakken zijn afgestemd op de aanwezige

bebouwing, zodat geen sprake is van uitbreidingsmogelijkheden. Om te zien welke vormen van horecabedrijven toelaatbaar zijn, is een Staat van Horeca-activiteiten als bijlage bij de regels opgenomen.

Artikel 10 Maatschappelijk

De bestemming maatschappelijk is van toepassing op de in het plangebied aanwezige molen bij Kloetinge. Daarnaast zijn de begraafplaatsen bestemd tot "Maatschappelijk". Binnen deze bestemming mogen niet voor bewoning bestemde gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden opgericht. Voor deze bouwwerken zijn regels opgenomen over de maatvoering.

Artikel 11 Natuur

Alle binnendijkse en buitendijkse bestaande natuurgebieden zijn als "Natuur" bestemd. Ook de gronden die gebruiksvrij verworven zijn en waar de juridische bestemming dan ook niet langer agrarisch is, zijn als "Natuur" bestemd. De natuurbelangen zijn hier bovengeschild aan alle andere belangen. Ter bescherming van de specifieke waarden van deze gronden is voor de uitvoering van werken een omgevingsvergunningstelsel opgenomen. Enkele bossen met recreatief (mede)gebruik zijn niet als "Natuur" bestemd maar als "Bos".

Artikel 12 Recreatie - Dagrecreatie

De bestemming "Recreatie - Dagrecreatie" is gelegd op de bestaande dagrecreatieve terreinen en percelen in het buitengebied. Het gaat daarbij om jachthavens, maneges, buitensportcentrum Kanoa, maar ook om volkstuinten. Er zijn specifieke bouwregels, toegespitst op de diverse functies.

Artikel 13 Recreatie - Verblijfsrecreatie

De bestemming "Recreatie - Verblijfsrecreatie" geldt voor de terreinen met recreatiewoningen en de campings die binnen het plangebied liggen. Voor enkele andere campings zijn afzonderlijke bestemmingsplannen vastgesteld. Ten aanzien van de gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zijn regels opgenomen over de situering en de maatvoering. Permanente bewoning van kampeermiddelen en recreatiewoningen is verboden. Enkele op een bijlage bij de regels met name genoemde personen hebben in het verleden toestemming gekregen voor permanente bewoning en mogen dit gebruik voortzetten.

Artikel 14 Sport

Deze bestemming is van toepassing op de locaties van de catamaranclub bij De Piet en de kynologenclub in Wilhelminadorp. Hierin is aangegeven welk gebruik is toegestaan en is de maatvoering voor de bebouwing bepaald.

Artikel 15 Verkeer

De spoorlijnen en een groot deel van de wegen in het landelijk gebied zijn bestemd als "Verkeer". Binnen deze bestemming zijn niet voor bewoning bestemde gebouwen en andere bouwwerken toegestaan. De bouwregels zijn voornamelijk gericht op de maximaal toegestane hoogtematen.

Artikel 16 Waardevolle dijk

Alle zeedijken alsmede de binnendijken met waterkerende functie zijn, evenals de eventueel daarop gelegen wegen, bestemd als "Waardevolle dijk". De waarden van deze dijken bestaan verder uit landschappelijke en/of natuurwetenschappelijke waarden. Ter bescherming van de specifieke waarden van deze gronden is voor de uitvoering van werken een omgevingsvergunningstelsel opgenomen.

Artikel 17 Water

De voor "Water" aangewezen gronden zijn bestemd voor waterpartijen en (primaire) waterlopen zoals sloten, watergangen en singels. Ook andere tot de bestemming behorende voorzieningen zijn toegestaan. Er mogen enkel bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden opgericht. De bouw- en afwijkingsregels hebben enkel betrekking op de hoogtematen. Ook zijn er regels opgenomen over het gebruik van ligplaatsen door vaartuigen of woonboten.

Artikel 18 Wonen

Burgerwoningen in het buitengebied mogen een inhoud hebben van maximaal 750 m³. Uitbreiding van deze maat kan alleen met vergunningvrije bouwwerken. Daarnaast is het mogelijk om bij een woning bijbehorende bouwwerken te plaatsen met een oppervlaktemaat van maximaal 150 m²,

afhankelijk van de omvang van het erf. In iedere woning mag, onder voorwaarden, een beroep/bedrijf aan huis worden uitgeoefend. In het verleden zijn meerdere landhuizen gebouwd op grond van de vroegere "twee-hectareregeling". Deze huizen hebben een specifieke aanduiding, de maximale inhoud hiervan bedraagt 1.000 m³. Ook de woonwagenstandplaatsen aan de Klaphekkeweg zijn bestemd als "Wonen".

Artikel 19 Leiding - Bovengrondse hoogspanningsverbinding

De bestemming "Leiding - Bovengrondse hoogspanningsverbinding" voorziet in de aanleg, het gebruik en de bescherming van de bovengrondse hoogspanningsverbindingen in het plangebied. De bouwregels maken bouwwerken ten dienste van de leiding mogelijk. Ten behoeve van andere, voor deze gronden geldende bestemming(en) mag uitsluitend worden gebouwd in het geval van vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de hoogte en oppervlakte niet worden vergroot en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering. Hiermee wordt de verbinding beschermd. Wel is een afwijkingsmogelijkheid opgenomen waarmee alsnog de bouw mogelijkheden van onderliggende bestemmingen kunnen worden benut als die bebouwing verenigbaar is met de verbinding. Naast bebouwing kunnen ook andere werken de hoogspanningsverbinding bedreigen. Er is dan ook een vergunningplicht opgenomen in het bestemmingsplan voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden die in aanleg schadelijk kunnen zijn voor de leiding. Hieronder vallen onder meer graafwerkzaamheden ende aanleg van hoogopgaande beplanting.

Artikel 20 Leiding - Ondergrondse hoogspanningsverbinding

De bestemming "Leiding - Ondergrondse hoogspanningsverbinding" voorziet in de aanleg, het gebruik en de bescherming van de ondergrondse 150 kV-hoogspanningsverbinding in het plangebied. De bouwregels maken bouwwerken ten dienste van de leiding mogelijk. Ten behoeve van andere, voor deze gronden geldende bestemming(en) mag uitsluitend worden gebouwd in het geval van vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op of onder peil, niet wordt uitgebreid en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering. Hiermee wordt de verbinding beschermd. Vergelijkbaar met artikel 19 bevat ook dit artikel een afwijkingsmogelijkheid voor het toestaan van bouw mogelijkheden van andere bestemmingen en een vergunningplicht voor het uitvoeren van werken of werkzaamheden die in aanleg schadelijk kunnen zijn voor de verbinding. Hieronder vallen onder meer graafwerkzaamheden en de aanleg van diepwortelende beplanting.

Artikel 21 Leiding - Gas

Voor de gasleidingen die vanwege de aard van de te transporteren stoffen dan wel hun regionale functie een planologische betekenis hebben, is de dubbelbestemming "Leiding - Gas" opgenomen. Binnen de bestemming is, ter bescherming van de leidingen, een bouwverbod voor de andere bestemmingen opgenomen, alsmede een omgevingsvergunningstelsel.

Artikel 22 Leiding - Riool

Voor de rioolpersleidingen die vanwege hun uitvoering dan wel regionale functie een planologische betekenis hebben, is de dubbelbestemming "Leiding - Riool" opgenomen. Binnen de bestemming is, ter bescherming van de persleidingen, een bouwverbod voor de andere bestemmingen opgenomen, alsmede een omgevingsvergunningstelsel.

Artikel 23 Leiding - Water

Voor de waterleidingen die vanwege de vitale drinkwatervoorziening dan wel hun regionale functie een planologische betekenis hebben, is de dubbelbestemming "Leiding - Water" opgenomen. Binnen de bestemming is, ter bescherming van de waterleidingen, een bouwverbod voor de andere bestemmingen opgenomen, alsmede een omgevingsvergunningstelsel.

Artikel 24 t/m 26 Waarde - Archeologie - 1 t/m 3

De gronden met de dubbelbestemming "Waarde - Archeologie - 1", "Waarde - Archeologie - 2" en "Waarde - Archeologie - 3" zijn mede bestemd voor het behoud van de archeologische waarden van de gronden. Bouwwerken ten dienste van de andere aldaar geldende bestemmingen mogen onder voorwaarden worden vernieuwd of veranderd. Ter bescherming van de archeologische waarden dient de aanvrager voor het bouwen van een bouwwerk een archeologisch rapport te overleggen indien de oppervlakte groter is dan respectievelijk 50 m², 250 m² en 500 m² en dieper wordt gegaan dan 40 cm. Indien het oprichten van een bouwwerk kan leiden tot een onevenredige verstoring van

behoudenswaardige archeologische waarden kunnen burgemeester en wethouders naar aanleiding daarvan voorwaarden verbinden aan de omgevingsvergunning. Daarnaast is een omgevingsvergunningstelsel opgenomen voor werken en werkzaamheden die de grond roeren. Tot slot zijn in deze bestemming wijzigingsbevoegdheden opgenomen om de archeologisch waardevolle gebieden te kunnen wijzigen.

Artikel 27 Waarde - Cultuurhistorie

Ter bescherming van de aanwezige cultuurhistorische waarden geldt ter plaatse van de voor "Waarde - Cultuurhistorie" aangewezen gronden een omgevingsvergunningstelsel voor de uitvoering van werken. Ook bij de beoordeling van bouwplannen dient met de cultuurhistorische waarden op de aangeduide terreinen rekening te worden gehouden.

Artikel 28 Waterstaat - Waterkering

Naast de daarvoor aangewezen andere bestemming(en) zijn de gronden primair bestemd voor de waterkering en de waterbeheersing. Enkel bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mogen worden opgericht. Bestaande gebouwen mogen worden vervangen, vernieuwd of veranderd, mits de oppervlakte niet wordt uitgebreid en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering. Afwijking van de bouwregels is mogelijk. Voorafgaand aan een afwijking wordt er advies gevraagd aan de waterbeheerder.

6.2.3 Algemene regels

Artikel 29 Antidubbeltelbepaling

Het doel van deze bepaling is om te voorkomen dat, wanneer volgens het bestemmingsplan bepaalde gebouwen niet meer dan een bepaald deel van het bouwperceel mogen beslaan, het overgebleven terrein niet nog eens meetelt bij het toestaan van een ander gebouw, waaraan een soortgelijke eis wordt gesteld.

Artikel 30 Algemene bouwregels

In dit artikel zijn bepalingen omgenomen omtrent algemene bouwregels. Het betreft hier bepalingen ten aanzien van bestaande maten, het overschrijden van bouwgrenzen en het realiseren van parkeergelegenheden en laad- en losruimte.

Artikel 31 Algemene gebruiksregels

In dit artikel zijn (verbods)bepalingen opgenomen over het gebruik van in dit plan begrepen gronden. Recreatieve verhuur van woningen is onder meer niet toegestaan.

Artikel 32 Algemene aanduidingsregels

Dit artikel bevat bepalingen voor algemene aanduidingen. Het betreft hier de algemene aanduiding voor de molenbiotoop, luchtvaartverkeerszones en veiligheidszones.

Artikel 33 Algemene afwijkingsregels

In dit artikel is een aantal algemene afwijkingsbepalingen opgenomen. Deze afwijkingen betreffen het overschrijden van maten, geringe afwijkingen van het bestemmingsplan en het oprichten van antennes en masten.

Artikel 34 Algemene wijzigingsregels

De algemene wijzigingsbevoegdheid van burgemeester en wethouders is in dit artikel opgenomen. Het plan kan worden gewijzigd voor geringe afwijkingen, die in het belang zijn van een ruimtelijke of technisch beter verantwoorde plaatsing of die noodzakelijk zijn in verband met de werkelijke toestand van het terrein. Hierbij zijn verschuivingen met maximaal 5 meter toelaatbaar.

Artikel 35 Algemene procedureregels

Dit artikel bevat de procedureregels die gelden bij de voorbereiding van een besluit tot toepassing van een wijzigingsbevoegdheid.

6.2.4 Overgangs- en slotregels

Artikel 36 Overangsrecht

Dit artikel bevat de overgangsbepalingen met betrekking tot gebruik van onbebouwde gronden en bouwwerken dat afwijkt van het bestemmingsplan op het moment dat dit rechtskracht verkrijgt. Dit gebruik mag worden voortgezet. Wijziging van het afwijkend gebruik is slechts toegestaan indien de afwijking hierdoor niet wordt vergroot.

Artikel 37 Slotregel

Het bestemmingsplan kan worden aangehaald als bestemmingsplan "Buitengebied".

HOOFDSTUK 7 Handhaving

7.1 Inleiding

De gemeenteraad heeft tot taak bestemmingsplannen vast te stellen voor het grondgebied van de gemeente. In elk bestemmingsplan wordt het door de gemeente gewenste ruimtelijke beleid voor een bepaald gebied vertaald. Een nieuw bestemmingsplan legt de bestaande ruimtelijke kaders vast en bepaalt de grenzen waarbinnen planologische ontwikkelingen mogelijk zijn. Het biedt de gemeente een actueel beleidsmatig en juridisch toetsingskader voor ruimtelijke ontwikkelingen en initiatieven in een specifiek gebied. Om de kwaliteit van de bebouwde en onbebouwde leefomgeving te behouden en te verbeteren, is het noodzakelijk dat na het vaststellen van een nieuw bestemmingsplan de daaruit voortvloeiende regels ook daadwerkelijk worden nageleefd. In gevallen waarin regels niet uit eigen beweging worden nageleefd dient in beginsel handhavend te worden opgetreden. Het uitblijven van handhavend optreden tegen de overtreding van regels die in een bestemmingsplan worden gesteld aan de bebouwing en inrichting van gronden, heeft een negatieve weerslag op de ruimtelijke kwaliteit, kan leiden tot rechtsongelijkheid, kan ongewenste precedentwerking tot gevolg hebben en vermindert het vertrouwen van de burger in het gemeentebestuur.

7.2 Handhaving bestemmingsplannen

Onder handhaving wordt verstaan het nemen van maatregelen om de naleving van wettelijke voorschriften te bevorderen. Handhaving betreft dus niet alleen het daadwerkelijk repressief optreden tegen overtreders met behulp van sanctiemiddelen. Daaraan voorafgaand is het gewenst dat er heldere en hanteerbare regels zijn, moeten die regels kenbaar zijn en wordt er toezicht gehouden op de naleving ervan. Een eerste vereiste voor een goede handhaving is derhalve een bestemmingsplan met handhaafbare regels. Dat wil zeggen: regels die zodanig zijn opgesteld dat deze in de toetsingspraktijk goed hanteerbaar zijn. Voorlichting en preventief optreden vormen de basis voor effectieve handhaving. Een goede informatievoorziening draagt bij aan een verbetering van de naleving van bestemmingsplannen. Hoewel sanctionering in de meest optimale situatie niet nodig zou moeten zijn, zullen zich in de praktijk altijd gevallen voordoen waarin achteraf opgetreden moet worden tegen illegale situaties. In dergelijke gevallen kan het college van burgemeester en wethouders wettelijke dwangmiddelen inzetten om overtredingen gedwongen te (laten) beëindigen, zoals het opleggen van een last onder bestuursdwang of het opleggen van een last onder dwangsom.

7.3 Handhavingsbeleid

De doelstelling van handhaving is het bevorderen van de naleving van wettelijke regels en het herstellen van overtredingen. Handhavend optreden in geval een overtreding is geconstateerd, is een beginselplicht, dat door middel van het voeren van een transparant beleid ingezet moet worden om de doelstelling te bereiken. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan een leefbare en veilige woonomgeving voor de inwoners van de gemeente. De door het college van b&w aangewezen toezichthouders, zijn belast met het toezicht op de naleving van onder meer de ruimtelijke regelgeving. Deze taak wordt zo veel mogelijk consistent en stelselmatig uitgevoerd, zodat aan de beginselen van behoorlijk bestuur zoals rechtszekerheid, rechtsgelijkheid en zorgvuldigheid kan worden voldaan. Ook daarvoor is het nodig handhavingsbeleid vast te stellen. Het handhavingsbeleid is, zoals vele andere beleidsvelden, altijd in beweging. Met behulp van monitoring wordt periodiek geëvalueerd en wordt zo nodig het beleid bijgesteld. De gemeente kan niet overal en altijd toezien op naleving van regels, waardoor het noodzakelijk is prioriteiten te stellen. De handhavingsprioriteiten worden steeds vastgesteld op basis van een risico-analyse. Jaarlijks wordt op basis van het beleid een handhavinguitvoeringsprogramma vastgesteld zodat inzichtelijk wordt op welke wijze de beschikbare handhavingcapaciteit in een bepaald jaar wordt ingezet. Het handhavingsbeleid is erop gericht om zo veel mogelijk integraal te handhaven.

Het houden van toezicht op illegale bouw en strijdigheid met bestemmingsplannen scoort dusdanig dat de prioriteit gemiddeld tot hoog genoemd kan worden. Wanneer een aspect een lage prioriteit heeft, betekent dit overigens niet dat de regel overtreden mag worden. De beginselplicht tot

handhaving, zoals die door de Raad van State is geformuleerd, is onverkort van kracht. Er zal dus altijd serieus met constatering en klachten worden omgegaan, ook al is de prioriteit van desbetreffende overtreden norm laag. Echter, de focus van de toezichthoudende ambtenaren zal met name zijn gericht op de gestelde prioriteiten zoals opgenomen in het beleid.

7.4 Opleggen sancties

Wanneer een overtreding niet vrijwillig wordt beëindigd, wordt doorgaans gekozen voor het toepassen van bestuursdwang of het opleggen van een last onder dwangsom om een overtreder te dwingen een illegale situatie te beëindigen. Deze bestuursrechtelijke handhavingsmiddelen hebben een reparatoir karakter en zijn met vele juridische waarborgen omkleed. Omdat een overtreding van het bestemmingsplan in de Wet op de economische delicten is aangemerkt als een economisch delict, is ook strafrechtelijke handhaving een optie. Privaatrechtelijke handhaving is minder geschikt. Tot het gedogen van overtredingen wordt slechts in uitzonderlijke gevallen overgegaan, bijvoorbeeld wanneer in redelijkheid niet meer voldaan kan worden aan de geldende regels en aanpassing van de regelgeving aan gewijzigde beleidsinzichten nog niet heeft plaatsgevonden.

HOOFDSTUK 8 Economische uitvoerbaarheid

Onderhavig plan betreft een conserverend bestemmingsplan voor een bestaande situatie en voorziet niet in uit te voeren werken of werkzaamheden. Het bestemmingsplan is daarmee economisch uitvoerbaar. Om die reden is het opstellen van een exploitatieplan achterwege gelaten. De financiële betrokkenheid van de gemeente zal bij mogelijke investeringen per geval worden afgewogen. Bij die percelen waarvoor een wijzigings- dan wel afwijkingsbevoegdheid is opgenomen, zal medewerking slechts worden verleend nadat de financiële haalbaarheid hiervan bij dat concrete verzoek vooraf is aangetoond.

HOOFDSTUK 9 Maatschappelijke toetsing

9.1 Inspraak

De gemeente Goes betreft de bevolking bij de voorbereiding van plannen op ruimtelijk gebied. Het voorontwerp van het bestemmingsplan is in verband daarmee, na een kennisgeving in huis-aan-huisblad de Bevelandse Bode, gepubliceerd op de website ruimtelijkeplannen.nl, zodat het plan voor eenieder digitaal raadpleegbaar was. Van 28 april tot en met 8 juni 2022 konden gedurende zes weken inspraakreacties schriftelijk worden ingediend. Een samenvatting van de reacties uit de inspraak en de beantwoording van die reacties is opgenomen als bijlage bij deze toelichting.

9.2 Vooroverleg artikel 3.1.1 Bro

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening dient bij de voorbereiding van een bestemmingsplan, waar nodig, overleg te worden gepleegd met de wettelijk verplichte organisaties. Het plan is toegestuurd aan de volgende instanties:

- provincie Zeeland;
- gemeente Borsele;
- gemeente Noord-Beveland;
- gemeente Kapelle;
- gemeente Middelburg;
- waterschap Scheldestromen;
- Veiligheidsregio Zeeland;
- Rijkswaterstaat directie Zeeland;
- Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed;
- Staatsbosbeheer;
- Stichting het Zeeuwse Landschap;
- Zeeuwse Milieufederatie;
- ZLTO;
- Stedin;
- Gasunie;
- TenneT.

Een samenvatting van de reacties uit het vooroverleg en de beantwoording van die reacties is opgenomen als bijlage bij deze toelichting.

9.3 Ontwerpbestemmingsplan

Na afronding van de vooroverleg- en inspraakfase zal het ontwerp van het bestemmingsplan gedurende zes weken in het stadskantoor ter inzage worden gelegd en worden gepubliceerd op de website ruimtelijkeplannen.nl, zodat het plan digitaal raadpleegbaar is. Gedurende deze termijn kan eenieder zowel mondelinge als schriftelijk zienswijzen naar voren brengen.

HOOFDSTUK 10 Bijlagen bij de toelichting

1. Populatieonderzoek bestemmingsplan Buitengebied Goes
2. Kwantitatieve risicoanalyse bestemmingsplan Buitengebied Goes
3. Antwoordnota voorontwerp